

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI DO ROKU 2023

Data opracowania: luty 2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI DO ROKU 2023

Zamawiający:

URZĄD MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI

ul. Gen. L. Okulickiego 1

39-450 Baranów Sandomierski

Data opracowania: luty 2017

Wykonawca – KONSORCJUM FIRM:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

e-mail: biuro@kreatus.eu,

website: www.kreatus.eu

&

EU Consult sp. z o.o.

Ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Autor opracowania:

dr Joanna Kurowska-Pysz

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	7
2	PREZENTACJA GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI	9
2.1	INFORMACJE OGÓLNE	9
2.2	DEMOGRAFIA.....	10
2.3	RYNEK PRACY	14
2.4	POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI.....	16
2.5	FINANSE PUBLICZNE	16
2.6	EDUKACJA	17
2.7	TURYSTYKA	19
2.8	KULTURA I SPORT	26
2.9	OCHRONA ŚRODOWISKA.....	29
2.10	PODMIOTY GOSPODARCZE I OTOCZENIE BIZNESU.....	30
2.11	INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	33
2.12	INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I ZASOBY MIESZKANIOWE	34
3	METODYKA OPRACOWANIA DIAGNOZY I LOKALNEGO PLANU REWITALIZACJI	37
4	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI.....	46
4.1	CZYNNIKI SPOŁECZNE	46
4.1.1	LICZBA DZIECI OBJĘTYCH DOŻYWIANIEM.....	47
4.1.2	LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z ZAJĘĆ WYRÓWNAWCZYCH.....	48
4.1.3	LICZBA OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK CELOWY	49
4.1.4	RZECZYWISTA LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	49
4.1.5	POZIOM BEZPIECZEŃSTWA W PRZESTRZENIACH PUBLICZNYCH	50
4.1.6	POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	51
4.2	CZYNNIKI GOSPODARCZE	54
4.2.1	POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	54
4.2.2	LICZBA PUSTOSTANÓW (LOKALI UŻYTKOWYCH).....	56
4.3	CZYNNIKI PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE I TECHNICZNE	57
4.3.1	POZIOM BEZPIECZEŃSTWA KOMUNIKACYJNEGO	57
4.3.2	POZIOM DEGRADACJI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	58

4.4 CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE	60
4.4.1 POZIOM TZW. NISKIEJ EMISJI	61
4.4.2 POZIOM ZAGROŻENIA HAŁASEM	62
5 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI.....	67
5.1 CZYNNIKI SPOŁECZNE	68
5.1.1 LICZBA DZIECI OBJĘTYCH DOŻYWIANIEM.....	69
5.1.2 LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z ZAJĘĆ WYRÓWNAWCZYCH.....	69
5.1.3 LICZBA OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK CELOWY	70
5.1.4 POZIOM ZAINTERESOWANIA SPRAWAMI LOKALNYMI.....	71
5.1.5 POZIOM ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ W PRZESTRZENIACH PUBLICZNYCH.....	72
5.1.6 POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	72
5.1.7 LICZBA DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z DODATKOWYCH ZAJĘĆ NA ŚWIETLICY SZKOLNEJ W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	73
5.1.8 LICZBA AKTÓW WANDALIZMU.	74
5.1.9 LICZBA SKLEPÓW ALKOHOLOWYCH I GIER.	75
5.2 CZYNNIKI GOSPODARCZE	77
5.2.1 POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	77
5.2.2 LICZBA PUSTOSTANÓW (LOKALI UŻYTKOWYCH).....	78
5.3 CZYNNIKI PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE I TECHNICZNE	80
5.3.1 ZBYWALNOŚĆ NIERUCHOMOŚCI	80
5.3.2 POZIOM CEN WYNAJMU I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI	81
5.3.3 POZIOM BEZPIECZEŃSTWA W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	82
5.3.4 POZIOM BEZPIECZEŃSTWA KOMUNIKACYJNEGO	83
5.3.5 POZIOM DEGRADACJI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	84
5.3.6 POZIOM DEGRADACJI SIECI DROGOWEJ	85
5.3.7 DOSTĘPNOŚĆ CHODNIKÓW I BEZPIECZNEJ INFRASTRUKTURY DLA PIESZYCH.....	86
5.3.8 UCIAŻLIWOŚĆ RUCHU TRANZYTOWEGO	87
5.4 CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE	89
5.4.1 POZIOM TZW. NISKIEJ EMISJI	89
5.4.2 POZIOM ZAGROŻENIA HAŁASEM	90
5.4.3 SKUPISKA NIELEGALNIE WYRZUCANYCH ŚMIECI.....	90
6 OCENA WYZNACZONEGO OBSZARU REWITALIZOWANEGO W ASPEKCIE KRYTERIÓW DOTYCZĄCYCH RPO WP 2014-2020	97
7 POGŁĘBIONA ANALIZA PROBLEMÓW NA PODOBSZARACH REWITALIZOWANYCH.....	103
8 ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI DO ROKU 2020.....	107

8.1	WIZJA.....	107
8.2	CEL STRATEGICZNY I CELE OPERACYJNE	108
8.3	OPIS PROJEKTÓW UJĘTYCH W LOKALNYM PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI DO ROKU 2023 WRAZ Z ODNIESIENIEM DO CELÓW OPERACYJNYCH PROGRAMU I ZDEFINIOWANYCH PROBLEMÓW	110
9	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTÓW.....	135
10	KOMPLEMENTARNOŚĆ	146
11	OPIS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH WRAZ Z RAPORTEM ..	148
12	ZGODNOŚĆ DOKUMENTU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	150
12.1	STRATEGIA „EUROPA 2020”	150
12.2	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU - POLSKA 2030....	151
12.3	ŚREDNIOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU (DO 2020 ROKU)	152
12.4	STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020	153
12.5	STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020.....	153
12.6	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO	154
12.7	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU.....	154
12.8	KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020	155
12.9	KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA 2023.....	155
12.10	USTAWA Z DNIA 9 PAŹDZIERNIKA 2015 O REWITALIZACJI.....	156
12.11	WYTYCZNE MINISTERSTWA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU	157
12.12	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA - PODKARPACIE 2020....	158
12.13	RPO WOJEWÓDZTWA PODKARPACIEGO 2014-2020	160
12.14	STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH TARNOBRZESKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO NA LATA 2014-2020 162	
12.15	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU TARNOBRZESKIEGO NA LATA 2015 - 2020	162

12.16	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI NA LATA 2016-2022	163
12.17	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI NA LATA 2014 – 2022.....	164
13	SYSTEM ZARZĄDZANIA LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	166
14	ZASADY WSPÓŁPRACY Z PARTNERAMI	171
15	KOMUNIKACJA I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	173
16	SPIS TABEL.....	174
17	SPIS MAP.....	176
18	SPIS WYKRESÓW	178
19	SPIS RYSUNKÓW	179

1 Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. (Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹, Dz.U. z 2015 r. poz. 1777).

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1) wszyscy mieszkańcy gminy, w tym obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

6) organy władzy publicznej;

7) inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zgodnie z przepisami prawa, rewitalizacją można objąć obszar do 20% powierzchni gminy, zamieszkiwany przez co najwyżej 30% ludności gminy.

Dobrze prowadzona rewitalizacja powinna kłaść nacisk na kompleksowe, zintegrowane podejście do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów lokalnych. Podejmowana interwencja musi być wieloaspektową odpowiedzią na lokalnie występujący kryzys. Ma stanowić zespół działań stawiających sobie za cel pełne przywrócenie do życia konkretnego obszaru tak, aby poprawiła się przede wszystkim jakość życia jego mieszkańców. Jednym z celów interwencji jest pomoc w zakresie odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do ich reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze konsumpcji, kultury i rekreacji.

Aktualne podejście do rewitalizacji wyraźnie akcentuje potrzebę uwzględnienia w tym działaniu skoordynowanych, zintegrowanych przedsięwzięć w różnej skali i o różnym zakresie, realizujących szerszą wizję odnowy gminy oraz wspierających powiązania przestrzenne skorelowane z szerszym otoczeniem. Oznacza to, że rewitalizacja staje się kluczowym elementem rozwoju miast i gmin, przeciwdziałając

negatywnym zjawiskom oraz stymulując rozwój społeczny i gospodarczy. Rewitalizacja służy m.in. zwalczaniu ubóstwa, bezrobocia i innych problemów społecznych, dotyczących wytypowanych części gminy, w powiązaniu z poprawą warunków do rozwoju gospodarczego (np. nowe miejsca pracy), rozwoju infrastruktury publicznej (np. sieci komunikacji publicznej, dróg i parkingów itp.) oraz poprawy stanu środowiska (np. zwalczanie tzw. niskiej emisji, likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci itp.). Zdecydowanie odchodzi się zatem w rewitalizacji od realizacji różnorodnych, punktowych, oderwanych od siebie działań, skupionych głównie na zmianach w obszarze infrastruktury, traktując rewitalizację nie jako przebudowę lub adaptację budynków, ale przede wszystkim rozwiązywanie problemów społecznych, poprawę warunków mieszkaniowych, poprawę przestrzeni publicznych oraz zwiększanie atrakcyjności gospodarczej.

Skuteczna rewitalizacja terenów zdegradowanych w znacznym stopniu zależy jednak od dobrej współpracy władz samorządowych, mieszkańców a także przedsiębiorców, organizacji społecznych i innych podmiotów działających na terenie gminy. Szczególnie ważne jest określenie potrzeb i oczekiwań wobec zmian rewitalizacyjnych, a także problemów i sposobów ich rozwiązania, w które cała społeczność lokalna powinna się zaangażować.

Niniejszy Lokalny Plan Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2023 stanowi kluczowe narzędzie realizacji procesów rewitalizacyjnych, a zarazem umożliwia pomiar efektywności tych procesów na terenie Gminy w horyzoncie obowiązywania Planu.

Dokument został sporządzony w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, wydane przez Ministerstwo Rozwoju według stanu na dzień 2 sierpnia 2016 oraz zgodnie z Załącznikiem do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. - Instrukcja przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

2 Prezentacja Gminy Baranów Sandomierski

2.1 Informacje ogólne

W obecnym kształcie gmina funkcjonuje od 1973 roku. W roku 1973 gmina znajdowała się w powiecie tarnobrzesckim, w ówczesnym województwie rzeszowskim. W latach 1975 – 1998 gmina zmieniała przynależność terytorialną, wchodząc w skład nowoutworzonego województwa tarnobrzesckiego. Po kolejnych zmianach administracyjnych gmina Baranów Sandomierski należy do województwa podkarpackiego (leży w jego północnej części), w powiecie tarnobrzesckim i graniczy z gminami: Tarnobrzeg, Nowa Dęba, Padew Narodowa, Cmolas, Osiek i Łoniów. Łączna powierzchnia gminy wynosi 125 km², co stanowi 23,3 % powierzchni powiatu i 2 % powierzchni całego województwa. W skład gminy wchodzi miasto Baranów Sandomierski oraz trzynaście sołectw wiejskich:

- Dąbrowica
- Durdy
- Dymitrów Duży
- Dymitrów Mały
- Knapy
- Siedleszczany
- Skopanie
- Skopanie Osiedle
- Ślężaki
- Suchorzów
- Wola Baranowska
- Kaczaki
- Marki

Siedzibą gminy jest miasto Baranów Sandomierski, oddalone o 17 km od Tarnobrzega - siedziby powiatu, a od Rzeszowa, stolicy województwa - o 70 km.

Pod względem geograficznym miasto Baranów Sandomierski wraz z najbliższymi okolicami przynależy do Równiny Tarnobrzesckiej, stanowiącej część Kotliny Sandomierskiej. Teren gminy jest zdecydowanie rolniczy o przewadze gleb bielcowych, brunatnych, a także urodzajnego czarnoziem.

Krajobraz okolic Baranowa Sandomierskiego jest nizinny. Przeważają łąki i pola uprawne, z kępami drzew i krzewów, wśród których dominują wierzy i brzozy. W środkowej części równiny znajdują się Wzgórza Tarnobrzeckie.

2.2 Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w roku 2015 gmina liczyła 12 016 mieszkańców, w tym 6 046 kobiet i 5 957 mężczyzn¹. W latach 2005 – 2015 na terenie gminy odnotowano nieznaczny wzrost liczby ludności – o 0,2 %, jednakże na podstawie danych GUS trudno określić, jak to zjawisko kształtowało się w mieście Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectwach.² Według danych GUS średni wiek mieszkańców gminy wynosi 39,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Średnia wieku dla kobiet wynosi 40,9 lat, natomiast dla mężczyzn ponad 2 lata mniej – 38,2.

Tabela 1 Populacja Gminy Baranów Sandomierski w latach 2005 – 2015

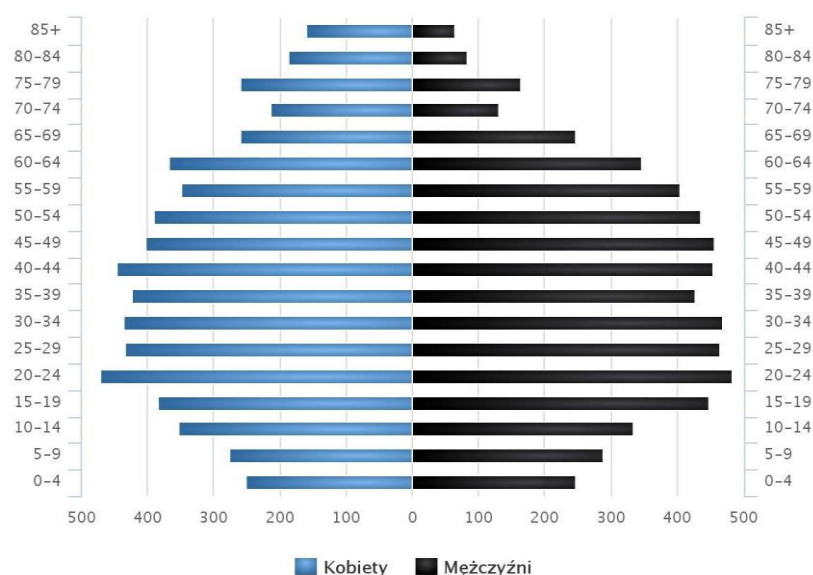
Rok	Liczba mieszkańców	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	% kobiet w populacji gminy
2005	11991	6024	5967	50,2
2006	12036	6058	5978	50,3
2007	12019	6036	5983	50,2
2008	12042	6068	5974	50,4
2009	12037	6065	5972	50,4
2010	12211	6148	6063	50,5
2011	12169	6125	6044	50,3
2012	12130	6114	6016	50,4
2013	12051	6070	5981	50,4
2014	12007	6060	5947	50,5
2015	12016	6064	5957	50,5

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

¹ Dane GUS różnią się od danych o faktycznej liczbie mieszkańców, którymi dysponuje Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

² W dalszej części opracowania, na potrzeby ustalenia wskaźników z Załącznikiem do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. - Instrukcja przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 – posłużono się danymi dotyczącymi faktycznej liczby ludności miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw – zgodnie z danymi dostarczonymi przez Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

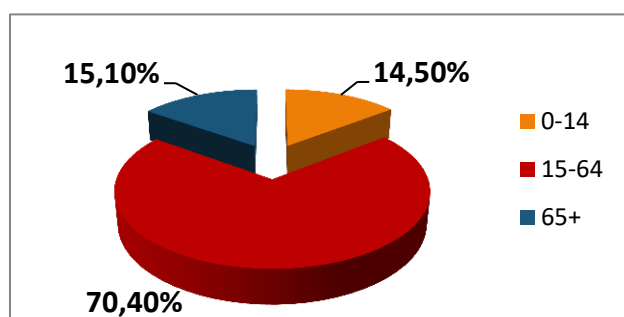
Wykres 1 Piramida wieku mieszkańców Gminy Baranów Sandomierski w 2014 roku

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Według GUS w 2015 roku gminę zamieszkiwało 7 678 osób w wieku produkcyjnym, tj. 63,9 % ludności ogółem (15 – 64 lat). Najmniejszy odsetek ludności według ekonomicznych grup wieku to mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym – stanowili 17,5 %, natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 18,6%³.

Wykres 2 Struktura ludności Gminy Baranów Sandomierski według grup wieku w 2014 roku

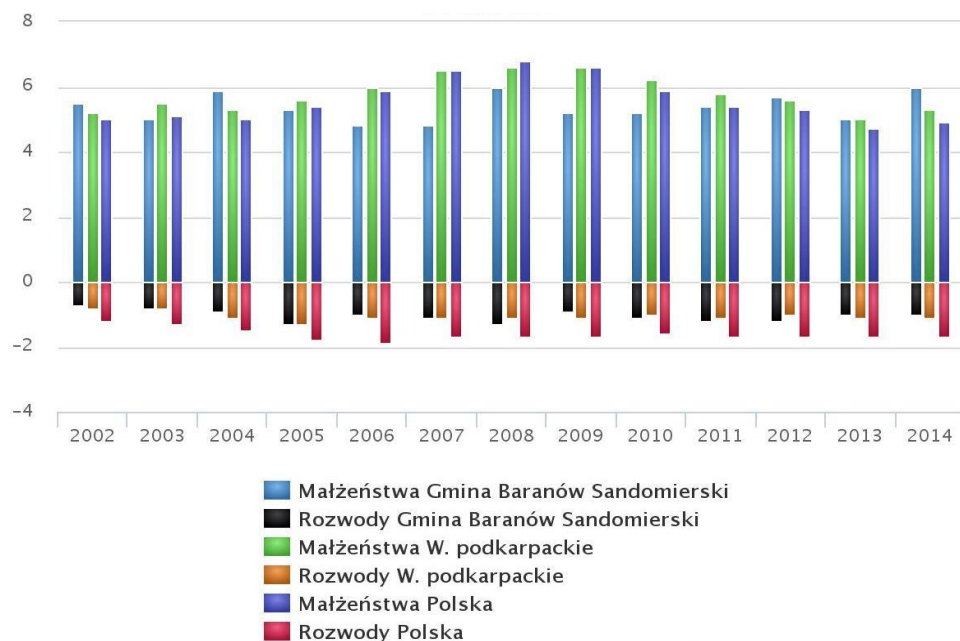

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

³ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, jakie dostarczył Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

W 2014 roku mieszkańcy gminy Baranów Sandomierski zawarli 72 małżeństwa, co odpowiada 6,0 małżeństwom na 1 000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie więcej od wartości odnoszącej się do całej Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwód przypadający na 1 000 mieszkańców. Żonaci/zamężne stanowili ponad połowę ludności gminy, tj. 57,7 %, mieszkańcy stanu wolnego 30,1 %, po rozwodzie 2,7 %, a wdowy/wdowcy 8,9 %.

Wykres 3 Małżeństwa i rozwody na 1 000 ludności Gminy Baranów w latach 2002 – 2014

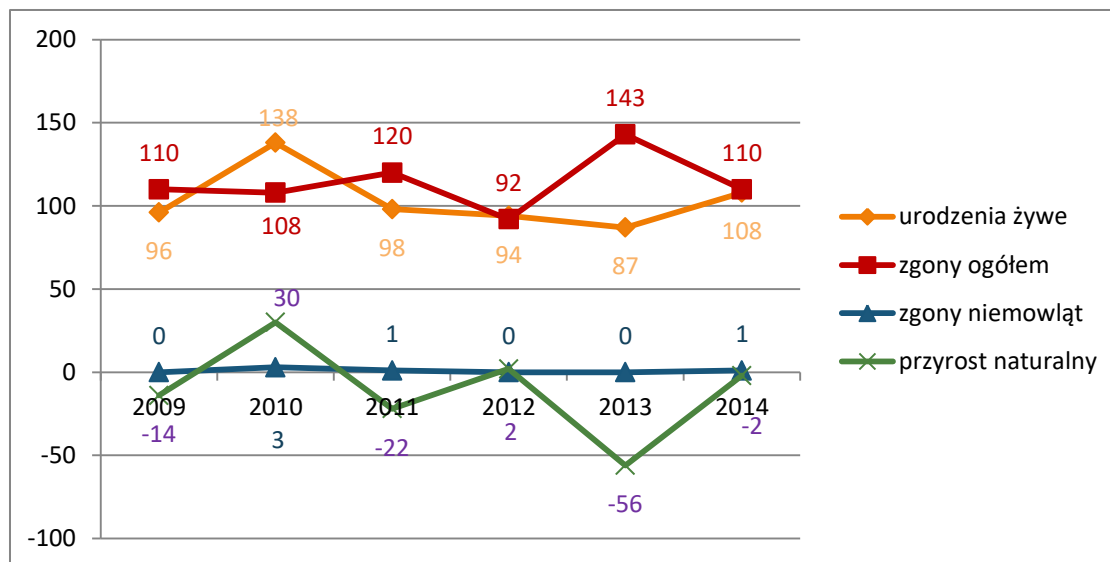

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Gmina w 2014 roku miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -2. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,2 na 1 000 mieszkańców gminy Baranów Sandomierski. Najwyższy przyrost naturalny zaobserwowano w 2010 roku, który wynosił 30. W 2014 roku urodziło się 108 dzieci, w tym 55 dziewczynek (50,9 %) i 53 chłopców (49,1 %). Ze statystyk za rok 2014 wynika, iż odnotowano 110 zgonów. Zdecydowana większość zgonów występuje wśród mężczyzn – 55,5 %. Ponad połowa z nich była spowodowana chorobami układu krążenia. Kolejną przyczyną, która miała bardzo duży udział procentowy, były nowotwory, a jedynie kilka procent zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1 000 ludności gminy Baranów Sandomierski przypada około 9,13 zgonów. Jest to nieznacznie

więcej od wartości średniej dla województwa podkarpackiego oraz mniej od wartości średniej dla kraju⁴.

Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Baranów Sandomierski w latach 2009 – 2014

Źródło: swaid.stat.gov.pl na podstawie danych GUS.

Tabela 2 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Baranów Sandomierski w latach 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zameldowania w ruchu wewnętrznym						
ogółem	80	90	88	82	80	67
mężczyźni	39	41	44	40	40	32
kobiety	41	49	44	42	40	35
zameldowania z zagranicy						
ogółem	5	2	5	6	1	0
mężczyźni	3	2	2	3	1	0
kobiety	2	0	3	3	0	0
wymeldowania w ruchu wewnętrznym						
ogółem	73	93	111	88	101	94
mężczyźni	37	42	46	47	53	46
kobiety	36	51	65	41	48	48
wymeldowania za granicę						
ogółem	1	0	2	0	5	4
mężczyźni	1	0	1	0	1	3
kobiety	0	0	1	0	4	1
saldo migracji wewnętrznych						
ogółem	7	-3	-23	-6	-21	-27

⁴ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę przyrostu naturalnego na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, jakie dostarczył Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

mężczyźni	2	-1	-2	-7	-13	-14
kobiety	5	-2	-21	1	-8	-13
saldo migracji zagranicznych						
ogółem	4	2	3	6	-4	-4
mężczyźni	2	2	1	3	0	-3
kobiety	2	0	2	3	-4	-1

Źródło: *swaid.stat.gov.pl* na podstawie danych GUS.

W 2014 roku zarejestrowano 67 zameldowań w ruchu wewnętrznym (32 mężczyzn, 35 kobiet), oraz 94 wymeldowania (46 mężczyzn, 48 kobiet), w wyniku czego, saldo migracji dla Baranowa Sandomierskiego wynosiło -27. W tym samym roku 4 osoby wymeldowały się za granicę, ale żadna osoba z zagranicy nie zameldowała się w gminie, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące -4⁵.

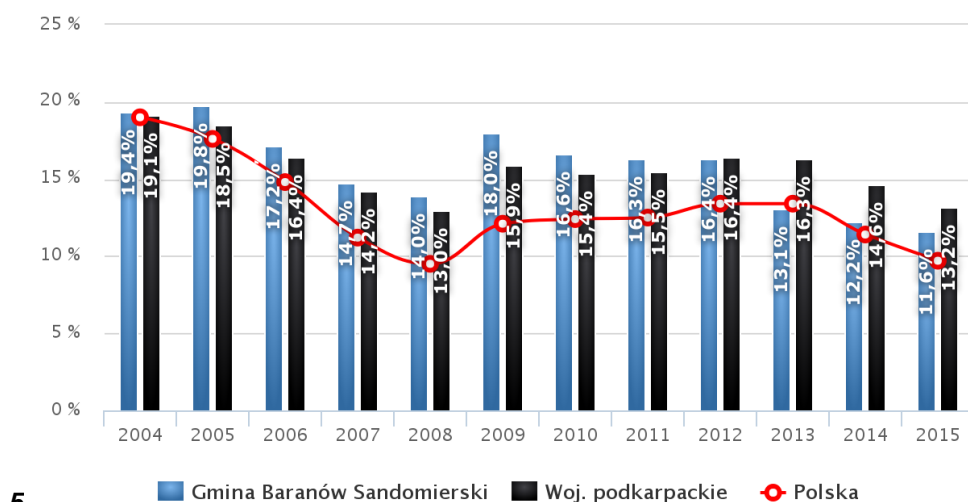
2.3 Rynek pracy

W gminie Baranów Sandomierski w 2015 roku na 1 000 mieszkańców pracowało zaledwie 105 osób, z tego 47,2 % wszystkich pracujących ogółem stanowiły kobiety, a 52,8 % mężczyźni. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa podkarpackiego (201 osób) oraz wartości dla Polski (230 osób). Bezrobocie w 2015 roku wynosiło 11,6 %, w tym 12,8 % wśród kobiet i 10,6 % wśród mężczyzn. Jest to znacznie mniej od stopy bezrobocia dla województwa podkarpackiego oraz nieco więcej od stopy bezrobocia dla całej Polski.

W 2015 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Baranów Sandomierski wyniosło 3 531,20 PLN, co odpowiada 85,10 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Na przestrzeni lat 2002 – 2015 miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 45,3 %. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Baranów Sandomierski 994 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 375 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy w 2015 roku było ujemne i wyniosło -619.

⁵ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, jakie dostarczył Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

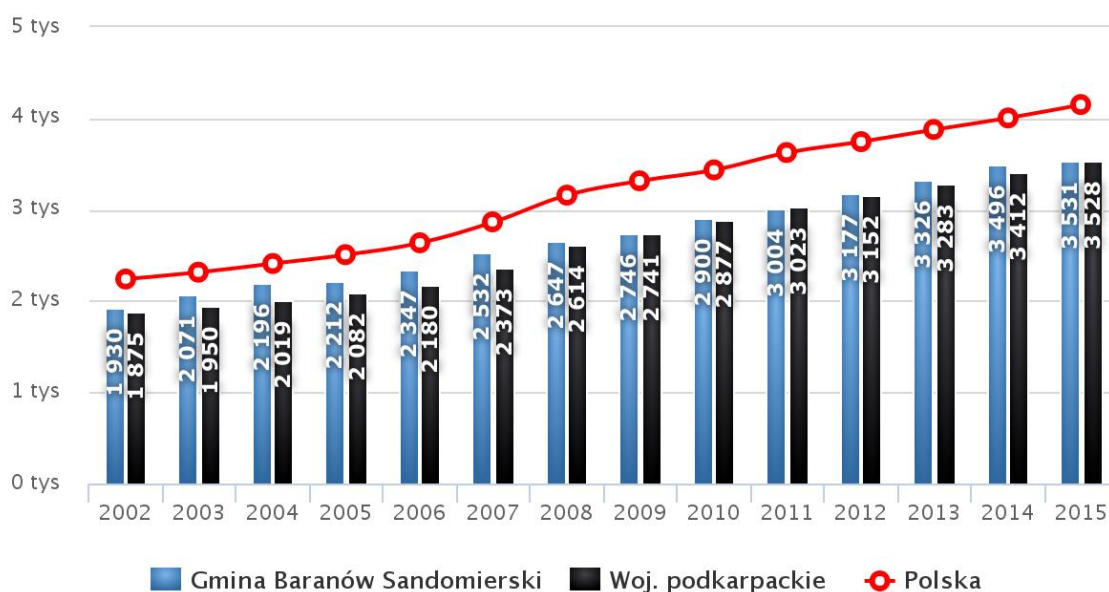
Wykres 5 Szacunkowa stopa bezrobocia zarejestrowanego w gminie Baranów Sandomierski w latach 2004 – 201

5

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Wykres 6 Przeciętne wynagrodzenie brutto w Baranowie Sandomierskim w latach 2002 – 2015

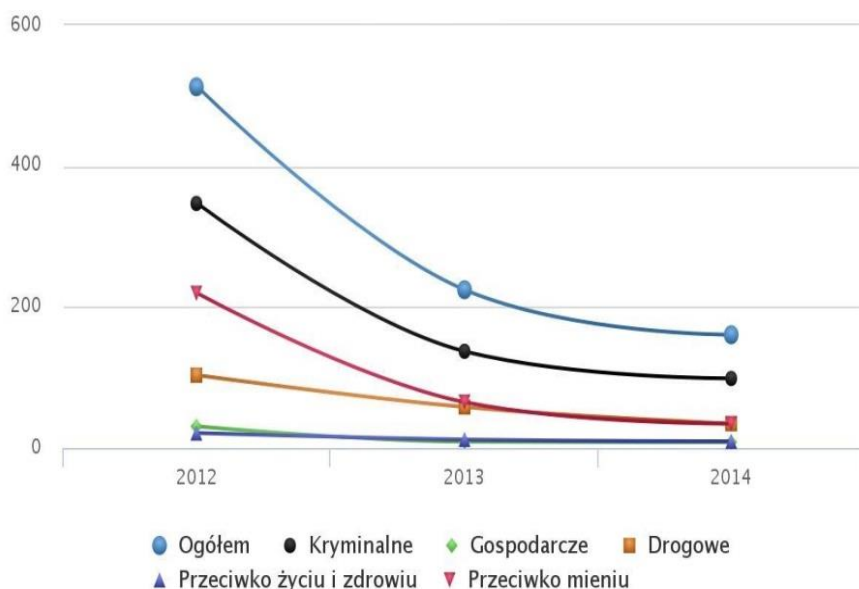
Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Około 45 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29 % - w przemyśle i budownictwie, 9,5 % - w sektorze usługowym, 0,5 % - w sektorze działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsługi rynku nieruchomości, a 16 % to sektory nieklasyfikowane. Ogółem pracujących w gminie jest 1 323 osoby, w tym 708 kobiet i 615 mężczyzn.

2.4 Poziom przestępczości

W porównaniu do roku 2012, kiedy poziom przestępczości był wysoki (popełniono 513 przestępstw ogółem), jednakże w roku 2014 liczba przestępstw znacząco spadła (o ponad 68 %) i wynosiła zaledwie 161 na terenie całej gminy. Najwięcej przestępstw popełniono na tle kryminalnym i przeciwko mieniu, natomiast najmniej - przeciwko życiu i zdrowiu. Ogółem na 1 000 mieszkańców przypada 13,38 przestępstwa, co daje wynik nieznacznie większy niż dla całego województwa podkarpackiego, natomiast porównując ten wynik do wartości średniej dla całej Polski (22,72) – jest on znacząco niższy. Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w 2014 roku wyniósł 72 %⁶.

Wykres 7 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w gminie Baranów Sandomierski w latach 2012 – 2014

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.5 Finanse publiczne

W 2014 roku suma wydatków z budżetu gminy Baranów Sandomierski wyniosła 36,5 mln złotych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje ok. 3,0 tys. złotych. W porównaniu do roku 2013 wydatki gminy spadły o 3,6 %. Największa część budżetu została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie – 39 %. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczono również na Dział 852 - Pomoc społeczna -

⁶ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę zjawiska przestępczości na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, jakie dostarczyła Komenda Powiatowa Policji w Tarnobrzegu.

18,8 %, oraz na Dział 750 - Administracja publiczna - 8,7 %. Wydatki inwestycyjne stanowiły 6,5 mln złotych, czyli 17,7 % wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Baranów Sandomierski wyniosła w 2014 roku 37,3 mln złotych. W przeliczeniu na jednego mieszkańca daje to 3,1 tys. Złotych, co w porównaniu do roku 2013 oznacza wzrost dochodów o 3,2 %. Największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia – 38,5 %. Duża część wpływów pochodziła z Działu 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek – 27,5 % oraz z Działu 852 - Pomoc społeczna – 14,5 %. W budżecie gminy Baranów Sandomierski wpływ z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił 381 złotych na mieszkańca tj. 12,3 % wszystkich dochodów, natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 18,7 złotych na mieszkańca tj. 0,6 % wszystkich dochodów.

2.6 Edukacja

Gmina Baranów Sandomierski prowadzi 5 przedszkoli publicznych, 7 szkół podstawowych i 4 gimnazja. Baza placówek oświatowych obejmuje:

1) Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim:

- Publiczne Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego
- Publiczne Przedszkole
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe

2) Zespół Szkół w Skopaniu:

- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II
- Publiczne Przedszkole

3) Zespół Szkół w Woli Baranowskiej:

- Publiczne Gimnazjum im. Gen. Władysława Sikorskiego
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Gen. Władysława Sikorskiego
- Publiczne Przedszkole

4) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślęzakach:

- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Publiczne Przedszkole

5) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich
- Publiczne Przedszkole

6) Publiczna Szkoła Podstawowa w Knapach

7) Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej w Durdach.

Ponadto, na terenie Gminy znajduje się placówka niepubliczna tj. Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. Św. Anny w Baranowie Sandomierskim.

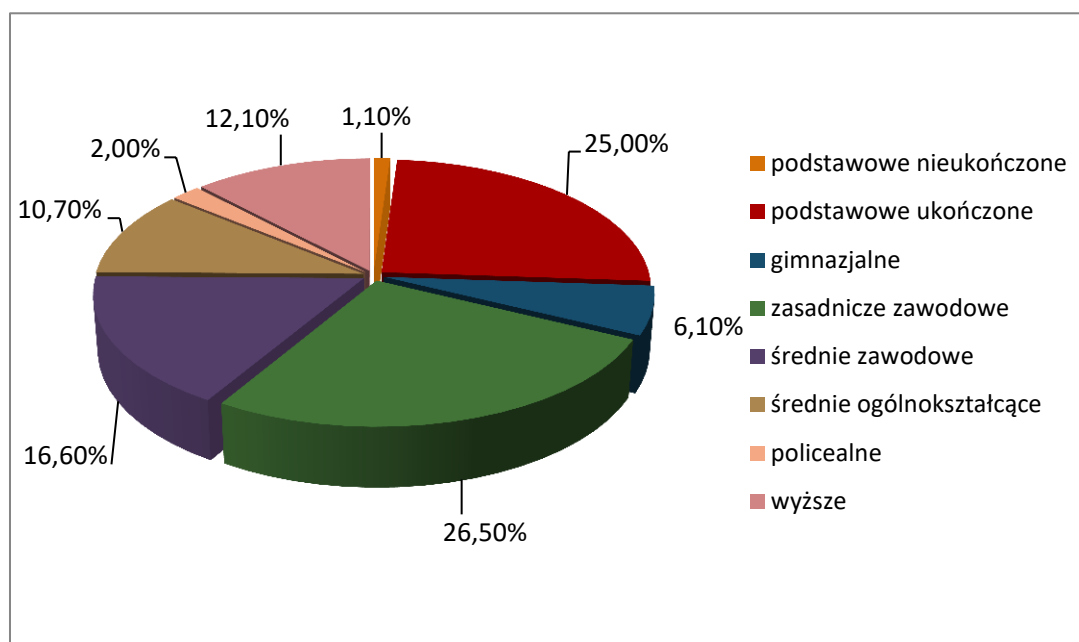
W szkołach odbywają się zajęcia pozalekcyjne, takie jak:

- kółka przedmiotowe
- zespoły muzyczne, - kółka szachowe
- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze
- zajęcia rekreacyjno – sportowe.

W 2011 roku w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) było 3 142 mieszkańców, w tym 1 534 kobiety i 1 608 mężczyzn. Do przedziału wiekowego 3-6 lat (wychowanie przedszkolne) zaliczało się 14,4 % dziewczynek i 14,3 % chłopców, co stanowiło 14,4% mieszkańców gminy. Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 801 uczęszczało do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypadało 0,88 dzieci w wieku przedszkolnym. W grupie na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształciło się 21,6 % ludności, 22,1 % wśród dziewczynek i 21,2 % wśród chłopców. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypadało 16 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto, tj. stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat, wyniósł 86,10. Na poziomie gimnazjalnym (13-15 lat) kształciło się 14 % mieszkańców gminy. Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypadało 19 uczniów. Na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształciło się 20,8 % mieszkańców tj. 19,8 % spośród kobiet i 21,6 % spośród mężczyzn. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajdowało się 29,3 % mieszkańców gminy.

W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy gminy Baranów Sandomierski posiadają zdecydowanie gorsze wykształcenie. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, 12,1 % ludności posiadała wykształcenie wyższe, 2 % wykształcenie policealne, 10,7 % średnie ogólnokształcące, a 16,6 % średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 26,5 % mieszkańców gminy Baranów Sandomierski, gimnazjalnym 6,1 %, natomiast 25 % podstawowym ukończonym, a 1,1 % mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 8 Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Baranów Sandomierski (2011)

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.7 Turystyka

O powstaniu i rozwoju Baranowa Sandomierskiego zdecydowało przede wszystkim korzystne położenie komunikacyjne obok brodu na Wiśle. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z roku 1135, z czasów Bolesława Krzywoustego. Na początku istniał tutaj niewielki gródek. W średniowieczu wybudowano gród obronny.

Baranów Sandomierski ze względu na swoje położenie jest doskonałą bazą wypadową do zwiedzania zabytków południowo-wschodniej Polski: Sandomierza, Łańcuta, Zamościa, Kopalni Soli w Wieliczce, ruin Zamku Krzyżtopór w Ujeździe.

Gmina położona jest w najbardziej wysuniętej na północ i najniższej części Kotliny Sandomierskiej, w Obszarze Tarnobrzeskim. Centralny Obszar Tarnobrzeski i granicząca z nim bezpośrednio Równina Nadwiślańska zajmowała od niepamiętnych lat Puszcza Sandomierska. Dziś lasy stanowią zaledwie 23 % powierzchni gminy, a ich struktura w znacznej mierze odbiega od pierwotnego drzewostanu. W północnej części gminy Baranów Sandomierski dominującym elementem krajobrazowym jest szeroka dolina Wisły i dolny brzeg Sanu. Rozległą dolinę rzeki wypełniają pola uprawne, łąki i pastwiska.

Największą atrakcją w gminie jest późnorennesansowy zamek wybudowany w latach 1591 – 1606 dla Andrzeja Leszczyńskiego, zwany „Małym Wawelem”. W czasie II wojny światowej zamek znacząco ucierpiał ale do roku 1969 został

zrekonstruowany. Pełny wykaz zabytków w Gminie Baranów Sandomierski przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Wykaz zabytków w Gminie Baranów Sandomierski

nazwa zabytku	lokalizacja
Układ urbanistyczno- krajobrazowy miasta Baranowa Sandomierskiego wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej z 06-05- 1985r.	Baranów Sandomierski
Kościół parafialny p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Baranowie Sandomierskim z 02-081982 r.	Baranów Sandomierski
Zespół zamkowy Leszczyńskich z parkiem w Baranowie Sandomierskim	Baranów Sandomierski
Cmentarz rzymsko-katolicki wraz z murowaną kaplicą grobową Dolańskich w Baranowie Sandomierskim	Baranów Sandomierski
Budynek mieszkalny	Baranów Sandomierski
Józefów - dwór Griesswaldów	Ślężaki
Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	Ślężaki
Dzwonnica w Zespole Kościoła Parafialnego PW Wniebowzięcia NMP w Ślężakach.	Ślężaki
Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki z murowaną kaplicą w Ślężakach.	Ślężaki
Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z plebanią	Wola Baranowska
Stanowisko archeologiczne nr 1 z przełomu paleolitu i neolitu	Durdy
Stanowisko nr 1- cmentarzysko kultury łużyckiej	Knapy
Plebania lata 20-te XX wieku	Baranów Sandomierski
Obora murowana w Zespole Kościoła Parafialnego p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela 2 połowa XIX wieku	Baranów Sandomierski
Kapliczka murowana z 1900r.	Baranów Sandomierski
Szkoła w Baranowie Sandomierskim	Baranów Sandomierski
Dworek- Mullera przy ul. Mickiewicza 26 2 połowa XIX wieku	Baranów Sandomierski
Czworak przy ul. Zamkowej 21	Baranów Sandomierski
Dom murowany z XIX/X wiek	Baranów Sandomierski
Dom lata 30 -te XX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX/XX wiek	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX/XX wiek	Baranów Sandomierski

Dom drewniany początek XX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX/XX wiek	Baranów Sandomierski
Dom murowany poczta. XX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX wiek	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX wiek	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX/XX wiek	Baranów Sandomierski
Dom murowany koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Urząd Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany XIX wiek	Baranów Sandomierski
Dom I 20-te XX wieku	Baranów Sandomierski
Figurka Chrystusa Frasobliwego XIX wiek	Baranów Sandomierski
Figurka Chrystusa Króla Rok 1935	Baranów Sandomierski
Figurka Jana Nepomucena Rok 1753	Baranów Sandomierski
Dom murowany- Rynek 16 Koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany -Rynek 17 koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany- Rynek 20 Koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany - Rynek 22 Koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Apteka- Rynek 23 Koniec XIX wiek	Baranów Sandomierski
Budynek Murowany- Poczta Rynek 24 Koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom murowany, koniec XIX wieku	Baranów Sandomierski
Dom drewniany, początek XX wieku	Baranów Sandomierski
Kapliczka w centrum wsi murowana z 1913 r.	Dąbrowica
Dom 68 drewniany XIX/XX wiek	Dąbrowica
Kapliczka w centrum wsi murowana 2 połowa XIX wieku	Durdy
Dom murowany początek XX wieku	Durdy
Leśniczówka początek XX wieku	Durdy
Budynek szkoły początek XX wieku	Durdy
Kapliczka drewniana 1906 r. przy drodze do Przykopa	Dymitrów Duży
Budynek dawnej Szkoły rok 1906	Dymitrów Duży
Krzyż przydrożny rok 1910 przy drodze przywałowej do Baranowa Sandomierskiego	Dymitrów Duży
Kapliczka drewniana XIX wiek przy drodze do Dymitrowa Dużego	Dymitrów Mały
Kapliczka XIX wiek przy drodze w Dymitrowie Małym	Dymitrów Mały
Krzyż przydrożny XIX wiek przy skrzyżowaniu dróg do Przykopa i Domacyn	Dymitrów Mały
Krzyż przydrożny przy skrzyżowaniu dróg do Dymitrowa Dużego i Przykopa	Dymitrów Mały

Kapliczka przy drodze Baranów Sandomierski- Wola Baranowska murowana koniec XIX w.	Skopanie
Kapliczka na pd. Zach. Krańcu wsi , drewniana 2 połowa -te XX w.	Skopanie
(przemurowana w I dekadzie XXI wieku)	Skopanie
Skopanie Kapliczka z figurką Matki Boskiej rok 1908	Skopanie
Skopanie figurka św. Józefa	Skopanie
Skopanie budynek mieszkalny wielorodzinny (po COP-ie)	Skopanie
Skopanie budynek mieszkalny wielorodzinny	Skopanie
(po COP-ie)	Skopanie
Skopanie budynek mieszkalny wielorodzinny	Skopanie
(po COP-ie)	Skopanie
Układ Urbanistyczny w Skopaniu Osiedlu	Skopanie
Szkoła murowana lata 30-te XX wieku	Suchorzów
Dom nr 75 murowany 1930 r.	Suchorzów
Dom nr 93 murowany lata 30- te XX wieku	Suchorzów
Dom 132 murowany ok. 1920	Suchorzów
Kapliczka murowana w Suchorzowie koniec XIX wieku	Suchorzów
Krzyż przydrożny w Suchorzowie koniec XIX wieku ul. Baranowska	Suchorzów
Krzyż przydrożny w Suchorzowie koniec XIX wieku	Suchorzów
Kapliczka murowana w centrum wsi koniec XIX wieku	Suchorzów
Kapliczka murowana z Figurką Matki Boskiej początek XIX wieku w centrum wsi	Siedleszczany
Kapliczka z figurką Św. Jana Nepomucena początek XVIII wieku wjazd do wsi	Siedleszczany
Dom obiektu Klubu Rolnika murowany lata 30- te XX wieku	Ślężaki
Krzyż przydrożny Ślężaki przy drodze do Kaczaków	Ślężaki
Chałupa (stary nr 18)w Ślężakach	Ślężaki
Zespół dworski -część	Ślężaki Józefów
obory murowane lata 20-te XX wieku	Ślężaki Józefów
Zespół dworski -część	Ślężaki Józefów
łamus murowany początek XX wieku	Ślężaki Józefów
Zespół dworski - część obora murowana początek XX wieku	Ślężaki Józefów
Dwór Januszeńskich początek XX wieku	Wola Baranowska
Kapliczka murowana początek XX wieku	Wola Baranowska

Krzyż przydrożny w Woli Baranowskiej ul. Holendry	Wola Baranowska
Osada kultury starożytnej w Baranowie Sandomierskim, czas powstania nieokreślony	Baranów Sandomierski
Ślad osadnictwa kultury starożytnej w Baranowie Sandomierskim, czas powstania nieokreślony	Baranów Sandomierski
Ślad osadnictwa w Baranowie Sandomierskim z wczesnego średniowiecza	
Osada kultury przeworskiej w Baranowie Sandomierskim z ok. rzymskiego	Baranów Sandomierski
Osada kultury łużyckiej w Baranowie Sandomierskim z ok. halsztackiego	Baranów Sandomierski
Osada w Baranowie Sandomierskim z wczesnego średniowiecza VN-VNI w.	
Osada w Baranowie Sandomierskim z średniowiecza XI-XII w.	
Ślad osadnictwa w Baranowie Sandomierskim z OWR	
Ślad osadnictwa kultury starożytnej w Baranowie Sandomierskim, czas powstania nieokreślony	
Ślad osadnictwa w Dąbrowicy z epoki neolitu	Dąbrowica
Osada kultury trzcinieckiej w Dąbrowicy	Dąbrowica
Ślad osadnictwa kultury starożytnej w Dąbrowicy, czas powstania nieokreślony	
Osada kultury trzcinieckiej w Dąbrowicy	Dąbrowica
Osada kultury trzcinieckiej w Dąbrowicy z II ok. EB	Dąbrowica
Osada kultury łużyckiej w Dąbrowicy z późnego brązu- Ha	Dąbrowica
Osada kultury przeworskiej w Dąbrowicy z OWR	
Osada w Dąbrowicy z wczesnego średniowiecza	
Stanowisko nieokreślone w Dąbrowicy	
Osada kultury sznurowej w Dymitrowie Dużym z ok. EB	Dymitrów Duży
Osada kultur trzciniecko-łużyckiej w Dymitrowie Dużym z EB	
Osada kultury pucharów lejkowatych w Knapach	Knapy
Ślad osadniczy w Knapach z wczesnego okresu epoki brązu	

Obozowisko kultury świderskiej w Knapach z schyłku paleolitu	Knapy
Ślad osadnictwa w Knapach z neolitu	
Cmentarzysko kultury łużyckiej w Knapach z Ha	
Cmentarzysko kultury trzciniecko łużyckiej w Knapach	
Ślad osadnictwa kultury starożytnej w Siedleszczanach, czas powstania nieokreślony	Siedleszczany
Ślad osadnictwa kultury przeworskiej w Siedleszczanach	
Ślad osadnictwa w Siedleszczanach z wczesnego średniowiecza	
Ślad osadnictwa w Siedleszczanach z epoki neolitu	Siedleszczany
Osada w Siedleszczanach z wczesnego średniowiecza	
Dwór kultury staropolskiej w Siedleszczanach z XVII-XVIII w.	Siedleszczany
Osada w Skopaniu z wczesnego średniowiecza VII-IX w.	Skopanie
Osada w Skopaniu z epoki wczesnego brązu	Skopanie
Osada kultury pomorskiej w Skopaniu z ok. lateńskiego	
Osada w Skopaniu z epoki wczesnego brązu	Skopanie
Osada kultury sznurowej w Woli Baranowskiej	Wola Baranowska
Osada kultury łużyckiej w Woli Baranowskiej	
Osada w Woli Baranowskiej z wczesnego średniowiecza	
Osada kultury łużyckiej w Woli Baranowskiej	Wola Baranowska
Osada kultury mierzanowickiej w Woli Baranowskiej	Wola Baranowska
Osada kultury kręgu sznurowego w Woli Baranowskiej	Wola Baranowska
Osada kultury łużyckiej w Woli Baranowskiej	
Kultura starożytna nieokreślona	
Osada kultury łużyckiej w Woli Baranowskiej	Wola Baranowska
Ślad osadnictwa w Woli Baranowskiej z epoki neolitu	Wola Baranowska
Osada kultury łużyckiej w Woli Baranowskiej	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski

Obiekty i zespoły zabytkowe w Baranowie Sandomierskim znajdują się na lokalnych szlakach turystycznych:

- Szlak nr 7 – Zielony: Majdan Królewski (PKS), Huta Komorowska, Poręby Dębskie, Nowa Dęba, Rozalin, Ślężaki, Dąbrowica, Skopanie, Baranów Sandomierski.
- Trasa piesza nr 2 z Opatowa do Baranowa Sandomierskiego przez Klimontów, Sandomierz, Tarnobrzeg oraz Szlak Kulturowy.
- Trasa piesza nr 4 „Szlak Rezydencji Pałacowych i Muzeów”: Sandomierz, Tarnobrzeg, Baranów Sandomierski, Kamionka, Sędziszów Małopolski, Rzeszów, Łańcut.
- Szlak wodny „Szlak Wisły” rozpoczynający się na rzece w Woli Zdakowskiej – przystań na rzece Wisłoce lub Połańcu na rzece Czarna przez Baranów Sandomierski (możliwość zabezpieczenia sprzętu pływającego), Tarnobrzeg, Sandomierz (zwiedzanie miasta) do Zawichostu i Annopola.
- Trasa objazdowa „Śladami Renesansu”: Czarnolas - Puławy - Kazimierz Dolny - Nałęczów - Kozłówka - Lublin - Zamość - Sandomierz - Baranów Sandomierski.

Innymi atrakcjami, które również korzystnie wpływają na walory turystyczne gminy są m.in. liczne zabytkowe kapliczki oraz pomniki przyrody, malownicza i bardzo specyficzna kępa nadwiślańska wraz ze swoimi atrakcjami: niepowtarzalną przyrodą, jedynymi w swoim rodzaju roślinami i zwierzętami czy zrehabilitowane żłobowisko ziemi z pobliskiej kopalni siarki, z wyjątkowym siedliskiem rzadkich drzew i krzewów, licznymi stawami rybnymi, siecią dróg i ścieżek, punktami widokowymi.

Atrakcyjność gminy wynika także z jej zasobów przyrodniczych:

- dolina Wisły, która stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, stanowiąca również potencjalny obszar rozwoju turystyki i rekreacji;
- kompleks leśny Puszczy Sandomierskiej, który w znacznej części położony jest w obszarze Natura 2000 - Puszcza Sandomierska PLB180005;
- Stawy Krasiczyńskie, usytuowane w obszarze docelowo objętym ochroną rezerwatową.

W gminie, a przede wszystkim w samym Baranowie Sandomierskim, znajduje się także sporo pomników przyrody :

- 2 dęby szypułkowe - *Quercus rober* (jeden w Dąbrowicy, drugi w Baranowie Sandomierskim),
- kasztanowiec zwyczajny - *Aesculus hippocastanum*,
- tulipanowiec amerykański - *Liliodendron tulipifele*,

- klon pospolity - *Acer platanoides*,
- topola czarna - *Populus nigra*.
- lipa drobnolistna - *Tilia cordata* Mill.

2.8 Kultura i sport

Do instytucji i obiektów kształtujących kulturę i sztukę w Gminie Baranów Sandomierski zaliczają się:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim (MGOK)
- Środowiskowy Dom Kultury w Skopaniu
- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami w Suchorzewie, Woli Baranowskiej i Dąbrowicy
- Dom Ludowy w Suchorzewie
- Dom Ludowy w Woli Baranowskiej
- Dom Ludowy w Dąbrowicy
- Dom Ludowy w Knapach
- Dom Ludowy w Durdach
- Dom Ludowy w Skopaniu Wsi
- Dom Ludowy w Ślęzakach
- Świetlicę Wiejską w Dymitrowie Dużym
- Świetlicę Wiejską w Markach
- Świetlicę Wiejską w Skopaniu

Miejsko – Gminny Ośrodek Kulturowy w Baranowie Sandomierskim posiada dobre warunki lokalowe, kadrowe i materialne. Dysponuje salą widowiskowo – kinową mieszczącą ponad 190 widzów, salę kameralną na około 60 osób oraz Lasowiacką Izbę Regionalną. Ośrodek prowadzi bardzo aktywną działalność kulturalną, kultywując folklor, tradycje i obrzędowość lasowiacką.

Oprócz wyżej wymienionych instytucji funkcjonują także różne grupy zainteresowań i stowarzyszenia, które mają pozytywny wpływ na rozwój kultury w gminie:

- Zespół Obrzędowy „Lasowiaczki”
- Zespół Taneczny „PEREŁKI”
- Zespół Taneczny „Nowe Pokolenie”
- Zespół Taneczny „Flash”

W 2015 roku Gmina zorganizowała łącznie 124 imprezy, a udział w nich wzięło 11 494 uczestników. MGOK organizuje coroczne imprezy m.in. Dni Baranowa Sandomierskiego, Ogólnopolski Festiwal pn. "Dziecko w Folklorze", Dożynki, „Jarmark Ludzi z Pasją”, „Wiosenne Igraszki”, „Festiwal Muzyki Różnej”, Plastyka

Obrzędowa związana z Wielkanocą i Bożym Narodzeniem, Gminne Eliminacje Konkursu Recytatorskiego czy Konkurs Piosenki Ekologicznej. Najważniejszymi imprezami organizowanymi przez Środowiskowy Dom Kultury w Skopaniu są m.in. „Jesienne Impresje”, „Karnawałowe Harce” czy „Warto Tańczyć”.

Tabela 4 Charakterystyka imprez w Gminie Baranów Sandomierski (2014, 2015)

IMPREZY		2014	2015
ogółem	szt.	146	124
seanse filmowe	szt.	4	-
wystawy	szt.	8	14
festiwale i przeglądy artystyczne	szt.	-	1
koncerty	szt.	-	5
występy zespołów amatorskich	szt.	20	-
występy artystów i zespołów zawodowych	szt.	4	-
prelekcje, spotkania, wykłady	szt.	63	61
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	szt.	12	26
konkursy	szt.	15	17
inne	szt.	20	-
UCZESTNICY IMPREZ		2014	2015
ogółem	os.	41253	11494
seanse filmowe	os.	360	-
wystawy	os.	1563	2343
festiwale i przeglądy artystyczne	os.	-	394
koncerty	os.	-	5110
występy zespołów amatorskich	os.	10415	-
występy artystów i zespołów zawodowych	os.	12700	-
prelekcje, spotkania, wykłady	os.	2601	2612
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	os.	427	673
konkursy	os.	738	362
inne	os.	12449	-

Źródło: swaid.stat.gov.pl na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy aktualnie działają także wymienione niżej organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie „Sokół” w Baranowie Sandomierskim
- Uczniowski Klub Sportowy przy Sz. P. w Ślęzakach
- Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka” w Baranowie Sandomierskim
- Uczniowski Klub Sportowy IRON GOLF przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dąbrowicy
- Stowarzyszenie Przyjaciół Baranowa Sandomierskiego „Arkadia” w Baranowie Sandomierskim
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy Parafii Miłosierdzia Bożego w Skopaniu

- Stowarzyszenie Akcji Katolickiej przy Parafii Rzymsko – Katolickiej w Ślężakach
- Ruch Światło – Życie Diecezji Sandomierskiej w Skopaniu
- Stowarzyszenie Akcji Katolickiej przy Parafii Rzymsko – Katolickiej w Baranowie Sandomierskim
- Polski Związek Działkowców Zarząd POD „Wisn” w Skopaniu
- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „PROMYK”
- Stowarzyszenie „GAJ”
- Stowarzyszenie „SOKRATES”
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Ludzi Dobrej Woli w Baranowie Sandomierskim
- Fundacja Fundusz Lokalny SMK
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Baranowsko-Sandomierskiej w Dymitowie Małym
- Suchorzowskie Stowarzyszenie Wędkarskie Suchorzów
- Stowarzyszenie TOR ROZWOJU w Durdach
- Stowarzyszenie Przyjaciół Baranowa Sandomierskiego „ARKADIA”
- Polski Związek Działkowców
- Stowarzyszenie na Rzecz Aktywizacji Społeczności Lokalnej i Rozwoju Przedsiębiorczości „SOKÓŁ”
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Ludzi Dobrej Woli
- ochotnicze straże pożarne działające w Baranowie Sandomierskim oraz we wszystkich sołectwach gminy.

Gmina uczestniczy również w dwóch stowarzyszeniach lokalnych o szerszym zakresie działania:

- Lasowiacka Grupa Działania (nazwa tymczasowa), która stanowi połączone Stowarzyszenie „Lasowiacka Grupa Działania” z Forum Mieszkańców Wsi „SANŁĘG” Lokalna Grupa Działania; obszar działania stowarzyszenia obejmuje dziewięć gmin: Baranów Sandomierski, Bojanów, Gorzyce, Grębów, Nowa Dęba, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaklików oraz Zaleszany.
- Lokalna Grupa Rybacka Puszczy Sandomierskiej (terenem działania LGR jest obszar pięciu sąsiadujących ze sobą gmin: Baranowa Sandomierskiego, Bojanowa, Dzikowca, Grębowa, Nowej Dęby).

Ponadto Gmina Baranów Sandomierski znajduje się także na turystycznym Podkarpackim Szlaku Centralnego Okręgu Przemysłowego, którym zarządza Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna.

Gmina dysponuje także dobrą bazą do upowszechniania kultury fizycznej i wychowania zdrowotnego. Gmina posiada 5 boisk sportowych (Baranów Sandomierski, Skopanie, Wola Baranowska, Knapy, Dąbrowica), 2 orliki (Wola Baranowska, Dąbrowica), 5 sal gimnastycznych przy szkołach, 5 boisk

wielofunkcyjnych (przy szkołach w Baranowie Sandomierskim, Durdach, Woli Baranowskiej, Knapach, przy OSP w Dymitrowie Małym i Świetlicy w Dymitrowie Dużym), halę sportową w Skopaniu, 1 stadion lekkoatletyczny w Baranowie Sandomierskim, 1 wyciąg narciarski w Siedleszczanach, 1 kort tenisowy w miejscowości Skopanie Osiedle oraz 1 pole golfowe na terenie Zamku w Baranowie Sandomierskim. Na obszarze gminy działa Klub Sportowy „Wisan” Skopanie (do 1988 roku noszący nazwę „Włóknierz”). W ostatnich latach rozwinęła się szczególnie sekcja piłki nożnej. W 2 grupach szkoli się przeszło 40 zawodników. Klub korzysta z własnej bazy sportowej.

W gminie działa ponadto 11 klubów sportowych, w tym 3 ludowe kluby sportowe, 3 ludowo-uczniowskie kluby sportowe oraz 5 uczniowskich klubów sportowych tj.:

- Uczniowski Klub Sportowy „Baranowiak” w Baranowie Sandomierskim
- Uczniowski Klub Sportowy „Wisan” w Skopaniu
- Uczniowski Klub Sportowy „Start” w Woli Baranowskiej
- Uczniowski klub Sportowy „Iskierka” w Baranowie Sandomierskim
- Uczniowski Klub Sportowy "IRON GOLF" w Dąbrowicy
- Uczniowski Klub Sportowy przy OSP Siedleszczany
- Klub Sportowy „Lasowiak” w Baranowie Sandomierskim
- Ludowy Zespół Sportowy „Kolejarz” w Knapach
- Ludowy Zespół Sportowy „Strzelec” w Dąbrowicy

Gmina nie posiada Gminnego Centrum Sportu, które koordynowałoby działalnością sportową i rekreacyjną na jej terenie. Funkcje te realizuje Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim.

2.9 Ochrona środowiska

Jednym ze strategicznych celów Gminy Baranów Sandomierski jest ochrona środowiska, co wiąże się ze zrównoważonym wykorzystywaniem zasobów naturalnych i poprawą efektywności energetycznej. W tym celu działania są ukierunkowane przede wszystkim na edukację prozdrowotną i ekologiczną mieszkańców gminy oraz uświadamianie im problemów m.in. związanych z zanieczyszczeniem powietrza, wynikającym ze spalania odpadów (tzw. niska emisja). Gmina wspiera także inicjatywy i działania ekologiczne mające na celu m.in. propagowanie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, tj. kolektory słoneczne czy przydomowe oczyszczalnie ścieków. Działania Gminy są również ukierunkowane na ograniczeniu emisji ze środków transportu poprzez modernizację układu komunikacyjnego, uporządkowanie gospodarki odpadowej oraz rekultywację i rewitalizację zdegradowanych terenów przemysłowych.

Gmina skanalizowana jest jedynie w niewielkim stopniu. Wchodzące w skład gminy sołectwa są bardzo rozproszone – zwłaszcza w południowej i południowo-wschodniej części. Odległości pomiędzy sąsiadującymi sołectwami wynoszą od kilku do kilkunastu kilometrów. Tak duże rozproszenie skupisk zabudowy mieszkaniowej utrudnia na tych terenach budowanie zbiorczych sieci kanalizacyjnych.

Na terenie Gminy działają cztery oczyszczalnie ścieków:

- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Baranowie Sandomierskim, do której dopływają również ścieki z sołectwa Suchorzów,
- biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dąbrowicy,
- kontenerowa oczyszczalnia ścieków w Knapach,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków sanitarno-przemysłowych w Skopaniu, której właścicielem jest Fabryka Firanek Wisan S.A.

Liczba przydomowych oczyszczalni w gminie jest niewielka, dlatego też powstające w nieskanalizowanej jej części ścieki bytowe gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Tylko niewielka ich część wywożona jest taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Znaczna ilość nieoczyszczonych ścieków odprowadzana jest bezpośrednio do gruntu lub rowów melioracyjnych. Jest to bardzo szkodliwe dla ludzi i środowiska działanie, które gmina stara się jak najszybciej wyeliminować poprzez kolejne inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne oraz zachęcanie mieszkańców do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków poza aglomeracją Baranów Sandomierski.

Gmina Baranów Sandomierski nie posiada własnego wysypiska śmieci. Odbiór odpadów komunalnych realizowany jest w ramach usług zewnętrznych. W Gminie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, którą zajmuje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Skopanie.

2.10 Podmioty gospodarcze i otoczenie biznesu

Gmina Baranów Sandomierski ma charakter rolno-przemysłowy. Liczba podmiotów gospodarczych w 2014 roku w Gminie Baranów Sandomierski wynosiła 734 tj. o 8 mniej niż w roku 2013. Zdecydowanie przeważają podmioty z sektora prywatnego, aczkolwiek ich liczba roku na rok maleje. Ponad 80,0 % ogólnej liczby podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W Skopaniu funkcjonuje zakład przemysłowy o dość dużym znaczeniu gospodarczym i wizerunkowym dla mikroregionu – Fabryka Firanek „Wisan” S.A. Oprócz tego na terenie gminy działalność prowadzi stosunkowo duża liczba mikrofirm i innych podmiotów gospodarczych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. hurtownie, piekarnie czy firmy handlowe, transportowe,

budowlane i usługowe, m.in. piekarnia „Ewa” w Baranowie Sandomierskim, "Piekarnia Wiejska" S.C. w Knapach oraz P.P.H. "Bumita" S.C. w Siedleszczanach, a także wiele firm związanych z przemysłem firankarskim m.in.: hurtownie: „Magdalena” i „Markizeta” w Baranowie Sandomierskim, F.H.U. Kaszmir w Skopaniu, TENDINA Rafał Durda Suchorzów, F.H.U. Pilecki w Skopaniu, F.H.U. Aga w Woli Baranowskiej i PPHU Gumtex w Baranowie Sandomierskim, Ponadto działają również Cegielnie Polowe w Siedleszczanach. Część mieszkańców gminy dojeżdża do pracy do pobliskiego Tarnobrzega, a także do Kopalni i Zakładów Przetwórczych Siarki „Siarkopol”.

Tabela 5 Podmioty gospodarcze w Gminie Baranów Sandomierski według sektorów własnościowych

	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	739	734
sektor publiczny		
ogółem	33	33
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	30	30
spółki handlowe	1	1
sektor prywatny		
ogółem	706	701
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	600	588
spółki handlowe	19	21
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3
spółdzielnie	2	3
fundacje	2	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	30	31

Źródło: swaid.stat.gov.pl na podstawie danych GUS.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w Gminie Baranów Sandomierski według rodzajów działalności PKD

	2013	2014
ogółem	739	734
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	25	24
przemysł i budownictwo	163	152
pozostała działalność	551	558

Źródło: swaid.stat.gov.pl na podstawie danych GUS.

Tabela 6 Podmioty – wskaźniki

	2013	2014
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	613	611
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	40	38
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	40	40
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	61	61
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	96,6	95,8
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	50	49
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku	7,8	7,7
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	63	60

Źródło: swaid.stat.gov.pl na podstawie danych GUS.

Następstwa wdrożenia gospodarki rynkowej oraz kryzysu, który w latach dziewięćdziesiątych XX wieku dotknął przemysł działający w otoczeniu gminy (siarkowy, hutniczy, zbrojeniowy i lotniczy) są nadal widoczne w życiu lokalnej społeczności: relatywnie duża liczba osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej, spada poziom dochodu części mieszkańców gminy, co znajduje odbicie w obniżającym się poziomie popytu na rynku dóbr i usług.

Jedną z szans na dynamizację rozwoju gminy może być dalsza rozbudowa zlokalizowanego na jej terenie terminala przeładunkowego PKP – LHS Wola Baranowska. Ten ważny element infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadregionalnym może przyciągnąć do gminy inwestorów i przyczynić się do stworzenia nowych miejsc pracy.

Gmina znajduje się w zasięgu dwóch specjalnych stref ekonomicznych: Euro-Park Mielec i Euro-Park Wisłosan. Zapewnienie zasobów ludzkich do obsady tworzonych tam miejsc pracy to wyzwanie dla Gminy Baranów Sandomierski oraz dla sąsiednich samorządów. Powinno ono znaleźć odbicie w kierunkach kształcenia zawodowego w powiecie tarnobrzesckim oraz powinno sprzyjać lepszemu wykorzystaniu doświadczenia zawodowego wielu mieszkańców Gminy Baranów Sandomierski, którzy w przeszłości byli zatrudnieni jako pracownicy Siarkopolu, F.F. Wisan i innych przedsiębiorstw w regionie, jednakże z uwagi na przeobrażenia rynkowe utracili pracę.

W 2014 r. na terenie gminy Baranów Sandomierski działały dwa targowiska o łącznej powierzchni sprzedażowej około 4000 m².

W gminie Baranów Sandomierski działa kilka obiektów turystycznych. Oprócz Zajazdu „Wisła” w Baranowie Sandomierskim (36 miejsc), gości przyjmuje również Ośrodek Turystyczny „Sosnowa Oaza” w Baranowie Sandomierskim (35 miejsc). 18 miejsc noclegowych znajduje się również w Zamku w Baranowie Sandomierskim, gdzie hotel prowadzi Agencja Rozwoju Przemysłu SA w Warszawie. Osoby poszukujące noclegów w niższym standardzie mogą również skorzystać z oferty Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Baranowie Sandomierskim (30 miejsc) oraz

z pokoi gościnnych w Baranowie Sandomierskim (12 miejsc). Na terenie gminy znajduje się także kilka gospodarstw agroturystycznych:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Bocianówka” w Baranowie Sandomierskim (20 miejsc)
- Gospodarstwo Agroturystyczne i hodowla koni w Kaczakach (12 miejsc)
- Pokoje Gościnne i agroturystyka „Pod Lipami” w Baranowie Sandomierskim (17 miejsc)
- Gospodarstwo Agroturystyczne w Knapach (10 miejsc)
- Agroturystyka Olszynka w Skopaniu (20 miejsc)
- Gospodarstwo Agroturystyczne „LOCANDA” w Durdach (7 miejsc)
- Agroturystyka „Pod świerkami” w Woli Baranowskiej (8 miejsc).

Reasumując, gmina posiada mocny potencjał rozwojowy z sferze społeczno-gospodarczej, jednakże niezbędne są działania związane z dostosowaniem kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy, jak też promocja gospodarcza regionu, w celu przyciągnięcia do gminy kapitału zewnętrznego i nowych inwestycji generujących miejsca pracy.

2.11 Infrastruktura transportowa

Na terenie gminy Baranów Sandomierski funkcjonuje system komunikacji drogowej, który tworzą drogi o łącznej długość wynoszącej ok. 235 km, w tym:

- długość dróg krajowych: 1,2 km,
- długość dróg wojewódzkich: 25,82 km,
- długość dróg powiatowych: 45,59 km,
- długość dróg gminnych: 162,00 km.

Komunikacja autobusowa z oddalonym o ok. 17 km Tarnobrzegiem jest stosunkowo dobra. Główne kierunki komunikacji PKS, prywatnych linii przewozowych to: Tarnobrzeg – Baranów Sandomierski – Mielec oraz Baranów Sandomierski – Dąbrowica – Nowa Dęba. Brak bezpośredniego połączenia PKS z Rzeszowem, czyli stolicą województwa, jest znaczącym problemem dla mieszkańców gminy. Jednym z kluczowych problemów gminy jest brak chodników wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych (dróg wojewódzkich i powiatowych), co znacznie obniża poziom bezpieczeństwa w ruchu samochodowym i pieszym.

Liczba przystanków komunikacji, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina Baranów Sandomierski, udostępnianych dla operatorów i przewoźników przedstawia się następująco:

- Siedleszczany – 4 przystanki,
- Suchorzów – 6 przystanków,

- Skopanie – 12 przystanków,
- Dymitrów Duży – 10 przystanków,
- Dymitrów Mały – 6 przystanków,
- Baranów Sandomierski – 5 przystanków,
- Wola Baranowska – 13 przystanków,
- Kaczaki – 6 przystanków,
- Knapy – 2 przystanki,
- Durdy – 6 przystanków
- Marki – 2 przystanki,
- Ślężaki – 12 przystanków,
- Dąbrownica – 10 przystanków.

Ponadto przez teren Gminy Baranów Sandomierski przebiegają szlaki kolejowe o znaczeniu krajowym. Należą do nich: linia kolejowa nr 25 oraz linia hutniczo-szerokotorowa LHS. Linia kolejowa L25, której podkarpacki odcinek biegnie z Dębicy do Stalowej Woli i Sandomierza w województwie Świętokrzyskim, przecina Gminę Baranów Sandomierski w miejscowościach Skopanie i Dąbrowica, gdzie znajdują się przystanki osobowe dla tej linii. Aktualnie ruch towarowy na linii jest ograniczony, a pasażerski zawieszony.

2.12 Infrastruktura komunalna i zasoby mieszkaniowe

Najważniejszymi elementami mienia komunalnego w Gminie Baranów Sandomierski są takie obiekty jak:

- budynek biurowy Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim (wraz z agencją Poczty Polskiej),
- szalety miejskie w Baranowie Sandomierskim,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim,
- Środowiskowy Dom Kultury w Skopaniu,
- domy ludowe w: Woli Baranowskiej, Dymitrowie Dużym, Dąbrowicy, Suchorzowie, Skopaniu, Ślężakach, Knapach,
- remizy ochotniczych straży pożarnych w: Ślężakach, Markach, Kaczakach, Suchorzowie, Dymitrowie Małym, Dymitrowie Dużym, Baranowie Sandomierskim, Knapach, Woli Baranowskiej, Dąbrowicy, Siedleszczanach, Skopaniu, Durdach,

- budynki gospodarcze w Skopaniu, Dąbrowicy, Ślęzakach i Dymitrowie Małym,
- budynki ośrodków zdrowia w Woli Baranowskiej i Ślęzakach oraz budynek przychodni w Baranowie Sandomierskim,
- Dom Wiejski w Durdach,
- świetlice wiejskie w Markach, Skopaniu,
- Agronomówka ul. Ks. J. Popiełuszki w Skopaniu,
- parafialny Klub Sportowy „Wisła” w Skopaniu.

Gmina Baranów Sandomierski posiada ponadto sieć dróg.

Gmina Baranów Sandomierski realizuje swoje zadania komunalne poprzez następujące jednostki podległe:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Baranowie Sandomierskim,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Baranowie Sandomierskim,
- Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim,
- Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim,
- Zespół Szkół w Skopaniu,
- Zespół Szkół w Woli Baranowskiej,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślęzakach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Knapach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Durdy.

Jeśli chodzi o komunalne zasoby mieszkaniowe, można do nich zaliczyć następujące obiekty:

- lokale od 1 do 7A przy ul. Zamkowej nr 23 w Baranowie Sandomierskim,
- lokale od 1 do 5 przy ul. Zamkowej nr 25 w Baranowie Sandomierskim,
- lokale od 1 do 7 przy ul. Zamkowej nr 27 w Baranowie Sandomierskim,
- lokal przy ul. Rynek 17 w Baranowie Sandomierskim,
- lokale od 1 do 5 pod adresem: Ślężaki nr 73,
- lokale 1 i 2 pod adresem: Ślężaki nr 34,
- lokale 1 i 2 pod adresem: Ślężaki nr 74,
- lokale 1 i 2 pod adresem: Dąbrowica nr 78,
- lokale od 1 do 5 pod adresem: Dąbrowica nr 230,
- lokal pod adresem: Dąbrowica nr 203,
- lokal pod adresem: Dymitrów Duży nr 26,
- lokale od 1 do 4 pod adresem: Dymitrów Mały nr 47,
- lokale od 1 do 4 przy ul. Szkolnej nr 4A w Woli Baranowskiej,
- lokal przy ul. Wschodniej nr 1 w Woli Baranowskiej,
- lokal pod adresem: Wola Baranowska 1,
- lokal pod adresem: Durdy 1,
- lokal przy ul. K. Wyszyńskiego nr 1 w Skopaniu.

Ogółem Gmina Baranów Sandomierski dysponuje 62 lokalami komunalnymi. Największe natężenie mieszkaniowej infrastruktury komunalnej występuje w Baranowie Sandomierskim. Są to obiekty, które w większości wymagają remontów, stąd uznano je za zdegradowane.

Gmina Baranów Sandomierski nie dysponuje mieszkaniem socjalnym.

Istotną część zasobów mieszkaniowych gminy (budynki wielorodzinne) stanowią bloki mieszkalne, którymi administruje Tarnobrzewska Spółdzielnia Mieszkaniowa. W Skopaniu do jej zasobów spółdzielczych należy 19 budynków wielorodzinnych, w których funkcjonują 423 mieszkania o łącznej powierzchni 20 839,69 m², jak również 33 lokale użytkowe i garaże o łącznej powierzchni 174,46 m². Także w tym przypadku większość bloków i infrastruktury osiedlowej wymaga remontu, stąd

uznano je za zdegradowane. Ponadto Spółdzielnia administruje dwoma wspólnotami mieszkaniowymi w Skopaniu: ul. Mickiewicza 5 i ul. Sikorskiego 2.

Reasumując, można stwierdzić, iż ocena stanu technicznego budynków wielorodzinnych w Gminie Baranów Sandomierski wskazuje, iż najwyższy stopień ich degradacji występuje w Skopaniu i Baranowie Sandomierskim.

3 Metodyka opracowania diagnozy i lokalnego planu rewitalizacji

Diagnoza obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego w Gminie Baranów Sandomierski przeprowadzona została w oparciu o wytyczne Ministerstwa Rozwoju nawiązujące do ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dziennik Ustaw. Rok: 2015. Pozycja: 1777) oraz zgodnie z Załącznikiem do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. - Instrukcja przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Celem diagnozy było ustalenie, które części Gminy Baranów Sandomierski powinny zostać uznane za obszary zdegradowane, w stanie kryzysowym, jak również wytypowanie obszarów do rewitalizacji. Stan kryzysowy obszaru oznacza, że na określonym terenie występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w powiązaniu z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer tj. gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 10 ustawy, za obszar rewitalizowany w diagnozie uznano część obszaru zdegradowanego, cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, z uwzględnieniem pozostałych problemów: gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych czy też środowiskowych. Jest to obszar, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Przyjęto, że zarówno obszar zdegradowany, jak też obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Obszar rewitalizowany może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego jako szczególnie istotne uwzględniono następujące czynniki:

1. Koncentracja negatywnych zjawisk mierzona liczbą wskaźników odnoszących się do zidentyfikowanych czynników ocenionych negatywnie (pod uwagę brano przede wszystkim zjawiska społeczne, a w dalszej kolejności problemy gospodarcze, środowiskowe, przestrzenne itp.).

2. Znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego.

Diagnozę opracowywano w okresie marzec – czerwiec 2016 roku. Proces diagnozy podzielono na dwa etapy:

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, za który uznano te obszary gminy gdzie występuje wysoka koncentracja problemów społecznych, oraz innych problemów: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych oraz środowiskowych itp.
2. Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego, za który uznano te obszary gminy, gdzie koncentracja powyższych problemów jest najwyższa, przy założeniu że obszar rewitalizowany to nie więcej niż 20% powierzchni gminy, zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego wykorzystano następujące źródła danych:

- Dane ilościowe i dane jakościowe uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski i jednostek podległych, jak również z Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu, Komisariatu Policji w Baranowie Sandomierskim ogólnodostępnych źródeł tj. Banku Danych Lokalnych GUS.
- Wnioski ze spacerów badawczych oraz inwentaryzacji tkanki gminnej w czerwcu 2016,
- Wyniki 52 elektronicznych ankiet od mieszkańców pozyskanych w maju 2016,
- Wyniki 350 papierowych ankiet wypełnianych przez mieszkańców w maju 2016,
- Wnioski ze spotkań z mieszkańcami,
- Wnioski z analizy ruchu tj. opracowanie autorstwa mgr inż. Bronisława Szafarczyka pt. Audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego nr 02/07/2016.
- Wnioski ze spotkań grupy eksperckiej, która oceniała m.in. wskaźniki jakościowe służące do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji. W skład grupy weszli przedstawiciele: Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim (Burmistrz Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, Kierownik Referatu Inwestycji, Inspektor ds. rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE), Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim oraz ekspert reprezentujący Wykonawcę – dr Joanna Kurowska-Pysz. Grupa dokonała oceny czynników jakościowych kierując się wynikami ankiety elektronicznej, która była przeprowadzona w Gminie Baranów Sandomierski w maju 2016 r. oraz własną oceną analizowanych zjawisk, bazując m.in. na posiadanych przez Gminę Baranów Sandomierski dokumentach strategicznych oraz na własnym doświadczeniu, wynikającym ze styczności z tymi zagadnieniami podczas pracy w lokalnym samorządzie.

W ujęciu przestrzennym analizę obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego prowadzono na dwóch poziomach.

1. Dokonano agregacji uzyskanych danych, przyjmując podział gminy na miasto Baranów Sandomierski oraz sołectwa:

- Dąbrowica
- Durdy
- Dymitrów Duży
- Dymitrów Mały
- Kaczaki
- Knapy
- Marki
- Siedleszczany
- Skopanie Osiedle
- Skopanie
- Suchorzów
- Ślężaki
- Wola Baranowska.

Następnie dzięki analizie ilościowej i jakościowej zebranych danych wyłoniono obszary, na których dochodzi do kumulacji problemów społecznych, jak również innych powiązanych z nimi problemów tj. gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych oraz środowiskowych.

W wyniku tych analiz zdefiniowano obszar zdegradowany.

2. W ramach drugiego etapu diagnozy wykorzystano niższy poziom agregacji danych. Dążono do wyznaczenia tych obszarów, gdzie występuje najwyższa koncentracja analizowanych problemów. Z uwagi na fakt, iż nie cały obszar Gminy Baranów Sandomierski jest podzielony na ulice, uznano, iż na tym etapie diagnozy optymalne będzie posłużenie się okręgami wyborczymi lub grupami ulic o podobnej lokalizacji i funkcjach. Przyjęto, że zwarty obszar rewitalizowany lub podobszary obszaru rewitalizowanego wyznaczone zostaną na poziomie okręgów wyborczych w Gminie Baranów Sandomierski.

W oparciu o pogłębioną analizę występujących na obszarze zdegradowanym problemów społecznych w powiązaniu z problemami gospodarczymi, przestrzenno-funkcjonalnymi, technicznymi i środowiskowymi wyznaczono obszar rewitalizowany nieprzekraczający 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego analizowano czynniki (wskaźniki) wymienione w tabeli 7. i tabeli 8.

Tabela 7 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski

1.Czynniki społeczne
1.1. Liczba dzieci objętych dożywianiem. 1.2. Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych. 1.3. Liczba osób pobierających zasiłki celowe 1.4. Rzeczywista liczba osób bezrobotnych 1.5. Poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych. 1.6. Poziom aktywności społecznej.
2.Czynniki gospodarcze
2.1. Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. 2.2. Liczba pustostanów (lokali użytkowych).
3.Czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne
3.1. Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego. 3.2. Poziom degradacji infrastruktury komunalnej.
4. Czynniki środowiskowe
4.1. Poziom tzw. niskiej emisji 4.2. Poziom zagrożenia hałasem.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 8 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru rewitalizowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski

1.Czynniki społeczne
1.1. Liczba dzieci objętych dożywianiem. 1.2. Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych. 1.3. Liczba osób pobierających zasiłki celowe. 1.4. Poziom zainteresowania sprawami lokalnymi 1.5. Poziom zagrożenia przestępczością 1.6. Poziom aktywności społecznej 1.7. Liczba dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej. 1.8. Liczba aktów wandalizmu. 1.9. Liczba sklepów alkoholowych i gier
2.Czynniki gospodarcze
2.1. Poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. 2.2. Liczba pustostanów (lokali użytkowych).
3.Czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne
3.1. Poziom cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości. 3.2. Poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej 3.3. poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego 3.4. Poziom degradacji infrastruktury komunalnej. 3.5. Poziom degradacji sieci drogowej. 3.6. Dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych 3.7. Uciążliwość ruchu tranzytowego
4. Czynniki środowiskowe
4.1. Skala tzw. niskiej emisji 4.2. Poziom zagrożenia hałasem. 4.3. Skupiska nielegalnie wyrzucanych śmieci .

Źródło: Opracowanie własne.

Dla uzyskania skali porównawczej, w celu ustalenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego wszystkie czynniki analizowano w przeliczeniu na wskaźniki odnoszące się do 100 mieszkańców i/lub na 1 ha² powierzchni jednostki, odnosząc je do przeciętnej wartości danego wskaźnika na poziomie gminy.

Dokonując oceny czynników (wskaźników) zastosowano następujące oznaczenia:

- *kolorem pomarańczowym* oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które znajdują się na poziomie zbliżonym do wartości przeciętnej dla całego obszaru gminy,
- *kolorem zielonym* oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które kształtują się bardziej korzystnie niż przeciętna wartość w gminie,

- *kolorem czerwonym* oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które w sposób niekorzystny odchylają się od wartości przeciętnych dla gminy i wskazują zarazem na możliwość występowania stanu kryzysowego na danym obszarze.

Dodatkowo, w ocenie czynników (wskaźników) jakościowych na potrzeby diagnozy zastosowano następujące skróty:

- oznaczenie „P” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako porównywalne z przeciętnym poziomem występującym w gminie,
- oznaczenie „N” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako niższe od przeciętnego poziomu występującego w gminie,
- oznaczenie „W” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako wyższe od przeciętnego poziomu występującego w gminie.

W dalszej części opracowania przedstawiono stopień spełnienia przez wyznaczony obszar rewitalizowany kryteriów dotyczących RPO WP 2014-2020, co potwierdziło zasadność ubiegania się o wsparcie na realizację ujętych w Planie projektów ze środków RPO WP 2014-2020.

Zarówno na etapie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego, jak też opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji prowadzono działania partycypacyjne i konsultacje społeczne mające na celu włączenie jak najszerszego grona mieszkańców w te działania.

W ramach działań partycypacyjnych służących delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru odbywały się spotkania, w których udział brali wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji w Gminie Baranów Sandomierski tj. pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim, radni Gminy Baranów Sandomierski, lokalni liderzy opinii, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, mieszkańcy.

Spotkania służące diagnozowaniu problemów na obszarze zdegradowanym i rewitalizowanym odbyły się w następujących terminach: 19.01.2016 (2 spotkania), 20.01.2016 (3 spotkania), 20.02.2016 r. (1 spotkanie). Spotkania te zorganizowane zostały w Ośrodku Kultury w Baranowie Sandomierskim oraz w Zespole Szkół w Skopaniu, a także w Domu Ludowym w Suchorzowie. Podczas tych spotkań, wspólnie z mieszkańcami dokonywano m.in. oceny jakościowej problemów występujących na obszarach kryzysowych tj. bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, hałas, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, bezpieczeństwo komunikacyjne, niska emisja, uciążliwość ruchu tranzytowego, poziom degradacji dróg i infrastruktury komunalnej itp.

W czerwcu 2016 r. odbyły się również dwa spacerzy badawcze. Pierwszy z nich poświęcony był ocenie zagadnień związanych z analizą ruchu tj. m.in. bezpieczeństwa komunikacyjnego, dostępności chodników i bezpiecznej

infrastruktury dla pieszych, zagrożenia hałasem, uciążliwości ruchu tranzytowego, warsztaty diagnostyczne dotyczące wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego. Drugi z tych spacerów, połączony z inwentaryzacją tkanki gminnej dotyczył m.in. identyfikacji pustostanów, klepów z alkoholem i salonów gier, poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej itp.

Ponadto na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego w maju 2016 r. przeprowadzono również elektroniczne badanie ankietowe dotyczące problematyki rewitalizacji formularz umieszczono na stronie Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski). W wyniku tego badania uzyskano 52 elektroniczne ankiety od mieszkańców, którzy wskazując ocenianą ulicę / miejscowość, odnosili się do wielu istotnych problemów w gminie tj. bezrobocie, przestępczość, wandalizm, alkoholizm, ubóstwo, aktywność społeczna, dbałość o otoczenie, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i bankructwa firm, zanieczyszczenie środowiska, dostępność komunikacyjna obszaru, dostępność edukacji, dostępność podstawowych usług publicznych, dostępność mediów, pustostany, hałas, bezpieczeństwo w ruchu pieszych i rowerzystów.

W ramach delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego przeprowadzono również dodatkowe badanie ankietowe. Do mieszkańców wszystkich sołectw i miasta Baranów Sandomierski skierowano ankiety, które były wypełniane podczas spotkań w szkołach, a ich tematem była ocena oczekiwanych zmian w Gminie Baranów Sandomierski i propozycji, jakie w tym zakresie przygotował lokalny samorząd. Była również możliwość zgłaszania własnych pomysłów. Wyniki 350 papierowych ankiet wypełnianych przez mieszkańców w maju 2016, wzięto pod uwagę podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego.

Konsultacje społeczne w ramach delimitacji na terenie Gminy Baranów Sandomierski obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego odbyły się w ramach dwóch spotkań w terminach: 9 maja 2016 r. i 30 czerwca 2016 r. w Ośrodku Kultury w Baranowie Sandomierskim. Celem spotkań była dyskusja o problemach społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych na terenie Gminy Baranów Sandomierski, mająca charakter uzupełniającej diagnozy w stosunku do wyników badań ilościowych, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego.

Do udziału w konsultacjach uprawnieni byli:

- mieszkańcy gminy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

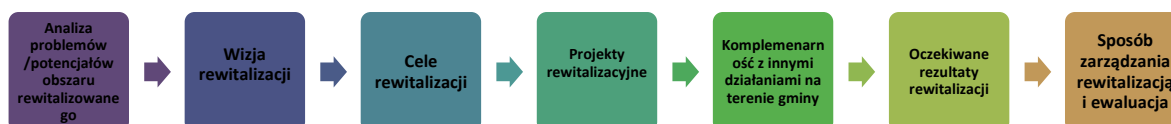
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

We wszystkich spotkaniach służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego ogółem udział wzięło blisko 100 osób. W wyniku konsultacji rozszerzono obszar do rewitalizacji o ul. Międzywodzie w Baranowie Sandomierskim, z uwagi na wykazane tam przez mieszkańców problemy społeczne: bezrobocie i ubóstwo oraz niską aktywność społeczną mieszkańców.

Po opracowaniu diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji przystąpiono do dalszych prac opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski.

Program ten opiera się na wizji funkcjonowania tego obszaru po zakończeniu procesów rewitalizacyjnych oraz określeniu celów strategicznych związanych tymi procesami. Ponadto zdefiniowano zadania inwestycyjne oraz nieinwestycyjne z podziałem na podstawowe i pozostałe, jak również kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie zaplanowanych celów Programu, które służą przede wszystkim poprawie sytuacji w obszarze kryzysowym.

Rysunek 1 Główne elementy Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analiza problemów i potencjałów obszaru do rewitalizacji służyła zdefiniowania celów rewitalizacji, które powinny znaleźć odbicie w projektowanych przedsięwzięciach. W tym celu zorganizowano także dodatkowe spotkania robocze grupy eksperckiej służące wypracowaniu wizji rewitalizacji. Poprzez stronę internetową Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim oraz poprzez kolportaż elektroniczny prowadzono nabór projektów rewitalizacyjnych w oparciu o ustalony wzór karty projektu. Ogółem otrzymano kilkadziesiąt propozycji projektów, o różnym stopniu szczegółowości opisu.

W dniu 6 stycznia 2017 roku zorganizowano spotkanie dla wszystkich interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji, służące omówieniu i ocenie propozycji zgłoszonych projektów, celem zaopiniowania możliwości umieszczenia ich w budżecie Gminy Baranów Sandomierski na kolejne lata. Dodatkowo, w trakcie tego spotkania zgłoszonych zostało ustnie jeszcze kilka propozycji projektów m.in.

dotyczących działalności ochotniczych straży pożarnych, które następnie uwzględniono w Programu.

Projekty zakwalifikowane do Lokalnego Programu Rewitalizacji podzielono na:

- **projekty podstawowe** o wysokim stopniu gotowości do realizacji, a zarazem o kluczowym znaczeniu dla powodzenia procesów rewitalizacyjnych,
- **projekty uzupełniające** o charakterze wspierającym, oddziałujące pośrednio na rozwiązanie problemów społecznych na obszarze rewitalizowanym lub oddziałujące bezpośrednio na ten obszar pod względem społecznym, jednakże jeszcze nie uszczegółowione pod względem wykonalności organizacyjnej, technicznej i finansowej,
- **kierunki działań zawierające rekomendowane** typy projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, dla których nie są jeszcze znane parametry realizacji (wnioskodawca, budżet i montaż finansowy, dokładny termin realizacji itp.), jednakże ich wdrożenie w przyszłości będzie pozytywnie wpływać na osiągnięcie celów rewitalizacji.

Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski ogłoszone zostały w dniu 14.02.2017 roku i trwały do dnia 28.02.2017 roku. Szczegółowy opis przebiegu konsultacji społecznych znajduje się w dalszej części dokumentu.

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji został przesłany do zaopiniowania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz do SANEPID w Rzeszowie.

4 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski

Pierwszy etap diagnozy służył wyznaczeniu obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski poprzez zidentyfikowanie obszarów, na których występuje koncentracja problemów społecznych, w powiązaniu z problemami środowiskowymi, gospodarczymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i technicznymi. Występowanie zjawisk kryzysowych głównie w sferze społecznej, jak również w innych sferach stanowi podstawę dla delimitacji obszarów zdegradowanych. Miejsca szczególnej koncentracji wyżej wymienionych zjawisk determinują z kolei potrzeby rewitalizacyjne, a tym samym są bazą dla delimitacji obszaru rewitalizowanego. To na tym obszarze konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i wycelowanych działań, które przyczynią się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, wpłyną korzystnie na poprawę jakości życia mieszkańców oraz staną się katalizatorem procesów rozwojowych w skali całej gminy. W analizie służącej delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto podział gminy na miasto Baranów Sandomierski oraz trzynaście sołectw. Poniższe tabele i mapy przedstawiają nasilenia wybranych czynników (wskaźników) wpływających na wybór obszaru zdegradowanego.

4.1 Czynniki społeczne

W ramach procesu delimitacji obszaru zdegradowanego pod uwagę wzięto następujące czynniki wskaźniki:

- [4.1.1.] liczba dzieci objętych dożywianiem,
- [4.1.2.] liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych,
- [4.1.3.] liczba osób pobierających zasiłki celowe,
- [4.1.4.] rzeczywista liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców,
- [4.1.5.] poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych,
- [4.1.6.] poziom aktywności społecznej.

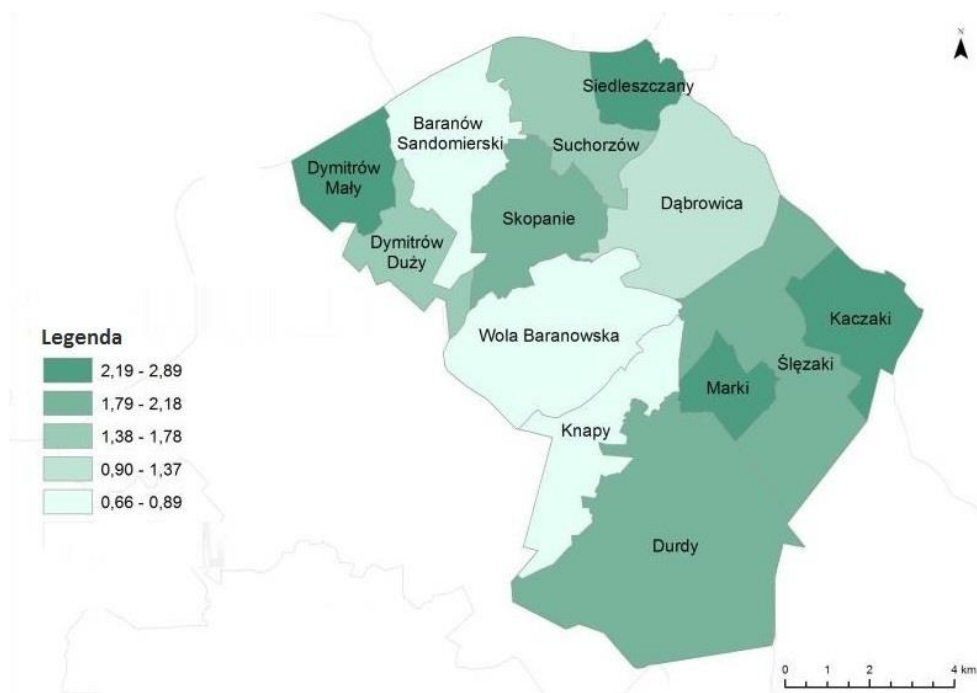
W przypadku wskaźników [4.1.1.], [4.1.2.] i [4.1.3.] – dane źródłowe pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim. Dane dotyczące wskaźnika [4.1.4.] pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim, pod uwagę wzięto również wyniki ankiety elektronicznej skierowanej

do mieszkańców (pytanie 1). Z kolei w przypadku wskaźnika [4.1.5.] wykorzystano dane z Posterunku Policji w Baranowie Sandomierskim, jak też wyniki ankiety elektronicznej (pytania: 2, 3, 10), zaś w przypadku wskaźnika [4.1.6.] oparto się na danych z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski. Dodatkowo w przypadku wskaźników [4.1.5.] i [4.1.6.] przeprowadzono ocenę ekspercką, która miała przede wszystkim zweryfikować spójność i zgodność danych jak też ostatecznie ustalić skalę danego zjawiska kryzysowego na poziomie miasta Baranów Sandomierki i poszczególnych sołectw.

Poniżej przedstawiono ocenę natężenia poszczególnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej na terenie Gminy Baranów Sandomierski.

4.1.1 Liczba dzieci objętych dożywianiem

Mapa 1 Liczba dzieci objętych dożywianiem w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

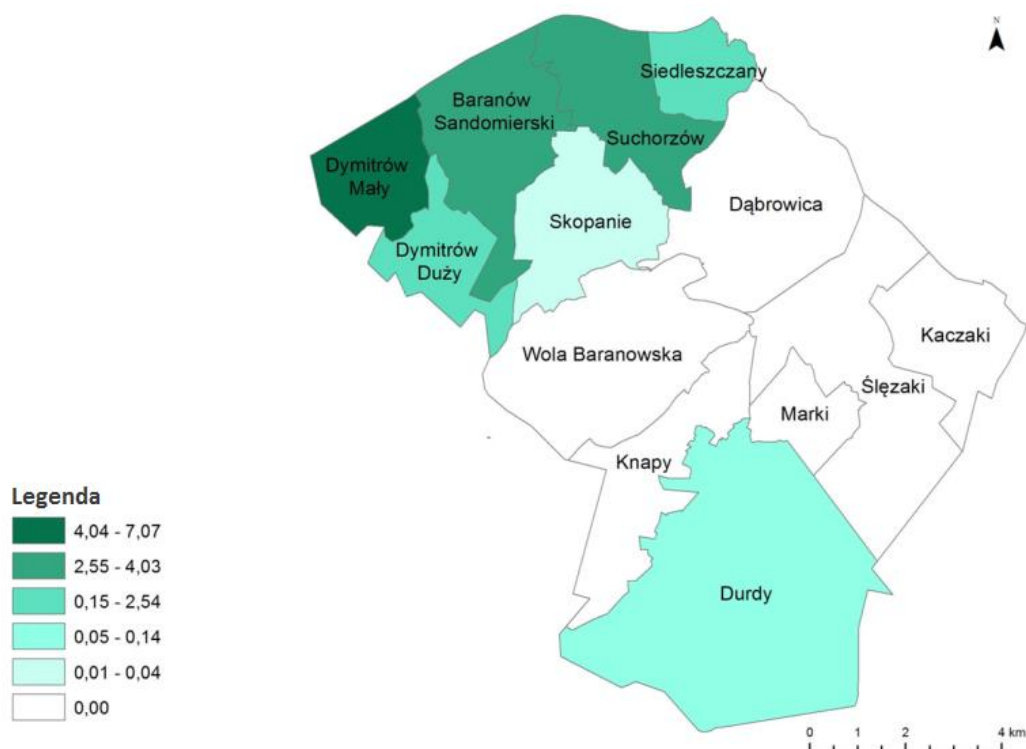
Źródło: Opracowanie własne.

Z uwagi na niskie dochody niektórych rodzin, część dzieci jest objęta dożywianiem w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych. Dane dotyczące liczby takich dzieci zostały pozyskane z placówek edukacyjnych znajdujących się na terenie gminy. Koncentracja tego zjawiska jest związana z lokalizacją tych jednostek, a nie bezpośrednio z miejscem zamieszkania dzieci. Niestety na podstawie uzyskanych danych nie było możliwe określenie obszarów, z których pochodzą dzieci korzystające z tej formy wsparcia. Zamiast tego wskazano koncentrację miejsc, w których dożywianie jest faktycznie realizowane. Wskaźnik otrzymano poprzez przeliczenie liczby dzieci dożywianych z uwagi na niskie dochody na 100

mieszkańców. Po przedstawieniu danych okazało się, że największe nasilenie tego problemu znajduje się w miejscowościach (wysokość wskaźnika): Dymitrów Mały (2,89), Siedleszczany (2,54), Kaczaki (2,52) oraz Marki (2,42).

4.1.2 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych

Mapa 2 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

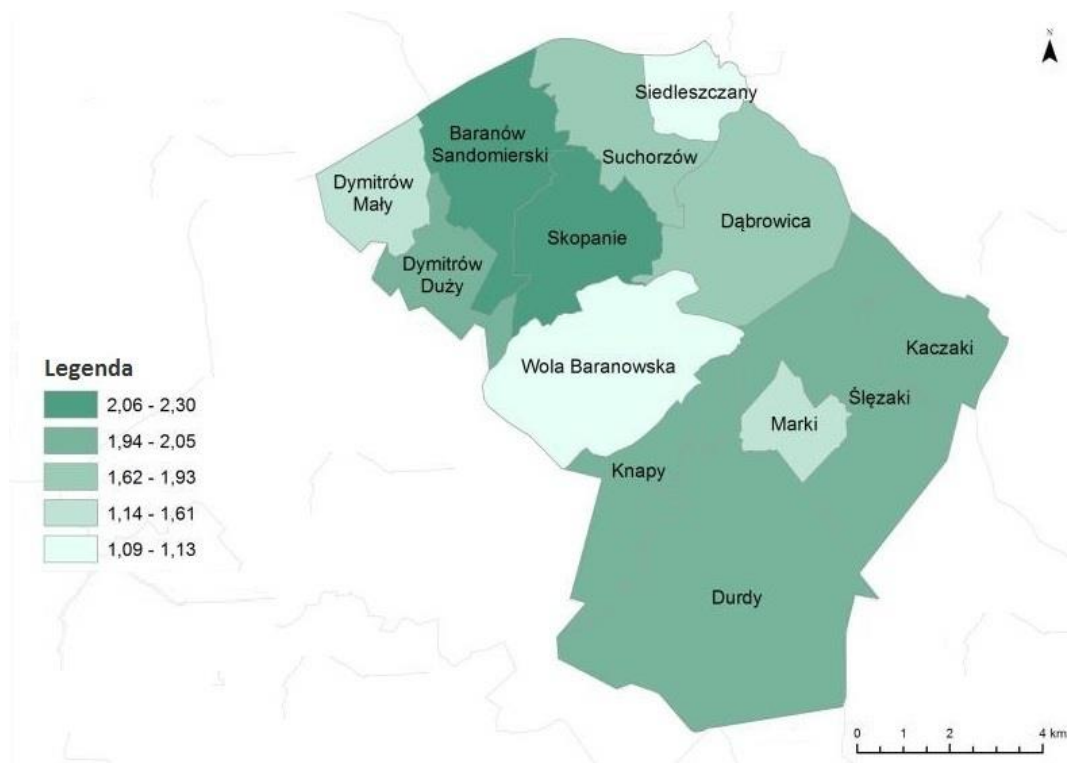

Źródło: Opracowanie własne.

Podobnie jak w przypadku wskaźnika [1.1.1], dane dotyczące dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych zostały pozyskane z placówek edukacyjnych. Wskaźnik otrzymano poprzez przeliczenie liczby dzieci korzystających z tego wsparcia na 100 mieszkańców. Koncentracja opisanego zjawiska jest również związana z lokalizacją placówek edukacyjnych, a nie bezpośrednio z miejscem zamieszkania dzieci. Po zilustrowaniu danych na mapie można zauważyć, że nasilenie przedstawianego problemu występuje głównie w północnej części gminy. Największa koncentracja tego zjawiska znajduje się w miejscowościach (wysokość wskaźnika): Dymitrów Mały (7,07), Suchorzów (4,03), Baranów Sandomierski (3,94). W przypadku opisanego powyżej problemu zauważalne są bardzo duże dysproporcje, ponieważ w wielu miejscowościach nie ma żadnych dzieci, które korzystałyby z tego rodzaju wsparcia.

4.1.3 Liczba osób pobierających zasiłek celowy

Mapa 3 Liczba osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

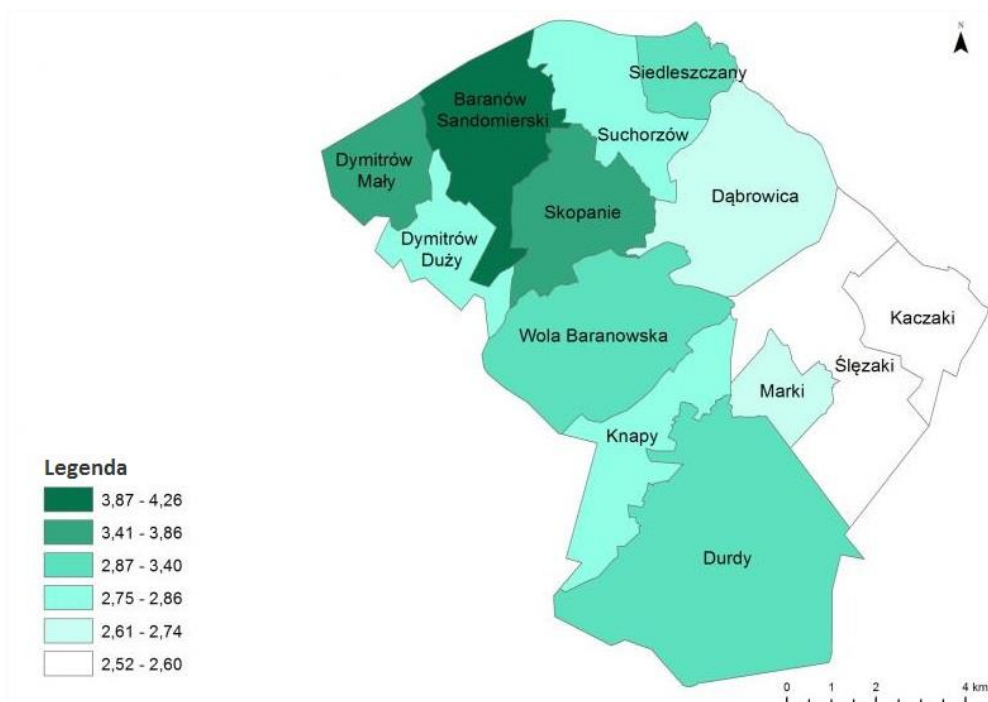
Źródło: Opracowanie własne.

Dane dotyczące osób pobierających zasiłek celowy zostały pozyskane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim. Wskaźnik otrzymano w wyniku ich przeliczenia na 100 mieszkańców. Najwięcej osób korzystających z tego rodzaju wsparcia zamieszkuje dwa sołectwa znajdujące się w północnej części gminy (wysokość wskaźnika): Skopanie (2,30) oraz Baranów Sandomierski (2,22).

4.1.4 Rzeczywista liczba osób bezrobotnych

Analiza zjawiska bezrobocia została przeprowadzona analogicznie do analizy beneficjentów zasiłku celowego. Dane zostały pozyskane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i przeliczone na 100 mieszkańców. Z analizy uzyskanych materiałów wynika, że największa koncentracja problemu związanego z bezrobociem znajduje się w miejscowości Baranów Sandomierski, gdzie wysokość wskaźnika osiągnęła poziom 4,26. Wskaźnik dla kolejnych miejscowości, w których również można zauważyć duże nasilenie tego zjawiska, wynosi: Dymitrów Mały (3,86), Skopanie (3,72), Durdy (3,4).

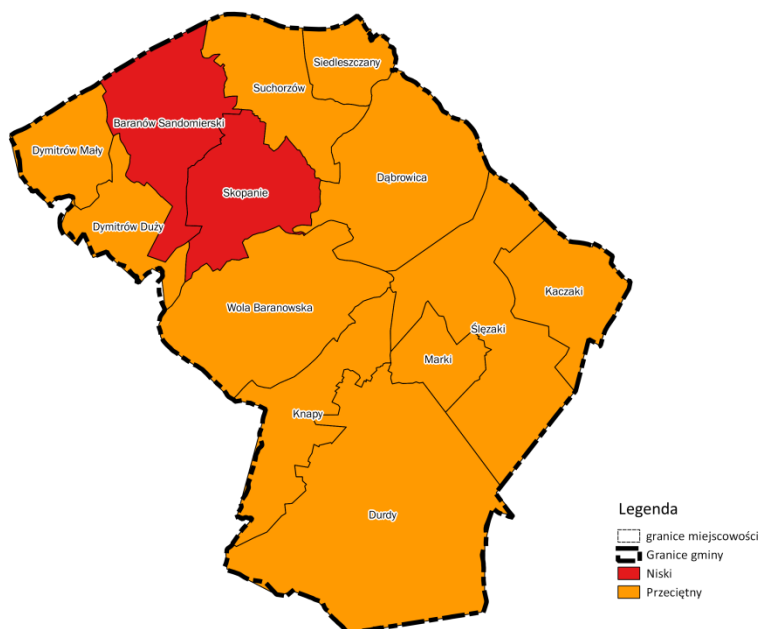
Mapa 4 Rzeczywista liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne.

4.1.5 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych

Mapa 5 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych.

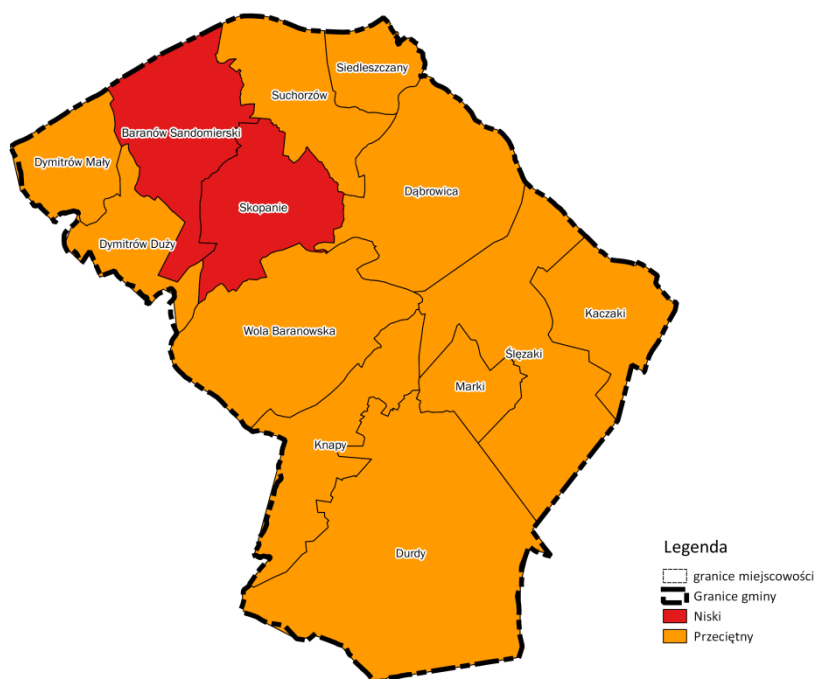

Źródło: Opracowanie własne.

Poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych jest silnie skorelowany z przestępczością. Z danych udostępnionych przez Posterunek Policji w Baranowie Sandomierskim wynika, że największe nasilenie przestępstw przeciwko mieniu oraz przestępstw przeciwko rodzinie zaobserwowano w miejscowościach Baranów Sandomierski oraz Skopanie. W pozostałych sołectwach odnotowano małą liczbę wykroczeń. Dane są zgodne z wynikami badania ankietowego wśród mieszkańców, które potwierdziło, że relatywnie dużo aktów wandalizmu występuje na terenie Baranowa Sandomierskiego i Skopania, równocześnie w tych lokalizacjach najmocniej odczuwalne jest przez społeczeństwo poczucie zagrożenia różnego typu przestępczością. Jednym z czynników, które mogą mieć na to wpływ jest świadomość obecności osób, które miały konflikt z prawem. Podobny punkt widzenia prezentowali mieszkańcy biorący udział w spotkaniach służących identyfikacji problemów na obszarze zdegradowanym i rewitalizowanym, które odbyły się w styczniu i lutym 2016. W związku z powyższym poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych w miejscowościach wskazanych przez Posterunek Policji oraz badanie ankietowe został uznany przez grupę ekspercką za niski.

4.1.6 Poziom aktywności społecznej

Mapa 6 Poziom aktywności społecznej.

Źródło: Opracowanie własne.

Podobnie jak w przypadku poziomu bezpieczeństwa, z danych uzyskanych od Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski wynika, że problem niskiego poziomu aktywności społecznej jest skoncentrowany głównie w miejscowościach Baranów Sandomierski i Skopanie. Wynika to z analiz aktywności organizacji pozarządowych, którą przeprowadzono w odniesieniu do liczby mieszkańców. Pod uwagę brano tylko te organizacje pozarządowe, które działają na terenie danego sołectwa i miasta Baranów Sandomierski, nie analizowano organizacji które działają na terenie całej gminy. Grupa ekspercka dokonała oceny nie tylko liczebności, ale także poziomu aktywności organizacji pozarządowych. Stwierdzono, że w mniejszych miejscowościach, gdzie poziom integracji mieszkańców jest relatywnie wyższy, można zaobserwować również wyższą aktywność organizacji lokalnych, która idzie w parze z mniejszą liczbą mieszkańców na danym terenie (m.in. w każdym sołectwie działa ochotnicza staż pożarna, w wielu dodatkowo również uczniowskie kluby sportowe, stowarzyszenia inicjatyw lokalnych itp.). Z kolei w Baranowie i Skopaniu działa odpowiednio: 5 i 6 organizacji pozarządowych kierujących swoją działalność wyłącznie do mieszkańców danej miejscowości (Stowarzyszenie Przyjaciół Baranowa Sandomierskiego „Arkadia” w Baranowie Sandomierskim, Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka” w Baranowie Sandomierskim, Stowarzyszenie „Sokół” w Baranowie Sandomierskim, Ochotnicza Straż Pożarna w Baranów Sandomierskim; Polski Związek Działkowców Zarząd POD „Wisan” w Skopaniu, KS Wisan, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „PROMYK” w Skopaniu, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w Skopaniu, Ruch Światło-Życie w Skopaniu, Ochotnicza Straż Pożarna w Skopaniu), co w stosunku do liczby ludności na danym terenie daje wynik niezadawalający (jednocześnie gorszy niż przeciętna wartość dla województwa podkarpackiego - 0,33). Biorąc pod uwagę fakt, iż w tych dwóch największych miejscowościach koncentruje się w wielu aspektach życie Gminy Baranów Sandomierski – ta liczba organizacji pozarządowych w stosunku do potrzeb jest niewystarczająca. Należy zaznaczyć, iż organizacje pozarządowe z Baranowa Sandomierskiego i Skopania wykazywały dużą bierność na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego (bardzo słaby udział w spotkaniach). Mieszkańcy biorący udział w spotkania służących identyfikacji problemów na obszarze zdegradowanym i rewitalizowanym, które odbyły się w styczniu i lutym 2016 zauważyli nieobecność organizacji pozarządowych, podkreślając ich niewystarczające zainteresowanie sprawami lokalnymi.

Poniższa tabela przedstawia koncentrację problemów społecznych w Gminie Baranów Sandomierski. Wynika z niej, że największe nasilenie negatywnych zjawisk związanych z czynnikami społecznymi znajduje się na terenie miejscowości **Baranów Sandomierski i Skopanie.**

Tabela 9 Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.

	CZYNNIKI SPOŁECZNE					ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH
miejsowość	Ilość dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ilość osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców	ilość rzeczywista osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom bezpieczeństwa wprzestrzeni publicznej	poziom aktywności społecznej	
Baranów Sandomierski	3,94	2,22	4,26	N	N	5
Skopanie	0,04	2,30	3,72	N	N	4
Marki	0,00	1,52	2,73	P	P	0
Wola Baranowska	0,00	1,13	3,26	P	P	0
Suchorzów	4,03	1,85	2,86	P	P	1
Dąbrowica	0,00	1,93	2,74	P	P	0
Durdy	0,14	2,04	3,40	P	P	1
Dymitrów Duży	1,78	2,03	2,79	P	P	2
Dymitrów Mały	7,07	1,61	3,86	P	P	2
Kaczaki	0,00	2,05	2,52	P	P	1
Knapy	0,00	1,99	2,81	P	P	0
Siedleszczany	2,54	1,09	3,26	P	P	1
Ślężaki	0,00	2,02	2,60	P	P	1
wskaźniki dla gminy	1,02	1,91	3,36			

Źródło: Opracowanie własne.

4.2 Czynniki gospodarcze

W ramach procesu delimitacji obszaru zdegradowanego pod uwagę wzięto następujące czynniki gospodarcze:

[4.2.1.] rozwój lokalnej przedsiębiorczości w stosunku do potencjału miejsca,

[4.2.2.] liczba pustostanów (lokali użytkowych)

W przypadku wskaźnika [4.2.1.] i wskaźnika [4.2.2] – dane źródłowe pozyskano z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski (baza CEIDG), jak również z innych zasobów (wykaz pustostanów). Dodatkowo pod uwagę wzięto również wyniki ankiety (pytanie nr 12 – poziom lokalnej przedsiębiorczości; pytanie nr 13 – liczba bankructw firm; pytanie nr 21 - pustostany). Dodatkowo w przypadku obu wskaźników przeprowadzono ocenę ekspercką, która miała przede wszystkim zweryfikować spójność i zgodność zebranych danych, jak też ostatecznie ustalić skalę danego zjawiska kryzysowego na poziomie miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw.

Poniżej przedstawiono ocenę natężenia poszczególnych zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej na terenie Gminy Baranów Sandomierski.

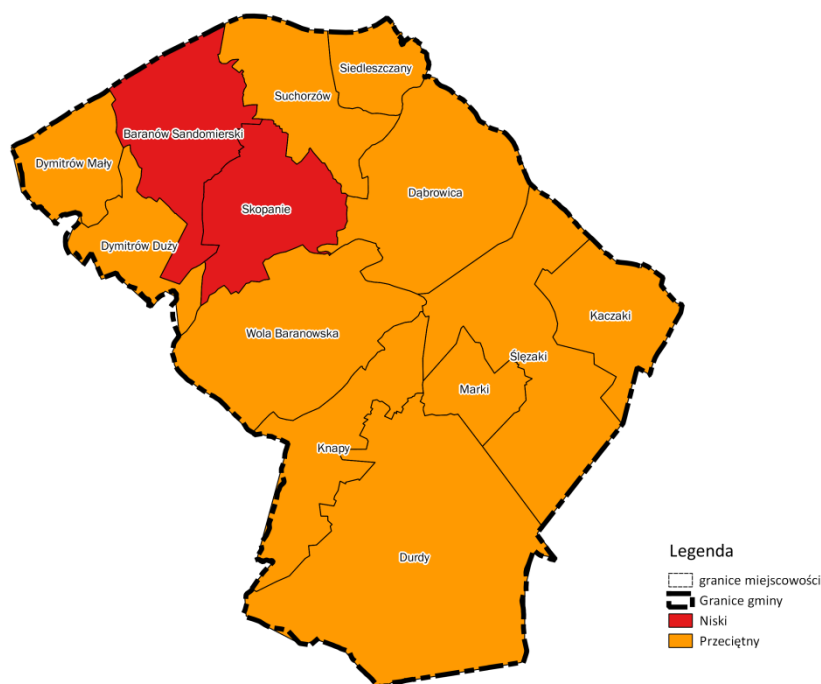
4.2.1 Poziom przedsiębiorczości

Jeśli chodzi o rozwój lokalnej przedsiębiorczości w stosunku do potencjału miejsca, przy ocenie tego czynnika pod uwagę brano m.in. uwarunkowania wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, liczbę odbiorców oferty produkcyjno-handlowo-usługowej oraz poziom lokalnej siły nabywczej (popytu) na dobra i usługi (liczba mieszkańców), które rzutują na możliwości rozwoju podmiotów gospodarczych na danym terenie. Drugą przesłanką oceny tego wskaźnika była liczba firm na danym terenie w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Z danych wynika, że w miejscowościach, które z racji swoich funkcji i lokalizacji mają największy potencjał gospodarczy w Gminie Baranów Sandomierski, liczba firm na 100 mieszkańców nie odbiega od wyników, jakie uzyskano dla znacznie mniejszych sołectw. Dla przykładu w małych sołectwach: Knapy, Dymitrów Mały czy Siedleszczany liczba firm według bazy CEIDG na 100 mieszkańców wynosi odpowiednio: 2,15; 3,5; 4,7. Tymczasem dla Baranowa Sandomierskiego i Skopania wskaźnik ten wynosi odpowiednio: 4,2 i 3,2.

Wskaźnik ten w sposób syntetyczny oceniała następnie grupa ekspercka, kierując się – oprócz powyższych wyliczeń, które wykonano dla każdego sołectwa – również wynikami badań ankietowych dotyczącymi takich problemów jak: rozwój lokalnej przedsiębiorczości i bankructwa lokalnych firm. Wyraźnie widać, że najwięcej negatywnych opinii dotyczących poziomu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości uzyskano od mieszkańców Baranowa Sandomierskiego i Skopania (prawie 60%

odpowiedzi negatywnych przypadku rozwoju przedsiębiorczości, kilka wzmianek o bankructwach firm). Na terenie pozostałych sołectw, gdzie występuje przewaga terenów pod zabudowę lub terenów rolniczych, a także lasów i nieużytków, mieszkańcy w znacznie mniejszym stopniu oceniali krytycznie sferę gospodarczą. Wskazuje to, że problemy gospodarcze nie są tam mocno widoczne lub też peryferyjny charakter tych miejscowości nie generuje dużego zapotrzebowania na rozwój przedsiębiorczości, gdyż te funkcje realizują największe jednostki osadnicze – Baranów Sandomierski i Skopanie. W pozostałych sołectwach poziom przedsiębiorczości uznano za przeciętny. Należy zaznaczyć, iż przedsiębiorcy z Baranowa Sandomierskiego i Skopania wykazywali dużą bierność na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego (bardzo słaby udział w spotkaniach), choć z punktu widzenia lokalizacji obu miejscowości oddziaływanie ich aktywności gospodarczej w skali całej gminy jest największe.

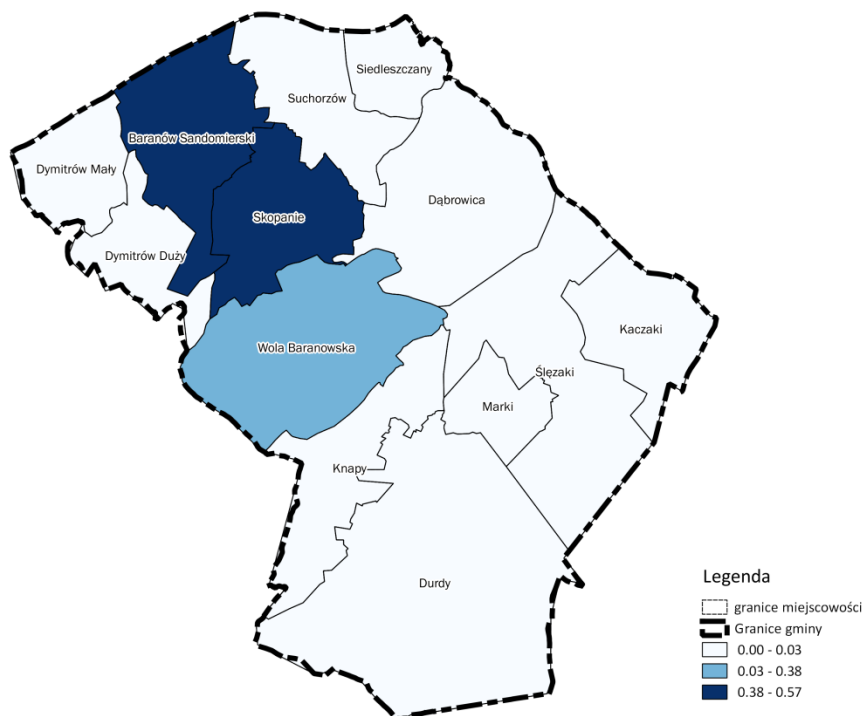
Mapa 7 Poziom przedsiębiorczości.

Źródło: Opracowanie własne.

4.2.2 Liczba pustostanów (lokali użytkowych)

Mapa 8 Liczba pustostanów (lokali użytkowych) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne.

Sytuację gospodarczą poszczególnych miejscowości ilustruje również wskaźnik dotyczący liczby pustych lokali użytkowych przypadających na 100 mieszkańców. Z danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy wynika, że problem związany z tego typu pustostanami koncentruje się tylko w miejscowościach Baranów Sandomierski (wysokość wskaźnika 0,57) oraz w miejscowości Skopanie (0,4). Dla miejscowości Wola Baranowska wysokość tego wskaźnika wynosi zaledwie 0,05, natomiast w pozostałych sołectwach problem ten w ogóle nie występuje. Z takimi ocenami zgodzili się również mieszkańcy uczestnicy w spotkaniach konsultacyjnych w styczniu i lutym 2016. Dane te częściowo potwierdziły także wyniki ankiety (pytanie nr 21), aczkolwiek mieszkańcy nie byli zbyt dobrze zorientowani w tym zakresie. Wskazywano głównie na pustostany, które są widoczne przy głównych ulicach w Baranowie Sandomierskim (np. ul. Fabryczna, ul. Mickiewicza). Wiarygodność tych częściowych danych zweryfikowano podczas spaceru badawczego i ostatecznie ustalono liczbę pustostanów w poszczególnych miejscowościach.

4.3 Czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

W ramach procesu delimitacji obszaru zdegradowanego pod uwagę wzięto następujące czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne:

[4.3.1.] poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego,

[4.3.2.] poziom degradacji infrastruktury komunalnej.

W przypadku obu wskaźników [4.3.1.] i [4.3.2] – oceny zaczerpnięto z ankiet od mieszkańców (pytanie 23 – bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, pytanie 18 – estetyka zabudowy i otoczenia), jak również oparto się na wynikach analizy bezpieczeństwa ruchu drogowego, opracowanej przez mgr inż. Bronisława Szafarczyka. W przypadku obu wskaźników przeprowadzono ocenę ekspercką, która miała przede wszystkim zweryfikować spójność i zgodność zebranych danych, jak też ostatecznie ustalić skalę danego zjawiska kryzysowego na poziomie miasta Baranów Sandomierki i poszczególnych sołectw.

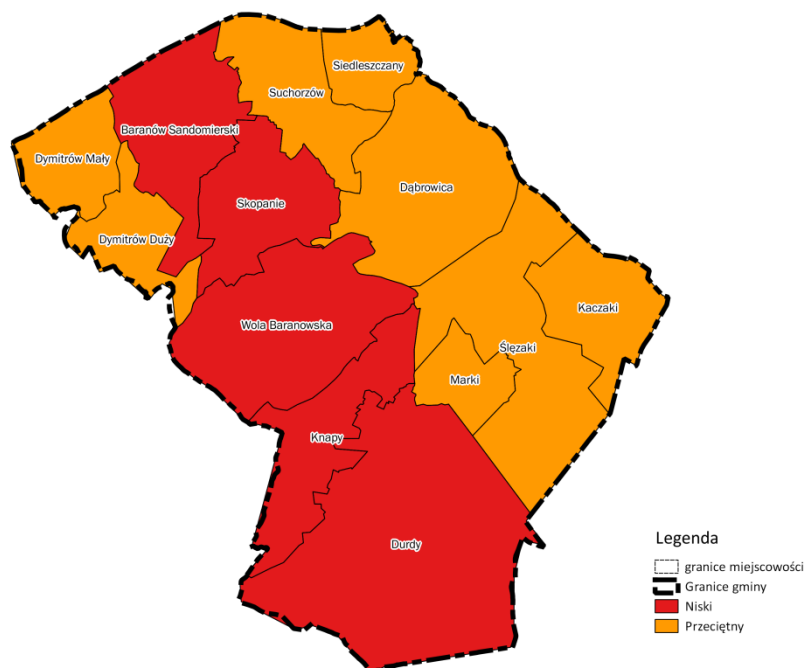
Poniżej przedstawiono ocenę natężenia poszczególnych zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej na terenie Gminy Baranów Sandomierski.

4.3.1 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego

Wyznaczenie wskaźnika odnoszącego się do poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego wiązało się z analizą audytu bezpieczeństwa ruchu drogowego dla Gminy Baranów Sandomierski, przeprowadzonego w lipcu 2016 roku, pod uwagę wzięto także wyniki ankiety elektronicznej wśród mieszkańców. Jak wynika z ankiet i opracowania specjalistycznego, z uwagi na układ komunikacyjny gminy Baranów Sandomierski najwyższe natężenie ruchu występuje na drogach wojewódzkich biegnących przez gminę, ale najbardziej odczuwalne jest ono na odcinkach pozbawionych chodnika, gdzie piesi poruszają się po krawędzi jedni, a jednocześnie występuje ruch ciężki (ul. Jana Pawła II od Baranowa Sandomierskiego do Skopania), dodatkowo stwierdzono znaczne natężenie ruchu rowerowego pomiędzy ul. Fabryczną a ul. Jana Pawła II, wynoszące 30 rowerów na godz. w każdym kierunku w badanym interwale czasowym. Rozwiązania ruchowe na skrzyżowaniu ul. Fabrycznej i Jana Pawła II oraz ul. Krakowskiej i Dąbrowskiego całkowicie pomijają problem poprzecznego, znacznego natężenia ruchu rowerzystów. Ponadto organizacja ruchu zawiera wiele błędów i niekonsekwencji wskazanych w audycie bezpieczeństwa ruchu drogowego wykonanym przez mgr inż. Bronisława Szafarczyka. Te dane potwierdzają również odczucia mieszkańców wyrażone w ankietach, a także na spotkaniach służących delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego (styczeń i luty 2016), gdzie wskazywano jednoznacznie, iż kluczowym problemem związanym z bezpieczeństwem w ruchu pieszych i rowerzystów na terenie gminy jest brak wydzielonego pasa ruchu dla pieszych i rowerzystów przy drodze wojewódzkiej na odcinku Baranów Sandomierski –

Skopanie i dalej w sołectwach: Wola Baranowska, Knapy i Durdy. Ostatecznie Grupa Ekspercka stwierdziła, iż niski poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego występuje w miejscowościach: Baranów Sandomierski, Skopanie, Wola Baranowska, Knapy i Durdy.

Mapa 9 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Źródło: Opracowanie własne.

4.3.2 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej

Infrastruktura techniczna i komunalna w Gminie jest dobrze rozwinięta. Wszystkie sołectwa korzystają z wodociągów, Gmina jest w całości zgazyfikowana i ztelefonizowana, natomiast skanalizowana jedynie częściowo. Prawie dla 80% obszaru Gminy jest dostępny Internet szerokopasmowy. Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy wynika, że stan infrastruktury komunalnej w większości sołectw jest na przeciętnym poziomie. Jednak w miejscowościach Baranów Sandomierski i Skopanie, poziom degradacji infrastruktury komunalnej jest wysoki (wynika to m.in. z relatywnie niewielkiej liczby obiektów komunalnych w mniejszych sołectwach, gdyż ich główna część koncentruje się w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu). Takie wnioski wynikają nie tylko z oceny grupy eksperckiej, ale także z wyników ankiety elektronicznej (pytanie nr 18. Estetyka zabudowy i otoczenia). Mieszkańcy zwracali uwagę, iż na terenach typowo wiejskich widoczna jest większa dbałość o posesje oraz o miejsca wspólne (np. Dom Ludowy, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej), które często powstały także dzięki wysiłkowi mieszkańców. W ankietach zwracano uwagę, że szczególnie niekorzystnie prezentuje się zabudowa komunalna na terenach przemysłowych. Do podobnych wniosków prowadzi

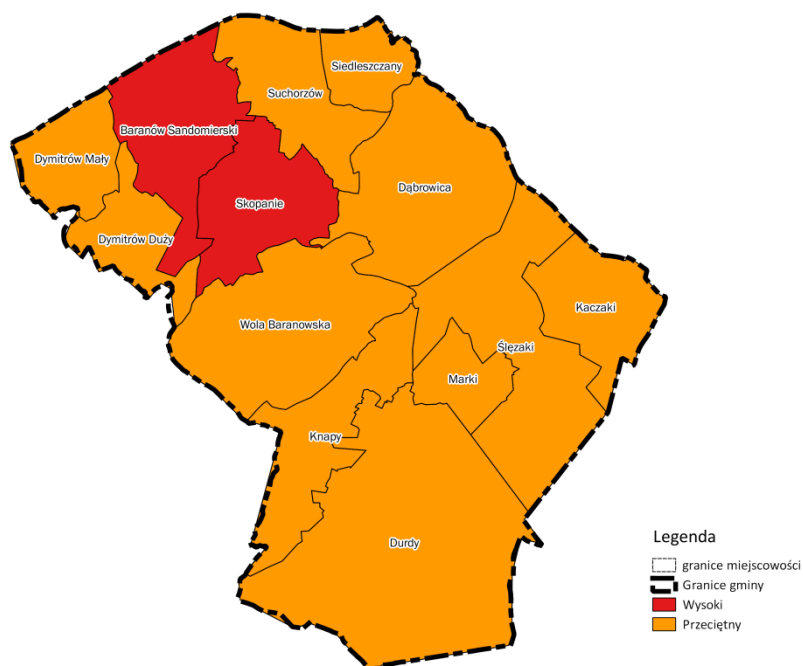
analiza stopnia degradacji komunalnych lokali wielomieszkaniowych w Baranowie Sandomierskim oraz bloków mieszkalnych Tarnobrzeskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, które znajdują się na Osiedlu Skopanie.

Infrastrukturę komunalną oceniła kompleksowo grupa ekspercka dysponując również informacjami m.in. o zapotrzebowaniu na remonty poszczególnych obiektów oraz o intensywności ich wykorzystania na potrzeby lokalne. Analizę wykonano dla wszystkich obiektów komunalnych w gminie, jednakże w pierwszej kolejności skupiono się na ocenie tych budynków, które wymagają najpilniejszego remontu, m.in. z uwagi na intensywność eksploatacji (liczbę mieszkańców obsługiwanego obszaru). Stwierdzono, że w najgorszym stanie technicznym, w stosunku do intensywności eksploatacji znajdują się m.in. takie obiekty jak:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim,
- Remizy OSP w Baranowie Sandomierskim, Suchorzowie, Woli Baranowskiej, Siedleszczanach, Dąbrownicy,
- Hala sportowa w Skopaniu,
- Dom Kultury w Skopaniu,
- Stadion Sportowy Klubu Sportowego Wisan w Skopaniu,
- budynek byłej spółdzielni ogrodniczo-pszczelarskiej w Baranowie Sandomierskim
- budynek mieszkalny Agronomówka w Skopaniu,
- budynek mieszkalny Skopanie
- budynek mieszkalny Dymitrów Mały,
- budynek mieszkalny Dąbrownica,
- budynek nawozowy w Dąbrownicy,
- budynek gospodarczy Dymitrów Mały,
- budynek gospodarczy Dąbrownica,
- Dom Ludowy Suchorzów,
- szalety miejskie w Baranowie Sandomierskim.

Mając na uwadze liczbę i funkcje obiektów komunalnych poddanych ocenie, grupa ekspercka stwierdziła, iż z uwagi na stopień degradacji, najpilniejszych remontów wymaga infrastruktura komunalna w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu.

Mapa 10 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej.

Źródło: Opracowanie własne

4.4 Czynniki środowiskowe

W ramach procesu delimitacji obszaru zdegradowanego pod uwagę wzięto następujące czynniki środowiskowe:

[4.4.1.] poziom tzw. niskiej emisji

[4.4.2.] poziom zagrożenia hałasem

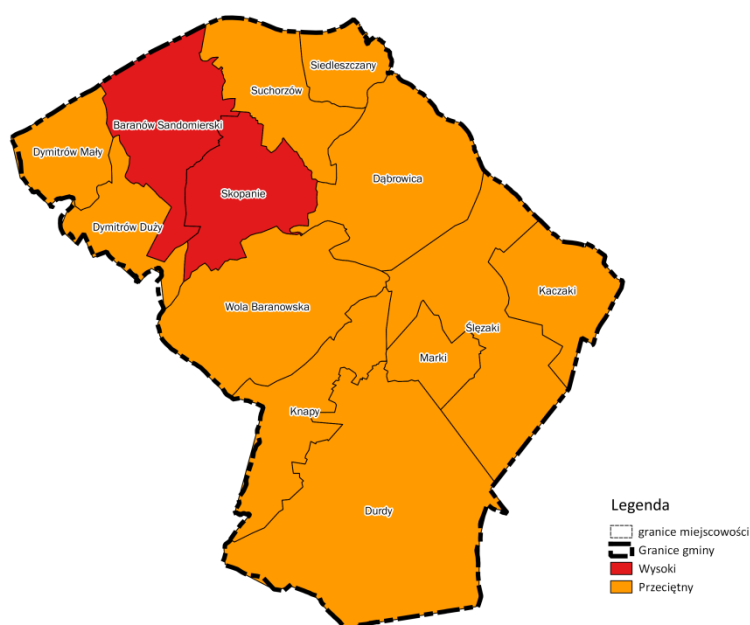
W przypadku obu wskaźników [4.4.1.] i [4.4.2] – oceny zaczerpnięto z ankiet od mieszkańców (pytanie 15 – zanieczyszczenie środowiska m.in. palenie śmieciami, rzut ścieków do gleby itp., pytanie 22 – hałas spowodowany ruchem komunikacyjnym), jak również oparto się na opiniach wynikających ze spotkań z mieszkańcami (styczeń i luty 2016) oraz na wynikach oceny grupy eksperckiej, która bazowała także na audycie wykonanym przez mgr inż. Bronisława Szafarczyka, na danych dotyczących środowiska pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski oraz na dokumentach strategicznych gminy. Zadaniem grupy eksperckiej była także weryfikacja spójności i zgodności zebranych danych, jak też ostateczne ustalenie skali zjawisk kryzysowych na poziomie miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw.

Poniżej przedstawiono ocenę natężenia poszczególnych zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej na terenie Gminy Baranów Sandomierski.

4.4.1 Poziom tzw. niskiej emisji

Poziom niskiej emisji dotyczy emisji komunikacyjnej, emisji pyłów i szkodliwych gazów pochodzących z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych, w których spalanie odbywa się w sposób nieefektywny. Przyczyną niskiej emisji jest też często słaba wentylacja, która przyczynia się do powstawania smogu zwiększającego zachorowalność oraz śmiertelność związanymi z chorobami układu krążenia i oddechowego. Największa koncentracja tzw. niskiej emisji odczuwalna jest w tych rejonach gminy, gdzie występuje najwyższa koncentracja zabudowy mieszkaniowej (wskazują na to opinie zawarte w ankietach elektronicznych oraz opinie wyrażone podczas spotkań z mieszkańcami w styczniu i lutym 2016) . Wykorzystując również dane dotyczące środowiska, pochodzące z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Grupa Ekspercka oceniła poziom zagrożenia smogiem (tzw. niskiej emisji). Dla większości miejscowości zagrożenie wynikające z emisji szkodliwych substancji jest przeciętne. Jednak w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu poziom tzw. niskiej emisji jest duży. Problem ten został również poruszony w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski i obejmuje cele i działania w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

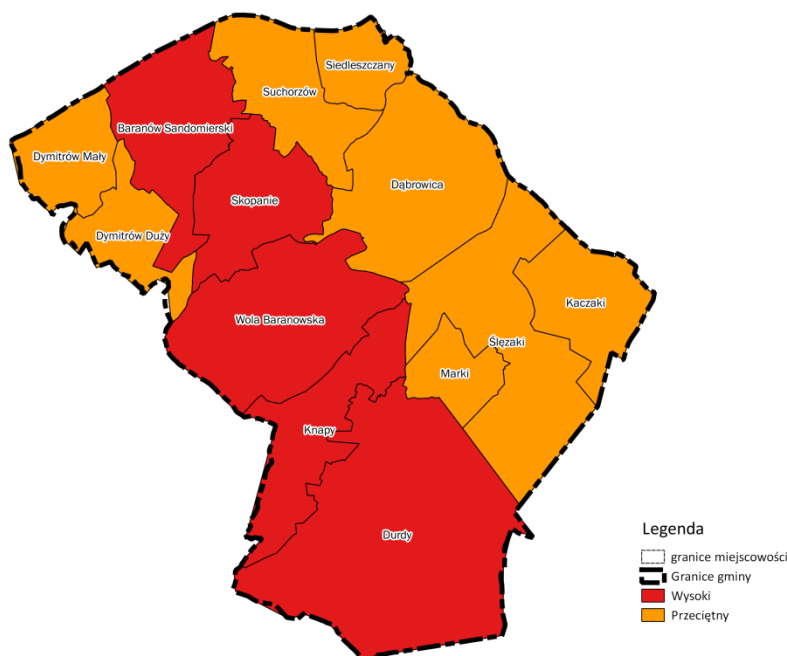
Mapa 11 Poziom tzw. niskiej emisji.

Źródło: Opracowanie własne.

4.4.2 Poziom zagrożenia hałasem

Mapa 12 Poziom zagrożenia hałasem.

Źródło: Opracowanie własne.

Problem związany z natężeniem hałasu dotyczy tych miejscowości, które posiadają niski poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego. Z danych Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski wynika, że w miejscowościach: Baranów Sandomierski, Skopanie, Wola Baranowska, Knapy i Durdy mieszkańcy są najbardziej narażeni na hałas. W pozostałych sołectwach poziom zagrożenia związany z tym zjawiskiem jest przeciętny. Na takie wyniki wskazują także ankiety elektroniczne, które wypełniali mieszkańcy oraz opinie wyrażane podczas spotkań konsultacyjnych w styczniu i lutym 2016. Potwierdzają one, że hałas spowodowany ruchem komunikacyjnym najbardziej odczuwalny jest w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu, gdzie bezpośrednio przy jezdni zlokalizowana jest gęsta zabudowa mieszkaniowa. W związku z powyższym grupa ekspercka oceniła miejscowości: Baranów Sandomierski, Skopanie, Wola Baranowska, Knapy i Durdy – jako teren gdzie hałas jest najbardziej uciążliwy dla mieszkańców i powoduje największy dyskomfort życia.

Poniższa tabela przedstawia koncentrację problemów gospodarczych, techniczno-infrastrukturalnych i środowiskowych w Gminie Baranów Sandomierski. Wynika z niej, że największe nasilenie negatywnych zjawisk związanych z każdym z poszczególnych czynników znajduje się na terenie miejscowości Baranów Sandomierski i Skopanie.

Tabela 10 Czynniki gospodarcze, techniczno-infrastrukturalne i środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.

miejscowość	CZYNNIKI GOSPODARCZE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH
	poziom przedsiębiorczości	liczba pustostanów - lokale użytkowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców		poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego	poziom degradacji infrastruktury komunalnej		skala tzw. niskiej emisji	poziom zagrożenia hałasem	
Baranów Sandomierski	N	0,57	2	N	W	2	W	W	2
Skopanie	N	0,40	2	N	W	2	W	W	2
Marki	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Wola Baranowska	P	0,05	0	N	P	1	P	W	1
Suchorzów	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Dąbrowica	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Durdy	P	0,00	0	N	P	1	P	W	1
Dymitrów Duży	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Dymitrów Mały	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Kaczaki	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Knapy	P	0,00	0	N	P	1	P	W	1
Siedleszczany	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
Ślężaki	P	0,00	0	P	P	0	P	P	0
wskaźniki dla gminy		0,37							

Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Ocena ilościowa i jakościowa wyżej wymienionych kluczowych czynników, pozwoliła na zdiagnozowanie obszaru o największej koncentracji problemów o charakterze społecznym, gospodarczym, techniczno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Poziom natężenia poszczególnych czynników przedstawia

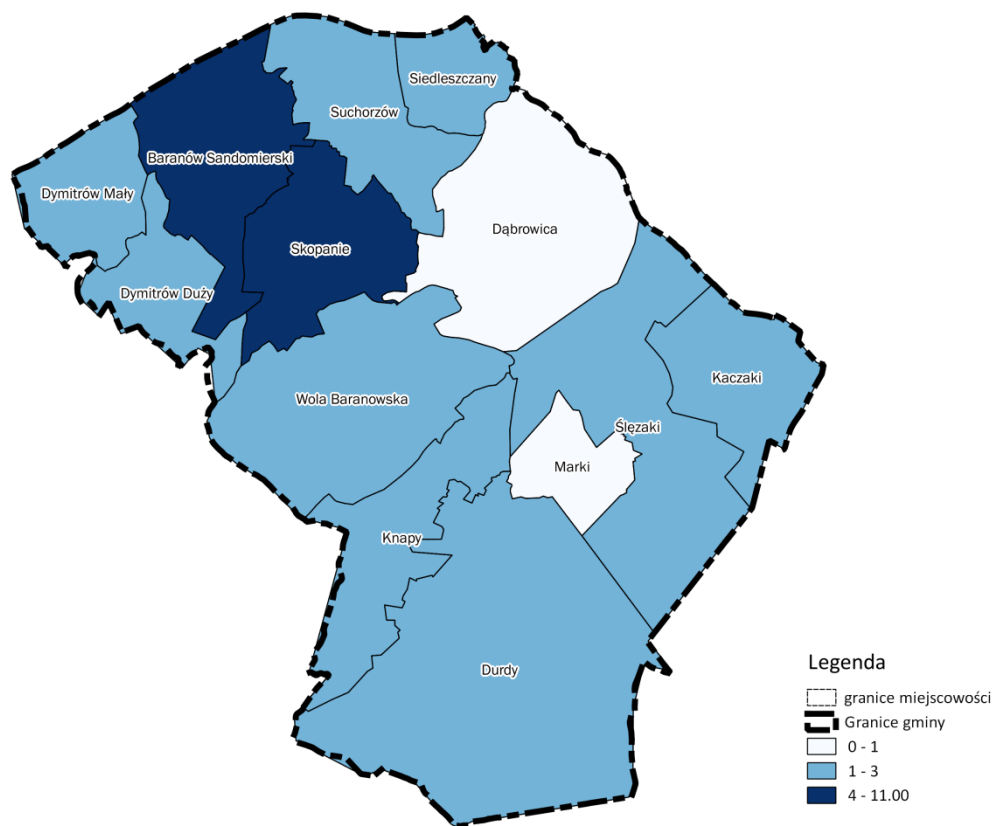
poniższa tabela. Dane zostały przedstawione w postaci diagramu dzięki oznaczeniom kolorystycznym i symbolicznym.

Tabela 11 Syntetyczne zestawienie czynników służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

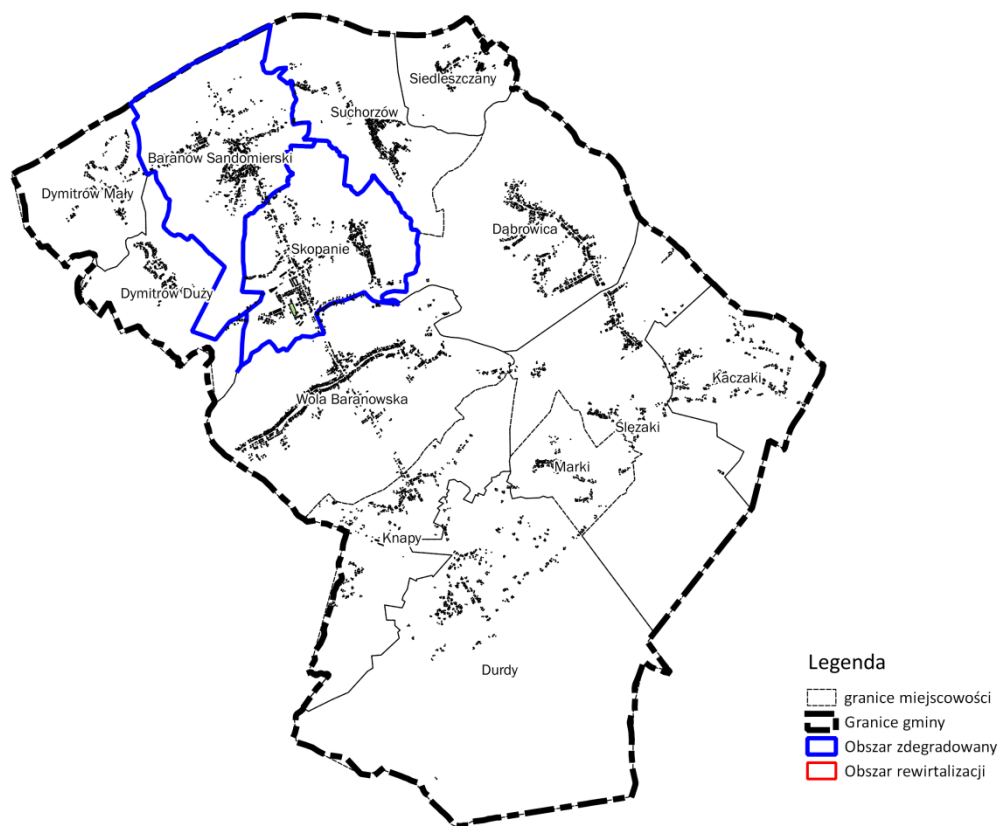
miejsowość	IŁOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	IŁOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	IŁOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH I TECHNICZNYCH	IŁOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH	IŁOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH
Baranów Sandomierski	5	2	2	2	11
Skopanie	4	2	2	2	10
Marki	0	0	0	0	0
Wola Baranowska	0	0	1	1	2
Suchorzów	1	0	0	0	1
Dąbrowica	0	0	0	0	0
Durdy	1	0	1	1	3
Dymitrów Duży	2	0	0	0	2
Dymitrów Mały	2	0	0	0	2
Kaczaki	1	0	0	0	1
Knapy	0	0	1	1	2
Siedleszczany	1	0	0	0	1
Ślęzaki	1	0	0	0	1

Na podstawie przeprowadzonych analiz dotyczących koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych (tabela 11) do obszaru zdegradowanego zaliczono te obszary gminy, w których wystąpiło co najmniej 4 problemy społeczne oraz inne kluczowe dla gminy problemy. Obszarem zdegradowanym nazwano tereny miejscowości **Baranów Sandomierski i Skopanie**.

Mapa 13 Syntetyczne podsumowanie czynników

Mapa 14 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

5 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Baranów Sandomierski

W celu wyznaczenia obszaru najbardziej wymagającego rewitalizacji, podzielono obszar zdegradowany na piętnaście podobszarów, których granicami są ulice. Wykaz wydzielonych obszarów zawiera poniższa tabela.

Tabela 12 Wykaz podobszarów terenu zdegradowanego Gminy Baranów Sandomierski.

obszar gminy	nr obszaru
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzeska, Skopiańska, Spacerowa	8
Skopanie, ul. Jana Pawła II, Międzywodzie	9
Skopanie, ul. Leśna	10
Skopanie, Malinowa, Popieluszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11
Skopanie, ul. Przemysłowa	12

Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14
Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15

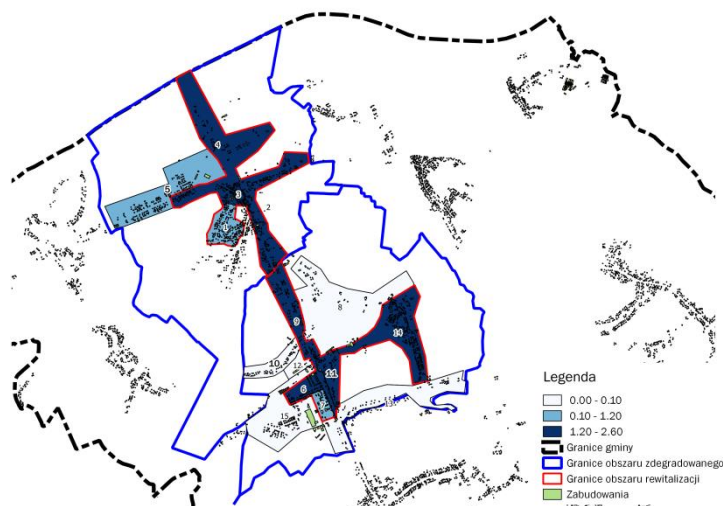
Źródło: Opracowanie własne.

5.1 Czynniki społeczne

Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się specjalnie dobraną grupą czynników. W grupie czynników społecznych wzięto pod uwagę: liczbę dzieci objętych dożywaniem [5.1.1], liczbę dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych [5.1.2], liczbę osób pobierających zasiłek celowy [5.1.3], poziom zainteresowania sprawami lokalnymi [5.1.4], poziom zagrożenia przestępczością [5.1.5], poziom aktywności społecznej [5.1.6], liczbę dzieci korzystających z zajęć dodatkowych na wietlicy szkolnej [5.1.7], liczbę aktów wandalizmu [5.1.8] oraz liczbę sklepów alkoholowych i gier [5.1.9]. Dla wszystkich tych czynników wartość wskaźnika ustalono korzystając z danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, jak również z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim. Z kolei w przypadku czynników takich jak: poziom zainteresowania sprawami lokalnymi [5.1.4], poziom zagrożenia przestępczością [5.1.5] oraz poziom aktywności społecznej [5.1.6] – kierowano się oceną wyników ankiet oraz doświadczeniem grupy eksperckiej i wynikami rozmów z mieszkańcami podczas spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji. Poniżej przedstawiono ocenę poszczególnych czynników.

5.1.1 Liczba dzieci objętych dożywianiem

Mapa 15 Liczba dzieci objętych dożywianiem w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

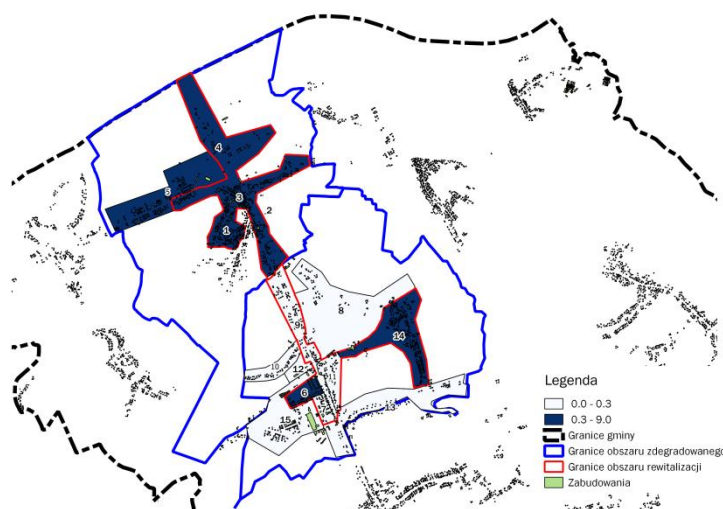

Źródło: Opracowanie własne.

Dane dotyczące liczby dzieci objętych dożywianiem, pozyskane z placówek oświatowo-wychowawczych wskazują, że najwyższy wskaźnik dotyczący tego rodzaju wsparcia odnotowano w podobszarach nr 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11 i 14.

5.1.2 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych

Mapa 16 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

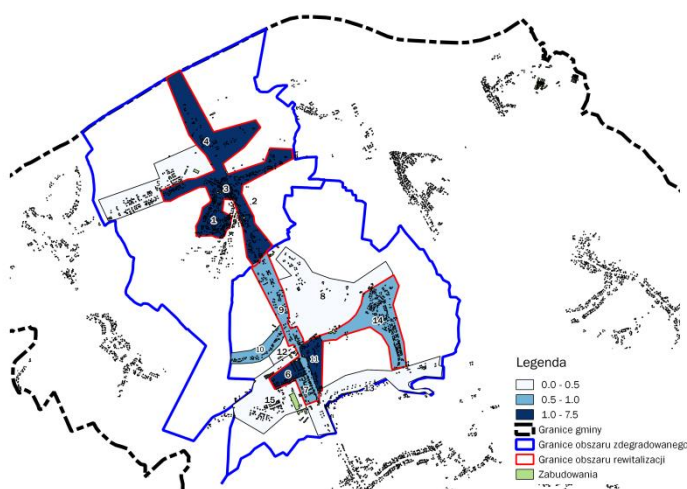

Źródło: Opracowanie własne.

W przypadku dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych okazuje się, że największa koncentracja tego zjawiska obejmuje obszary o nr 1, 2, 3, 4, 5 które znajdują się w miejscowości Baranów Sandomierski oraz obszar nr 6 i 14 w Skopaniu. W pozostałej części obu miejscowości niewiele dzieci korzysta z tego rodzaju wsparcia.

5.1.3 Liczba osób pobierających zasiłek celowy

Mapa 17 Liczba osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

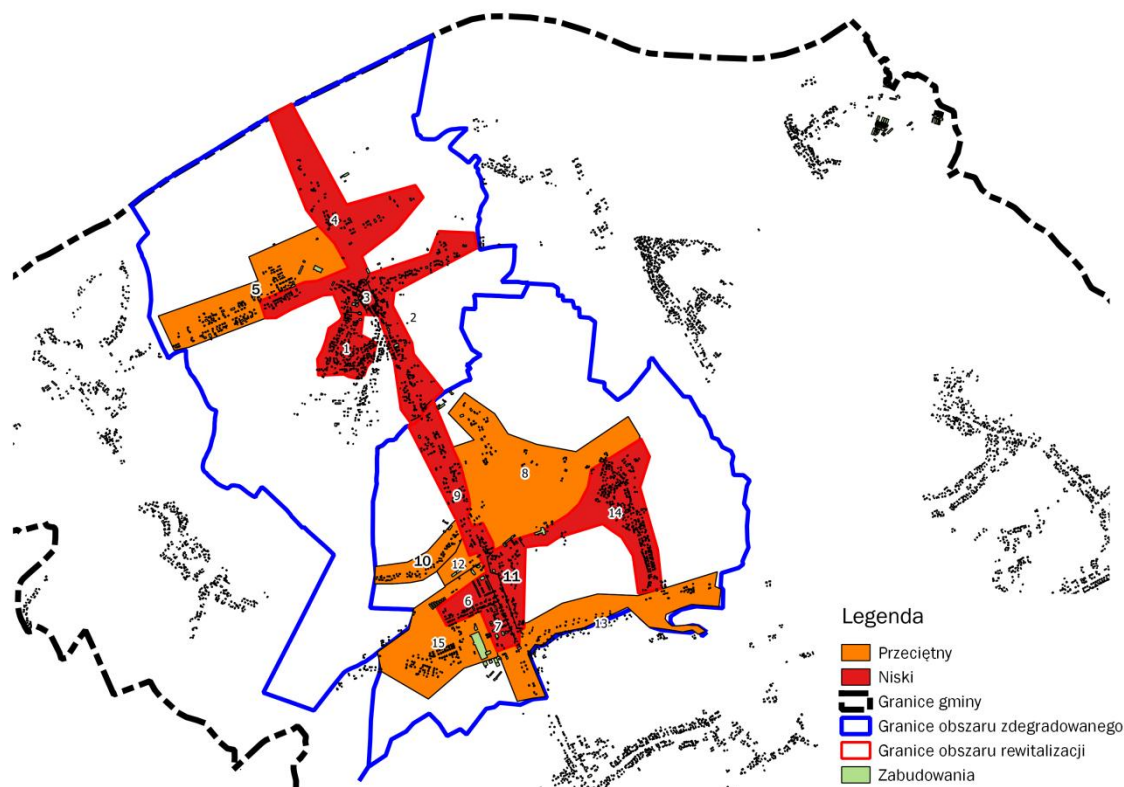

Źródło: Opracowanie własne.

Dokładna analiza danych dotyczących osób pobierających zasiłek celowy, pozyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pozwoliła na wyznaczenie obszarów, w których zjawisko to jest nasilone. Największa koncentracja osób korzystających z tego rodzaju wsparcia znajduje się w podobszarach nr 1, 2, 3 i 4, będących częścią miejscowości Baranów Sandomierski, a także 6, 11 i 14 – należących do Skopania.

5.1.4 Poziom zainteresowania sprawami lokalnymi

Mapa 18 Poziom zainteresowania sprawami lokalnymi

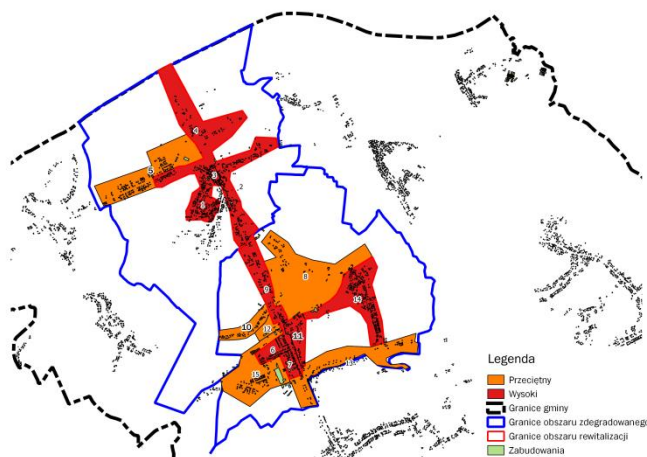

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej wskazuje, że najslabsze zainteresowanie sprawami lokalnymi (np. udział w zebraniach, aktywność na posiedzeniach Rady Gminy, aktywność w badaniu ankietowym itp.) odnotowana została w przypadku mieszkańców podobszarów 1, 2, 3 i 4 w Baranowie Sandomierskim, a także 6, 11 i 14 w Skopaniu. Te oceny potwierdzili także uczestnicy spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.1.5 Poziom zagrożenia przestępczością w przestrzeniach publicznych

Mapa 19 Poziom zagrożenia przestępczością w przestrzeniach publicznych

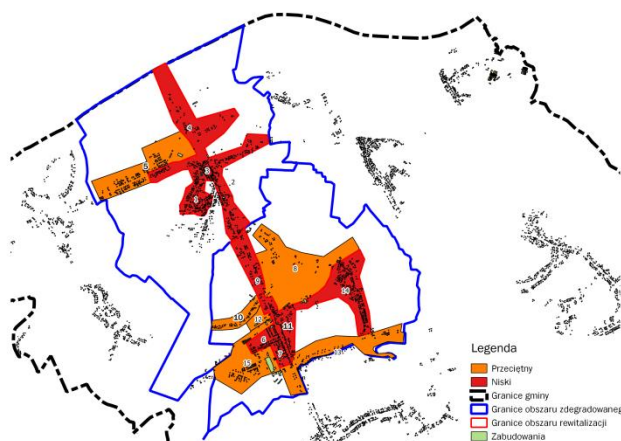

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet, ocena grupy eksperckiej, efekty spotkań z mieszkańcami oraz analiza dotycząca przestępczości w obszarze zdegradowanym pozwoliła na wyznaczenie obszarów o niskim poczuciu bezpieczeństwa (wyniki badań ankietowych i spotkań z mieszkańcami). Najniższy poziom tego wskaźnika wykazują podobszary 1, 2, 3 i 4 w Baranowie Sandomierskim, a także 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Te oceny potwierdzili także uczestnicy spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.1.6 Poziom aktywności społecznej

Mapa 20 Poziom aktywności społecznej.

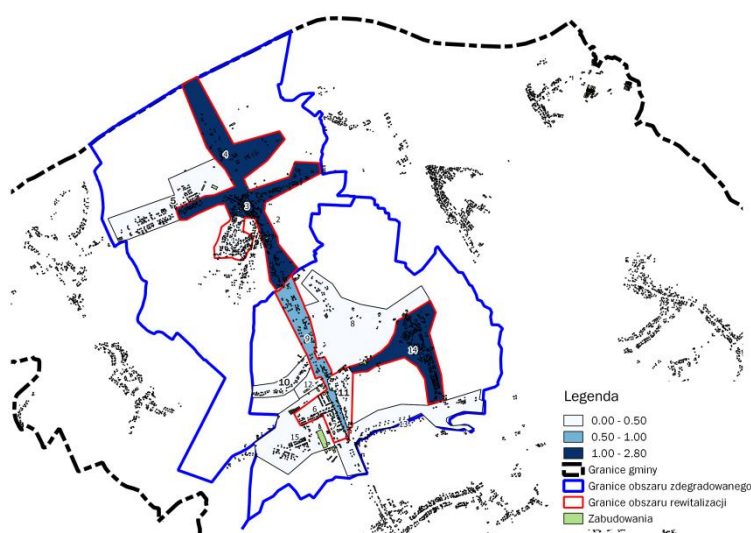

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej oraz własne obserwacje wskazują, że najniższy poziom aktywności społecznej (np. udział w zajęciach kulturalnych gminy, udział w zebraniach, aktywność na posiedzeniach Rady Gminy, aktywność w badaniu ankietowym itp.) dotyczy podobszarów 1, 2, 3 i 4 w Baranowie Sandomierskim, a także 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Te oceny potwierdzili także uczestnicy spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.1.7 Liczba dzieci korzystających z dodatkowych zajęć na świetlicy szkolnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Mapa 21 Liczba dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

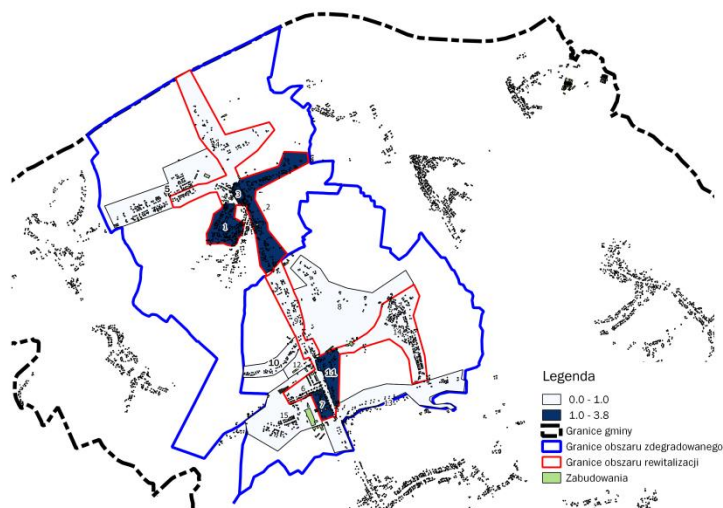

Źródło: Opracowanie własne.

Dane dotyczące dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej zostały pozyskane z placówek oświatowych. Po analizie okazuje się, że żadne dzieci nie wykorzystują możliwości uczęszczania za zajęcia dodatkowe w podobszarach 1 i 5 w Baranowie Sandomierskim oraz 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13 i 15 w Skopaniu.

5.1.8 Liczba aktów wandalizmu.

Mapa 22 Liczba aktów wandalizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

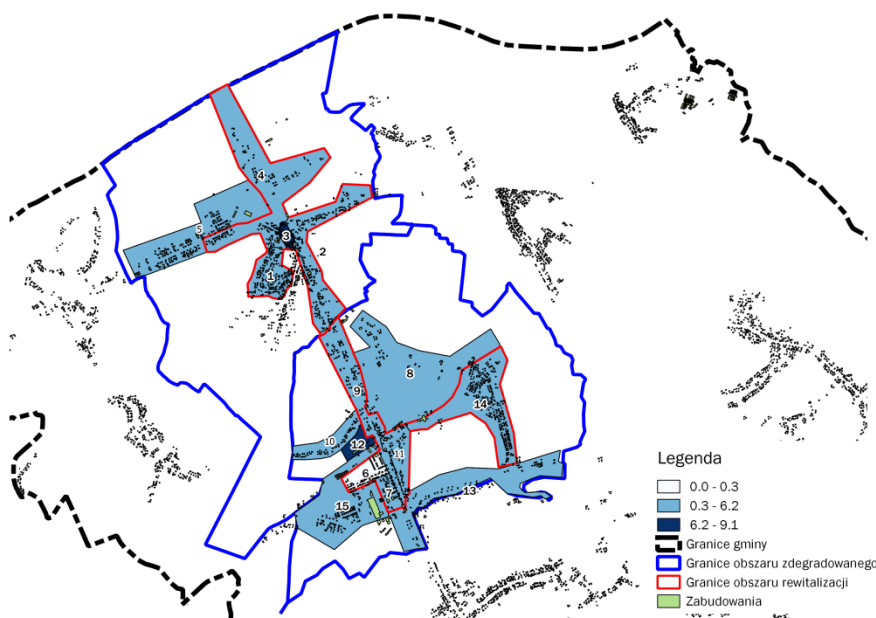

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród danych udostępnionych przez Posterunek Policji w Baranowie Sandomierskim znajdują się również informacje dotyczące aktów wandalizmu. Po ich przeliczeniu na 100 mieszkańców otrzymano wskaźnik, którego największą wysokość odnotowano w podobozarach nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu.

5.1.9 Liczba sklepów alkoholowych i gier.

Mapa 23 Liczba sklepów alkoholowych i gier w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne.

Podczas spaceru badawczego jaki odbył się w dniu 25 kwietnia 2016 roku na terenie wyznaczonego obszaru zdegradowanego przeliczono wszystkie dostępne punkty sprzedaży alkoholu i gier, a po ich przeliczeniu ich na 100 mieszkańców otrzymano wskaźnik dostępności tego rodzaju usług. Wysokość wskaźnika okazała się być bardzo wysoka we wszystkich podobszarach terenu zdegradowanego. Jedynie podobszar nr 6 charakteryzuje się przeciętną liczbą tego rodzaju punktów sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia sumę występowania negatywnych zjawisk społecznych dla poszczególnych podobszarów. Największą koncentracją tych zjawisk charakteryzuje się podobszar nr 4, w którym zostały skumulowane wszystkie wymienione wyżej czynniki.

Tabela 13 Koncentracja czynników społecznych w wyznaczonych podobszarach.

			CZYNNIKI SPOŁECZNE										ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH
obszar gminy	nr obszaru	Ilość mieszkańców	Liczba dzieci objętych dożywianiem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom zainteresowania sprawami lokalnymi	poziom zagrożenia przestępczością	poziom aktywności społecznej	Liczba dzieci korzystających z dodatkowych zajęć na świetlicy szkolnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	liczba aktów wandalizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Dostępność sklepów alkoholowych i gier w przeliczeniu na 100 mieszkańców		
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1	284	0,70	3,17	1,41	N	W	N	0,00	1,06	1,41		8
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2	394	1,27	4,82	1,02	N	W	N	1,27	1,02	1,02		8
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3	53	1,89	5,66	7,55	N	W	N	1,89	3,77	7,55		8
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4	321	1,25	9,03	3,43	N	W	N	2,80	0,31	0,62		8
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5	145	0,69	0,69	0,00	P	P	P	0,00	0,00	0,69		3
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6	1117	2,60	0,45	1,43	N	W	N	0,00	0,63	0,27		8
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7	168	1,19	0,00	0,60	N	W	N	0,00	1,19	1,79		7
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzeska, Skopiańska, Spacerowa	8	68	0,00	0,00	0,00	P	P	P	0,00	0,00	1,47		2
Skopanie, ul. Jana Pawła II, Międzywodzie,	9	331	1,21	0,00	0,60	N	W	N	0,60	0,30	1,21		6
Skopanie, ul. Leśna	10	175	0,00	0,00	0,57	P	P	P	0,00	0,00	0,57		2
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11	136	2,21	0,00	1,47	N	W	N	0,00	2,21	2,21		8
Skopanie, ul. Przemysłowa	12	11	0,00	0,00	0,00	P	P	P	0,00	0,00	9,09		2

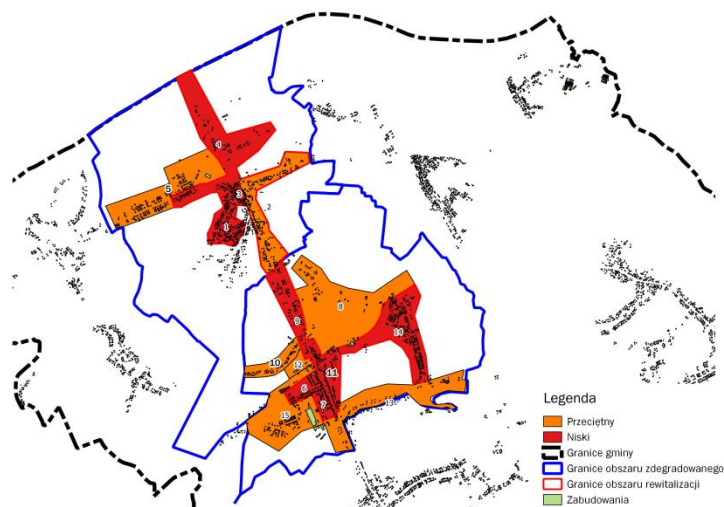
Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13	103	0,00	0,00	0,00	P	P	P	0,00	0,00	0,97	2
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14	349	2,58	3,17	0,86	N	W	N	1,27	0,29	0,86	8
Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15	184	0,00	0,00	0,00	P	P	P	0,00	0,00	0,54	2
średnia wskaźnika dla gminy			0,85	0,30	0,57				0,56	0,20	0,30	

Źródło: Opracowanie własne.

5.2 Czynniki gospodarcze

5.2.1 Poziom przedsiębiorczości

Mapa 24 Poziom przedsiębiorczości

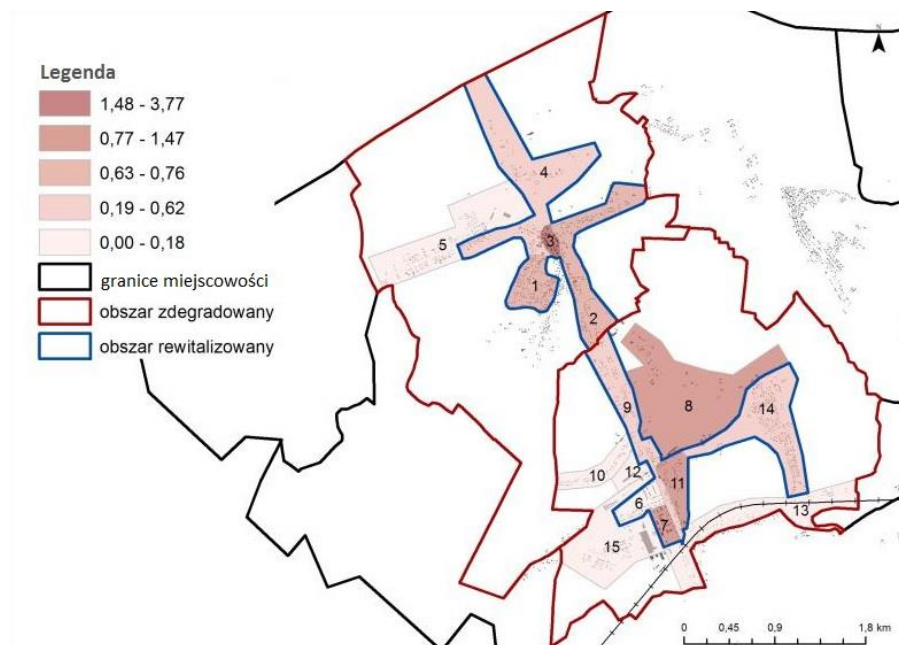

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej wskazuje, że najniższy poziom przedsiębiorczości (np. stosunkowo niewiele inicjatyw gospodarczych, udział przedsiębiorstw społecznych, inicjatywy lokalne, itp.) odnotowana została w podobszarach nr 1, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz nr 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Te oceny potwierdzili także uczestnicy spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.2.2 Liczba pustostanów (lokali użytkowych)

Mapa 25 Liczba pustostanów (lokali użytkowych) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne.

Zjawisko występowania czynnika 2.2 - pustostanów (lokali użytkowych) na terenie obszaru zdegradowanego przeanalizowano, posiłkując się informacjami zaczerpniętymi z Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim oraz na podstawie informacji z ankiet od mieszkańców, które zweryfikowano podczas spaceru badawczego przeprowadzonego w dniu 25 kwietnia 2016 roku. Zidentyfikowano m.in. lokale, które nie są aktualnie wykorzystywane, choć ich lokalizacja i funkcja wskazuje na możliwość użytkowania na cele handlowe, usługowe itp. – między innymi z uwagi na relatywnie wysoki popyt lokalny, który można zaspokoić „na miejscu”, rozwijając działalność gospodarczą. Negatywne zjawiska zostały odnotowane w podobszarach nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 7, 8, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Te oceny potwierdzili także uczestnicy spotkań konsultacyjnych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

Poniższa tabela przedstawia sumę występowania negatywnych zjawisk gospodarczych dla poszczególnych podobszarów. Największa koncentracja tych zjawisk występuje w podobszarach nr 1, 2, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu.

Tabela 14 Koncentracja czynników gospodarczych w wyznaczonych podobszarach.

		CZYNNIKI GOSPODARCZE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH
obszar gminy	nr obszaru	Poziom przedsiębiorczości	Ilość pustostanów wśród lokali użytkowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1	N	0,70	2
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2	P	0,76	1
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3	N	3,77	2
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4	N	0,62	2
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5	P	0,00	0
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6	N	0,18	1
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7	N	1,19	2
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzaska, Skopiańska, Spacerowa	8	P	1,47	1
Skopanie, ul. Jana Pawła II, Międzywodzie	9	N	0,60	2
Skopanie, ul. Leśna	10	P	0,00	0
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11	N	1,47	2
Skopanie, ul. Przemysłowa	12	P	0,00	0
Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13	P	0,00	0
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14	N	0,57	2
Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15	P	0,00	0
średnia wskaźnika dla gminy			0,37	

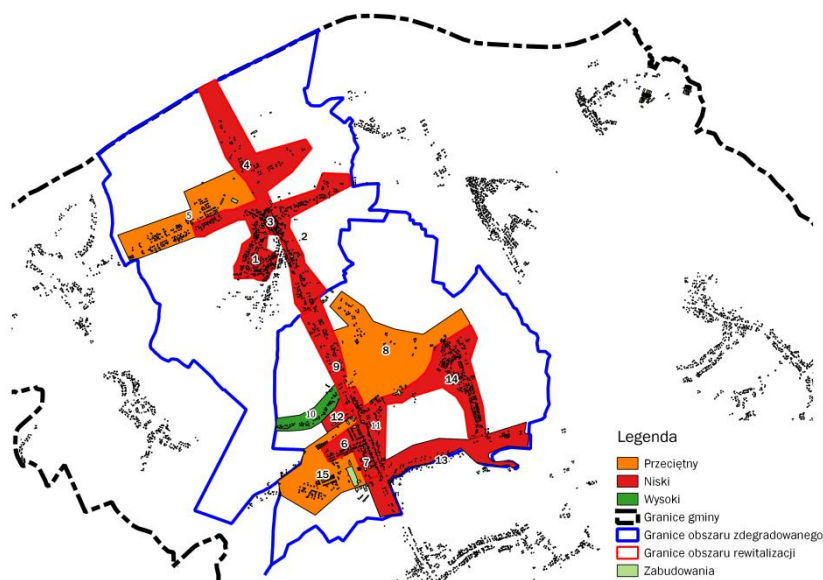
Źródło: Opracowanie własne.

5.3 Czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

5.3.1 Zbywalność nieruchomości

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej wskazuje, że pomimo niskich cen na rynku nieruchomości dla centralnych obszarów miejscowości, zbywalność nieruchomości na tych terenach jest niska. Najtrudniej znaleźć nabywców nieruchomości w podobszarach nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 6, 7, 9, 11, 12, 13 i 14. Te dane potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

Mapa 26 Zbywalność nieruchomości.

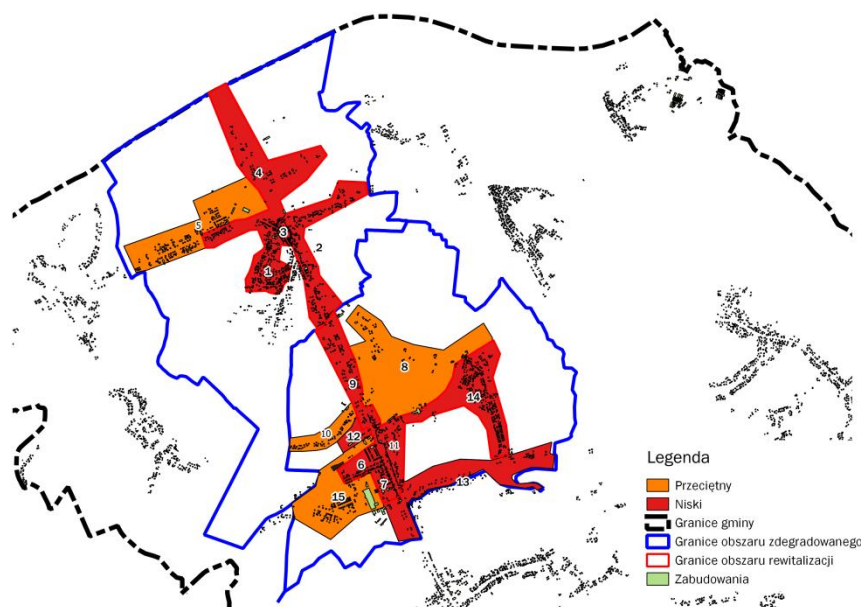

Źródło: Opracowanie własne.

5.3.2 Poziom cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości

Stawki czynszu najmu oraz cena nieruchomości na rynku zależy od bardzo wielu czynników. Począwszy od metrażu, stanu technicznego czy wyposażenia w media nieruchomości, po aspekty lokalizacyjne. Beneficjenci zwracają uwagę na otoczenie nieruchomości, dostępność usług, terenów rekreacji, dostępność, bezpieczeństwo czy komfort mieszkania. Dlatego sposób kształtowania się cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości odzwierciedla w pewnym stopniu jakość zamieszkiwania na danym obszarze. Z analizy ofert biur nieruchomości, wyników ankiet i oceny grupy eksperckiej wynika, że najniższe ceny na rynku nieruchomości obejmują podobszary nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 6, 7, 9, 11, 12, 13 i 14 w Skopaniu. Te dane potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

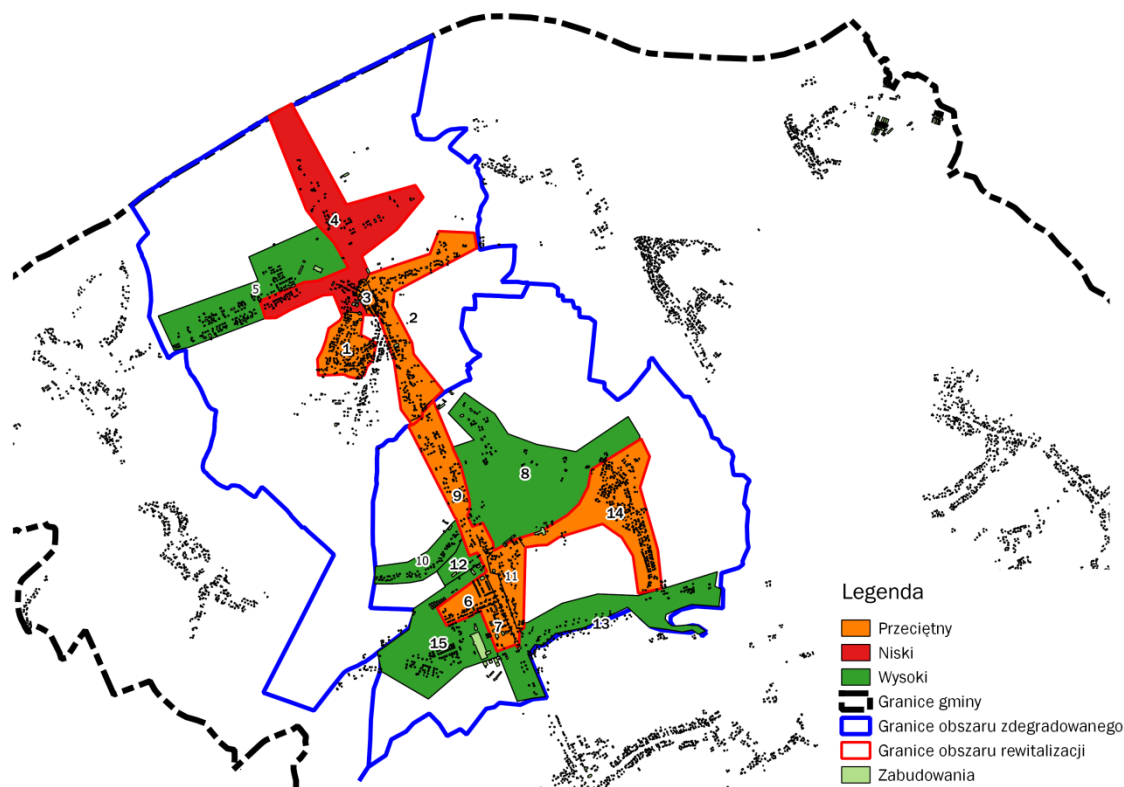
Mapa 27 Poziom cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne.

5.3.3 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

Mapa 28 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej

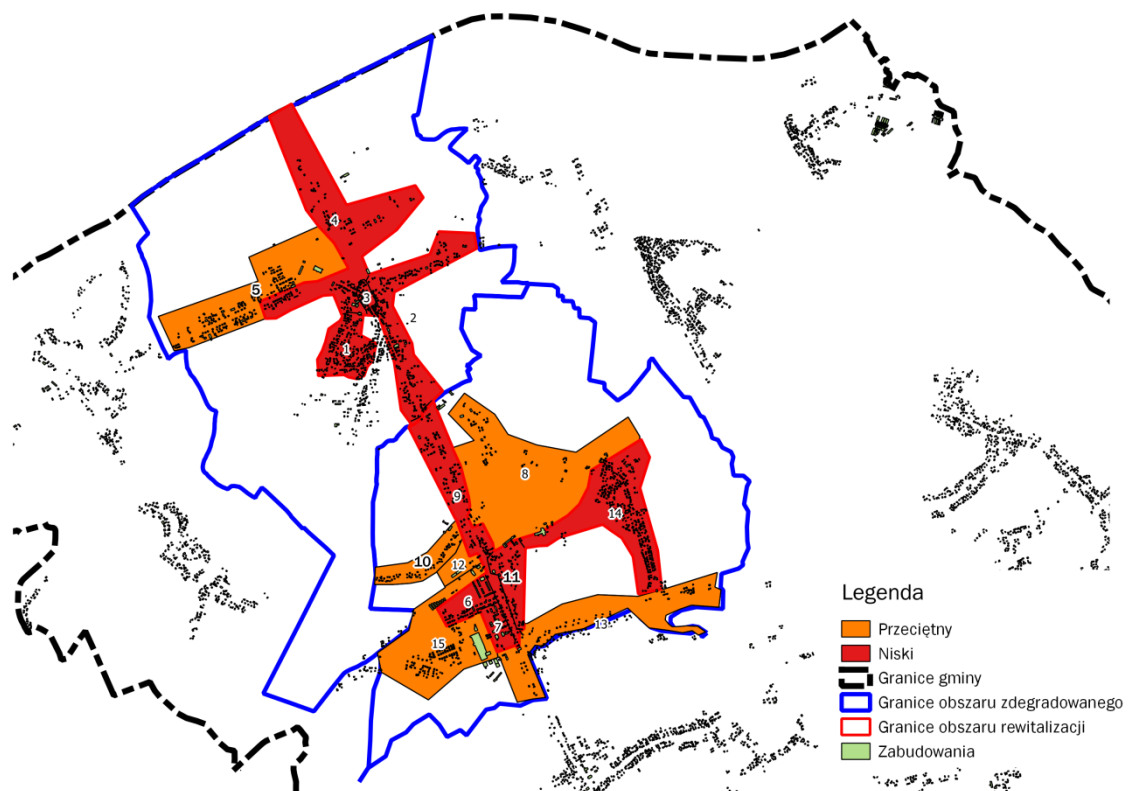

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej oraz własne obserwacje wskazują, że najniższa ocena poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej dotyczy podobszaru nr 1 w Baranowie Sandomierskim. Wynika to m.in. ze struktury społecznej użytkowników tych terenów. Te dane potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.3.4 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego

Mapa 29 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego.

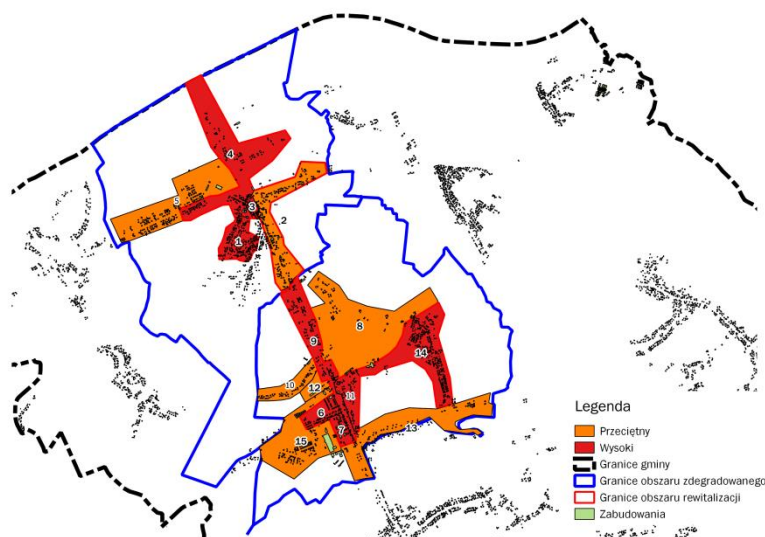

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki ankiet i ocena grupy eksperckiej oraz analiza danych znajdujących się w audycie bezpieczeństwa ruchu drogowego Gminy Baranów Sandomierski pozwoliła na dokładniejszą koncentrację zjawiska bezpieczeństwa komunikacyjnego. Najniższa ocena zjawiska występuje w podobszarach nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz nr 6, 7, 9, 11, 14 w Skopaniu. Te dane potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.3.5 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej

Mapa 30 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej.

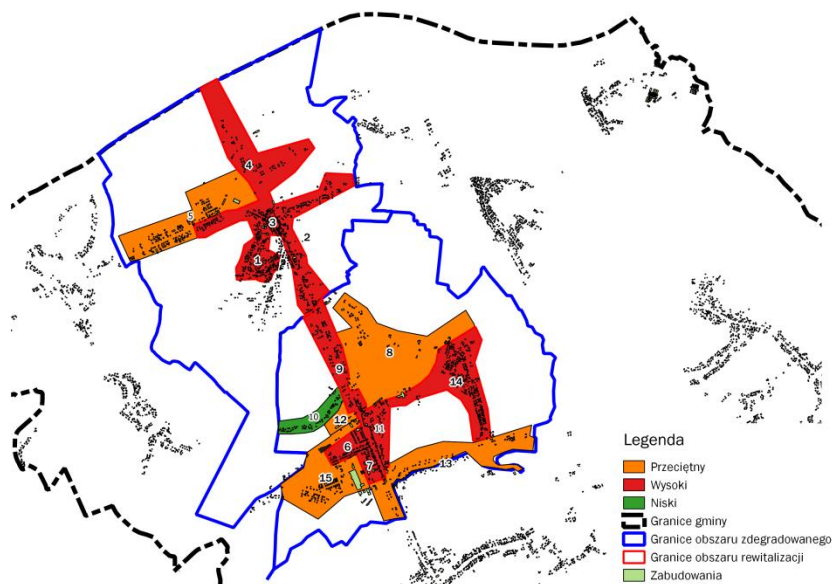

Źródło: Opracowanie własne.

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet i oceną grupy eksperckiej wynika, że największa koncentracja zjawiska poziomu degradacji infrastruktury komunalnej obejmuje podobszary nr 1, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz 6, 7, 9, 11 i 14. Wynika to z rozkładu obiektów infrastruktury komunalnej, która wymaga remontu.

5.3.6 Poziom degradacji sieci drogowej

Mapa 31 Poziom degradacji sieci drogowej.

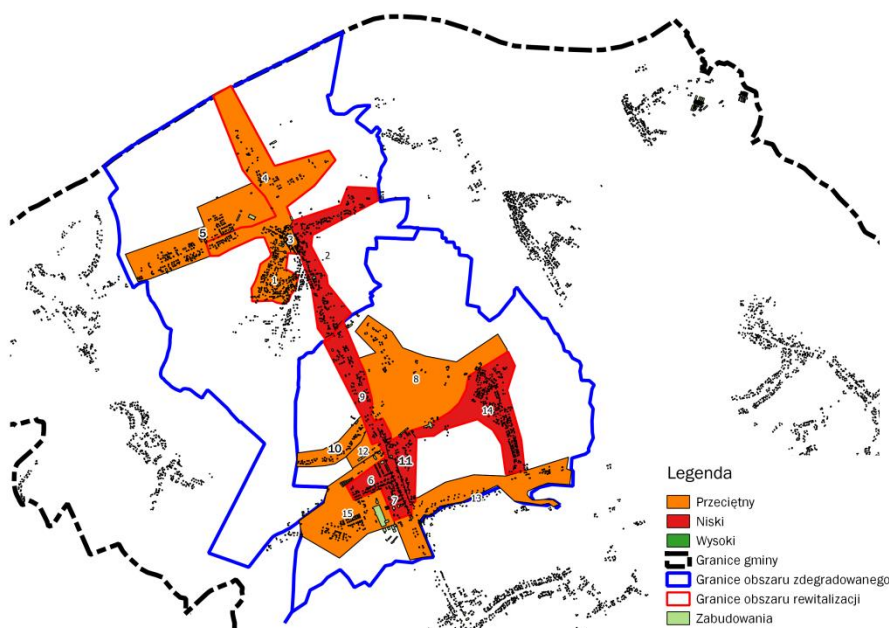

Źródło: Opracowanie własne.

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet i oceną grupy eksperckiej wynika, że największy poziom degradacji sieci drogowej dotyczy podobszarów nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz nr 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Wynika to m.in. z oceny stanu: po remoncie, stan techniczny prawidłowy, do remontu – dla wszystkich istotnych ciągów komunikacyjnych na obszarze zdegradowanym, którą przeprowadziła grupa ekspercka. Te oceny potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.3.7 Dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych

Mapa 32 Dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych.

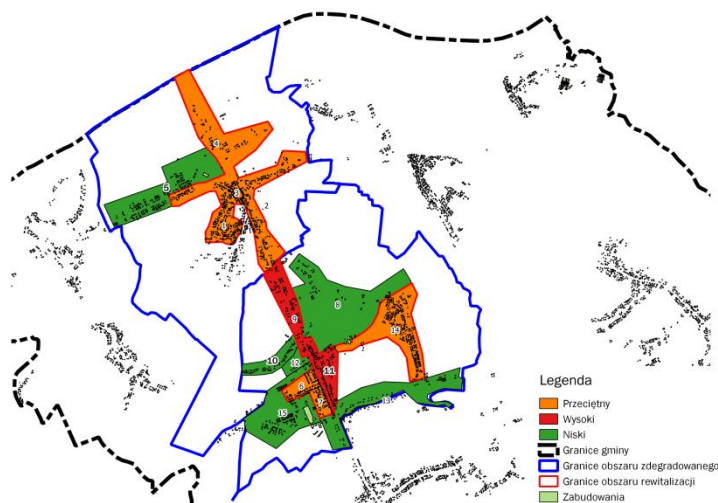

Źródło: Opracowanie własne.

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet oraz analizą danych znajdujących się w audycie bezpieczeństwa ruchu drogowego Gminy Baranów Sandomierski wynika że dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych utrzymuje się na przeciętnym poziomie. Sytuacja pogarsza się dla pieszych korzystających z infrastruktury pieszej w podobszarze nr 2 w Baranowie Sandomierskim oraz nr 6, 7, 9, 11 i 14 w Skopaniu. Dostępność chodników w tych podobszarach została oceniona jako niska.

5.3.8 Uciążliwość ruchu tranzytowego

Mapa 33 Uciążliwość ruchu tranzytowego.

Źródło: Opracowanie własne.

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet oraz analizą danych znajdujących się w audycie bezpieczeństwa ruchu drogowego Gminy Baranów Sandomierski wynika że ruch tranzytowy jest najbardziej uciążliwy dla mieszkańców podobszarów nr 9 i 11 w Skopaniu.

Poniższa tabela przedstawia sumę występowania negatywnych zjawisk techniczno-infrastrukturalnych dla poszczególnych podobszarów. Największa koncentracja tych zjawisk występuje w podobszarach **nr 4, 6, 7, 9, 11 i 14**, na których występuje większość analizowanych problemów techniczno-infrastrukturalnych.

Tabela 15 Koncentracja czynników techniczno-infrastrukturalnych w wyznaczonych podobszarach.

		CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE								ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
obszar gminy	nr obszaru	Zbywalność nieruchomości	Poziom cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości	Poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego	Poziom degradacji infrastruktury komunalnej	Poziom degradacji sieci drogowej	Dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych	Uciążliwość ruchu tranzytowego	
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1	N	N	P	N	W	W	P	P	5
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2	N	N	P	N	P	W	N	P	5
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3	N	N	P	N	W	W	P	P	5
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4	N	N	N	N	W	W	P	P	6
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5	P	P	W	P	P	P	P	N	0
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6	N	N	P	N	W	W	N	P	6
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7	N	N	P	N	W	W	N	P	6
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzeska, Skopiańska, Spacerowa	8	P	P	W	P	P	P	P	N	0
Skopanie, ul. Jana Pawła II, Międzywodzie	9	N	N	P	N	W	W	N	W	7
Skopanie, ul. Leśna	10	W	P	W	P	P	N	P	N	0
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11	N	N	P	N	W	W	N	W	7
Skopanie, ul. Przemysłowa	12	N	N	W	P	P	P	P	N	2
Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13	N	N	W	P	P	P	P	N	2
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej	14	N	N	P	N	W	W	N	P	6

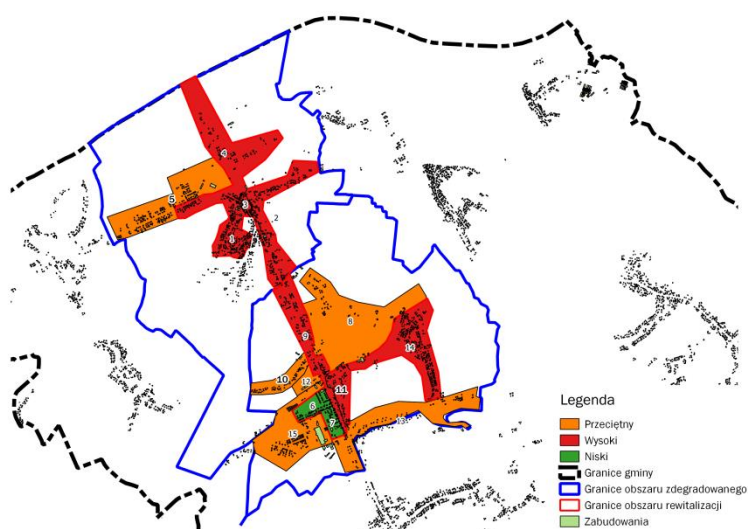
Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15	P	P	W	P	P	P	P	N	0
--	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne.

5.4 Czynniki środowiskowe

5.4.1 Poziom tzw. niskiej emisji

Mapa 34 Poziom tzw. niskiej emisji.

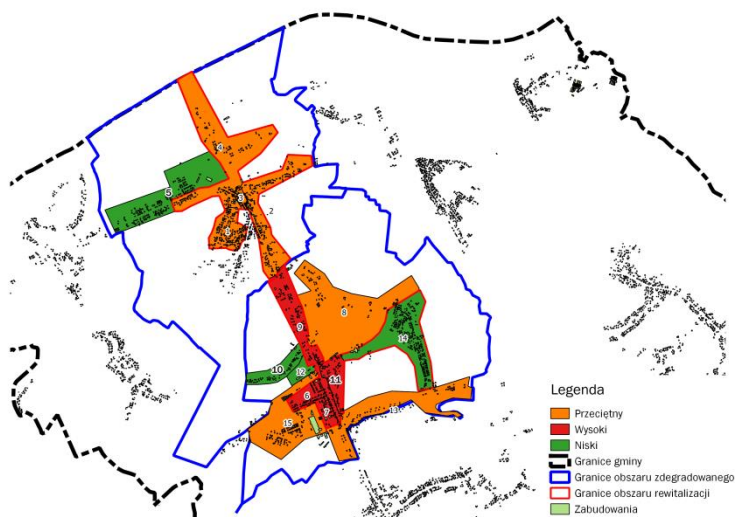

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet i oceną grupy eksperckiej określono poziom tzw. niskiej emisji dla poszczególnych podobszarów. Największe nasilenie tego zjawiska występuje w podobszarach nr 1, 2, 3, 4 w Baranowie Sandomierskim oraz nr 9, 11 i 14 w Skopaniu, gdzie dominują m.in. tradycyjne źródła ciepła. Te oceny potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.4.2 Poziom zagrożenia hałasem

Mapa 35 Poziom zagrożenia hałasem.

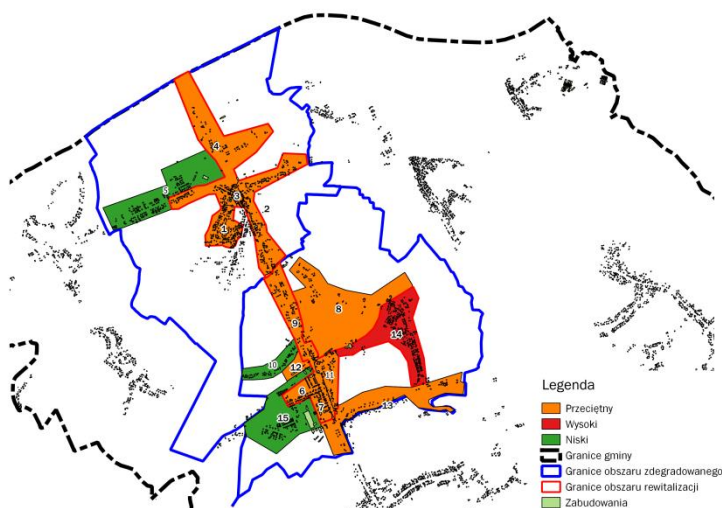
Źródło: Opracowanie własne.

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet i oceną grupy eksperckiej określono poziom zagrożenia hałasem dla poszczególnych podobszarów. Największe nasilenie tego zjawiska występuje w podobszarach nr 6, 7, 9 i 11, które stanowią centrum miejscowości Skopanie. Te oceny potwierdzili także mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

5.4.3 Skupiska nielegalnie wyrzucanych śmieci

Z danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy popartych wynikami ankiet i oceną grupy eksperckiej określono skupiska nielegalnie wyrzucanych śmieci. Największe nasilenie tego zjawiska występuje w podobszarze nr 14 w miejscowości Skopanie.

Mapa 36 Skupiska nielegalnie wyrzucanych śmieci.

Źródło: Opracowanie własne.

Poniższa tabela przedstawia sumę występowania negatywnych zjawisk środowiskowych dla poszczególnych podobszarów. Największa koncentracja tych zjawisk występuje w podobszarach nr 1, 2, 3, 4 w miejscowości Baranów Sandomierski oraz nr 6, 7, 9, 11 i 14 w miejscowości Skopanie na których występuje większość analizowanych problemów środowiskowych. Na pozostałych obszarach problemy nie występują lub występują na poziomie przeciętnym. Skala zjawisk została zobrazowana również na mapie.

Tabela 16 Koncentracja czynników środowiskowych w wyznaczonych podobszarach.

		CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE			ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH
obszar gminy	nr obszaru	Skala tzw. Niskiej emisji	Poziom zagrożenia hałasem	Skala skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci	
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1	W	P	P	1
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2	W	P	P	1
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3	W	P	P	1
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4	W	P	P	1
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5	P	N	N	0
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6	N	W	P	1
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7	N	W	P	1
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzaska, Skopiańska, Spacerowa	8	P	P	P	0
Skopanie, ul. Jana Pawła II, Międzywodzie	9	W	W	P	2
Skopanie, ul. Leśna	10	P	N	N	0
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11	W	W	P	2
Skopanie, ul. Przemysłowa	12	P	N	P	0
Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13	P	P	P	0
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14	W	N	W	2
Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15	P	P	N	0

Źródło: Opracowanie własne.

Poniższa tabela przedstawia koncentrację negatywnych zjawisk w piętnastu podobozarach i dotyczy wszystkich analizowanych czynników.

Tabela 17 Syntetyczne zestawienie negatywnych czynników w podobozarach

obszar gminy	nr obszaru	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOLECZNYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1	8	2	5	1	16
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2	8	1	5	1	15
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3	8	2	5	1	16
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4	8	2	6	1	17
Baranów Sandomierski (ul. Podzamcze, Zamkowa Osiedle, Zamkowa (II część))	5	3	0	0	0	3
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6	8	1	6	1	16
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7	7	2	6	1	16
Skopanie, ul. Spacerowa, Tarnobrzaska, Międzywodzie, Skopiańska, Spacerowa	8	2	1	0	0	3
Skopanie, ul. Jana Pawła II	9	6	2	7	2	17
Skopanie, ul. Leśna	10	2	1	0	0	3
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11	8	2	7	2	19
Skopanie, ul. Przemysłowa	12	2	0	2	0	4
Skopanie, ul. Szkolna, Słoneczna, Granica, Kolejowa	13	2	0	2	0	4
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14	8	2	6	2	18

Skopanie, ul. K. Wielkiego, Mielecka, Piastowska, Krzywoustego, Łokietka, Chrobrego, K. Odnowiciela, B. Śmiałego, Mieszka I, Królowej Jadwigi	15	2	0	0	0	2
---	----	---	---	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne.

Po dokonaniu analizy wszystkich 22 czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych zauważono, że **największą koncentracją negatywnych zjawisk kryzysowych charakteryzują się obszary o numerach: 1, 2, 3, 4 w miejscowości Baranów Sandomierski oraz 6, 7, 9, 11 i 14 w miejscowości Skopanie. To one wytyczyły granice obszaru rewitalizacji.**

Poniżej analiza wszystkich czynników została zobrazowana mapą

Mapa 37 Syntetyczne zestawienie czynników służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

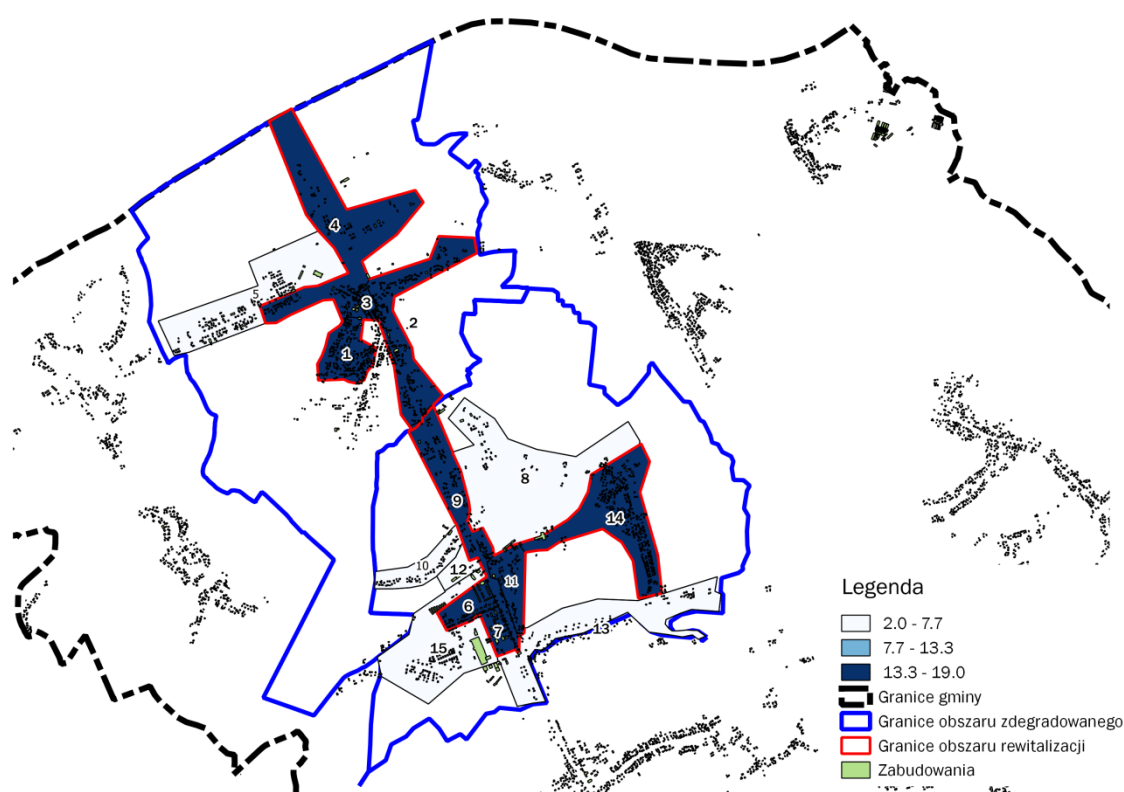

Tabela 18 Obszar rewitalizacji wyznaczony z obszaru zdegradowanego.

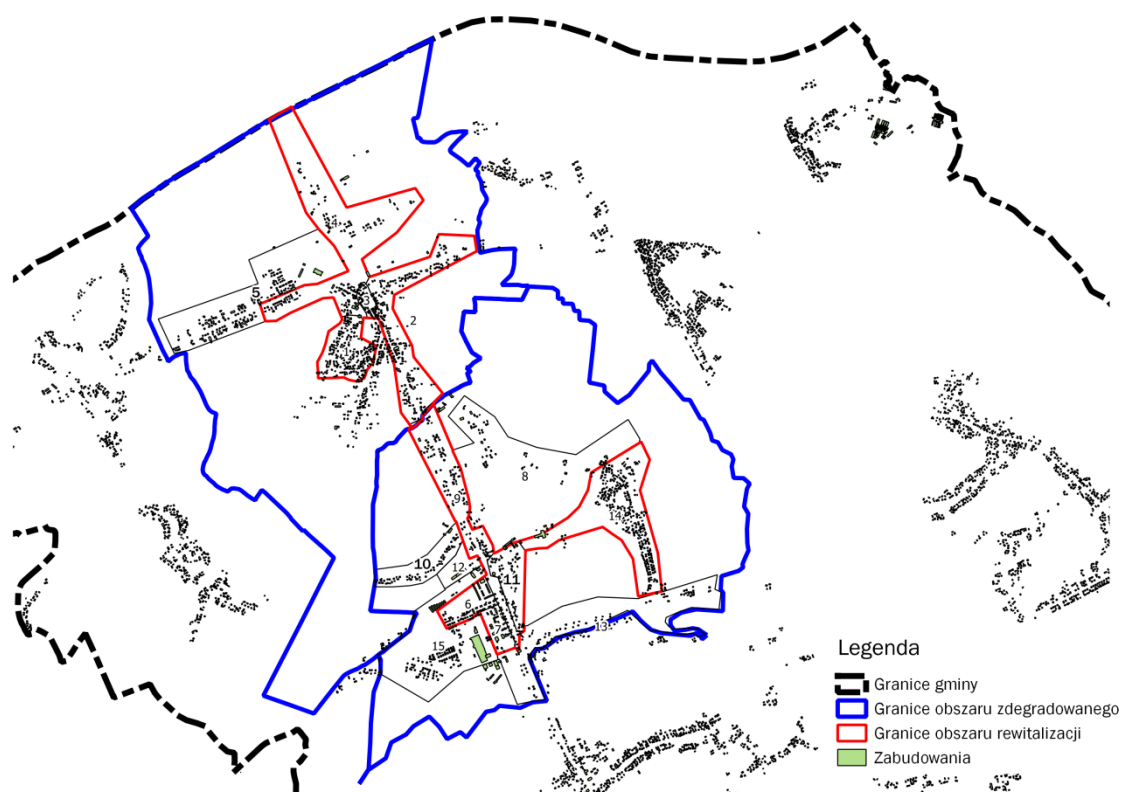
obszar gminy	nr obszaru
Baranów Sandomierski, ul. Kilińskiego, Krasickiego, Piaski, Kościuszki	1
Baranów Sandomierski, ul. Langiewicza, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Fabryczna, Kwiatowa	2
Baranów Sandomierski, ul. Rynek /GRUPA 1 Krótka, Młynowa	3
Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa (część), Wenecja, Okulickiego, Krasickiego, Ogrodowa	4
Skopanie, ul. Ogrodowa, Sikorskiego, Słowackiego, Mickiewicza	6
Skopanie, ul. Wyszyńskiego, Krótka, Parkowa	7
Skopanie, ul. Jana Pawła II, ul. Międzywodzie	9
Skopanie, Malinowa, Popiełuszki (I połowa, od strony Jana Pawła II), Pileckiego, Miła	11
Skopanie, ul. Popiełuszki (II połowa), Górka, Wiejska, Kasztanowa, Św. Floriana, Armii Krajowej)	14

Źródło: Opracowanie własne.

Obszar rewitalizowany obejmuje powierzchnię **2,6487 km²/125 km² (Baranów Sandomierski: 1,448172 km²; Skopanie: 1,200558 km²)** co stanowi ok. **2,12%** powierzchni gminy Baranów Sandomierski. Spełniony jest zatem ustawowy wymóg, żeby wielkość obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 20% powierzchni gminy. Obszar wskazany do rewitalizacji zamieszkuje aktualnie **3 153** osób, co stanowi około 25,90% populacji gminy - spełniony jest więc warunek, żeby populacja obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców gminy.

Priorytetowe obszary rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski stanowią części (podobszary) obszarów zdegradowanych, które ze względu na skalę i istotność występujących zjawisk kryzysowych oraz kontynuację wcześniejszych procesów rewitalizacyjnych powinny zostać objęte interwencją w pierwszej kolejności. Wyodrębnienie priorytetowych obszarów rewitalizacji pozwala na skoncentrowanie wysiłków oraz ograniczonych środków finansowych na rozwiązaniu najbardziej istotnych i pilnych problemów. Przyjęto założenie, że do 2020 roku istnieje możliwość wyznaczenia kolejnych priorytetowych obszarów rewitalizacji, pojawiających się sukcesywnie, w miejsca uwalniane przez obszary, w których podejmowane działania rewitalizacyjne przyniosą zakładane efekty.

Mapa 38 Wyznaczony obszar rewitalizacji

6 Ocena wyznaczonego obszaru rewitalizowanego w aspekcie kryteriów dotyczących RPO WP 2014-2020

Zgodnie z Załącznikiem do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. - Instrukcja przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zwanym dalej Instrukcją, obszar rewitalizacji powinien spełniać przynajmniej 4 rekomendowane wskaźniki (nie więcej niż po 1 z każdej kategorii), w taki sposób, że oszacowane wskaźniki dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla całego województwa podkarpackiego.

Mając na uwadze powyższy wymóg dotyczący Lokalnego Programu Rewitalizacji, w pierwszej kolejności dokonano porównania wskaźników wymienionych w przywołanej wyżej Instrukcji ze wskaźnikami dotyczącymi podobszarów rewitalizowanych w Baranowie Sandomierskim i w Skopaniu. Następnie wytypowano te wskaźniki, których wartość dla obszaru rewitalizowanego może być gorsza niż wartości referencyjne dla tych wskaźników przedstawione w Instrukcji.

W związku z przyjętą w Załączniku do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. – metodyką obliczania wskaźników, na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Baranowie Sandomierskim ustalono następujące wartości wybranych składowych poszczególnych wskaźników (zmiennych) wykorzystanych do ustalenia wartości wskaźnika) dla obszaru rewitalizowanego oraz dla całej gminy Baranów Sandomierski.

Tabela 19 Dane pomocnicze do ustalenia wskaźników dotyczących podobszarów rewitalizowanych w Baranowie Sandomierskim i w Skopaniu

LP	Nazwa	Wartość dla podobszaru rewitalizowanego Baranów Sandomierski	Wartość dla podobszaru rewitalizowanego Skopanie	Wartość łączna dla gminy Baranów Sandomierski	Źródło danych
1	Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania (2013)	1437	2209	12767	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierski m
2	Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania (2014)	1430	2220	12581	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierski m
3	Liczba ludności w wieku produkcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania (2014)	926	1264	6673	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierski m

4	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania (2014)	277	384	2115	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim
5	Wyniki egzaminów 6-klasisty (2015)	65,4	68,0	68,0	Dane GUS
5	Liczba zarejestrowanych w systemie REGON (2014)	125	120	438	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim
5	Liczba stwierdzonych ogółem przestępstw (2014)	18	24	126	Komenda Powiatowa Policji w Tarnobrzegu
6	Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych wybudowanych przed rokiem 1989 (2011)	314	485	2796	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim
7	Liczba wszystkich budynków mieszkalnych zamieszkałych (2011)	384	563	3316	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim
8	Liczba organizacji pozarządowych (2013)	5 ⁷	6 ⁸	38	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim
9	Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (2014)	1085	0	4096	Urząd Miasta w Baranowie Sandomierskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim oraz z Komendy Powiatowej Policji w Tarnobrzegu

Po ustaleniu wartości wybranych zmiennych tj. takich, dla których udało się uzyskać wiarygodne dane za wymagane lata dla obszaru rewitalizowanego, dokonano analizy sytuacji na obu podobszarach obszaru rewitalizowanego. Oceniano, jak kształtują się wartości wybranych wskaźników (obliczonych odrębnie dla obszaru wiejskiego tj. podobszar Skopanie i odrębnie dla obszaru miejskiego tj. podobszar Baranów Sandomierski, a także łącznie – dla obu tych podobszarów⁹) w stosunku do wskaźników referencyjnych wyznaczonych w Instrukcji. Szczegółowe wyliczenia przedstawiono w tabeli 20.

Tabela 20 Podobszary rewitalizacji w Gminie Baranów Sandomierski na tle wskaźników referencyjnych RPO WP 2014-2020

⁷ Stowarzyszenie Przyjaciół Baranowa Sandomierskiego „Arkadia” w Baranowie Sandomierskim; Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka” w Baranowie Sandomierskim; Klub Sportowy Baranowiak w Baranowie Sandomierskim; Ochotnica Straż Pożarna w Baranowie Sandomierskim; Stowarzyszenie „Sokół” w Baranowie Sandomierskim.

⁸ Polski Związek Działkowców Zarząd POD „Wisani” w Skopaniu; Klub Sportowy WISAN w Skopaniu; Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „PROMYK” w Skopaniu; Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy Parafii Miłosierdzia Bożego w Skopaniu; Ruch Światło – Życie Diecezji Sandomierskiej w Skopaniu; Ochotnica Straż Pożarna w Skopaniu.

⁹ W niektórych kryteriach nie wyróżniano odrębnych wskaźników dla obszarów miejskich i wiejskich.

Kategoria: demografia		
Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (2014)	27,9%	30,18% Obliczenia: $[277 + 384]/[926 + 1264] \times 100\% = 30,18\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania wynosi 30,18% i jest wyższy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 27,9%.
Kategoria: edukacja		
Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Wyniki egzaminów 6-klasisty (2015)	67,7%	66,98%¹⁰ Obliczenia: $[65,4 \times 0,39 + 68,00 \times 0,61] \times 100\% = [25,50 + 41,48] \times 100\% = 66,98\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji wynik egzaminu 6-klasisty wyniósł przeciętnie 66,98% i jest to wynik gorszy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 67,7%.
Kategoria: podmioty gospodarcze		

¹⁰ Z uwagi na zróżnicowaną liczbę ludności na obu podobszarach rewitalizowanych – wartość przeciętną wskaźnika wyliczono z wykorzystaniem średniej ważonej

Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość dla podobszaru do rewitalizacji Baranów Sandomierski	Wartość dla podobszaru do rewitalizacji Skopanie
Liczba zarejestrowanych w systemie REGON w roku 2014	10,6% obszar miejski 5,5 % obszar wiejski 7,6 % całość	8,74% Obliczenia: $125/1430 \times 100\% = 8,74\%$ Wniosek: Na podobszarze do rewitalizacji liczba zarejestrowanych w systemie REGON wyniosła 8,74% - wynik gorszy iż wynosi wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 10,6%.	5,4% Obliczenia: $120/2220 \times 100\% = 5,4\%$ Wniosek: Na podobszarze do rewitalizacji liczba zarejestrowanych w systemie REGON wyniosła 5, 4% - wynik gorszy iż wynosi wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 5,5%.
		6,71% - całość Obliczenia: $[125+120] / [1430 + 2220] \times 100\% = 245 / 3650 \times 100\% = 6,71\%$ Wniosek: Na całym obszarze do rewitalizacji liczba zarejestrowanych w systemie REGON wyniosła 6,71% - wynik gorszy iż wynosi wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 7,6%.	
Kategoria: bezpieczeństwo publiczne			

Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (2014)	1,32%	2,3% Obliczenia: $[18 / 1430 + 24/2220] \times 100\% = [0,012 + 0,011] \times 100\% = 2,3\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca wyniosła przeciętnie 2,3% i jest to wynik gorszy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 1,32%.
Kategoria: uwarunkowania przestrzenne		
Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych (2011)	76,36%	84,37% Obliczenia: $[314 + 485] / [384 + 563] \times 100\% = 799/947 \times 100\% = 84,37\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych wyniosła przeciętnie 84,37% i jest to wynik gorszy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 76,36%.
Kategoria: integracja społeczna		

Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według miejsca zamieszkania (2013)	0,33%	0,30% Obliczenia: $[5 + 6] / [1437 + 2209] \times 100\% = 11/3646 \times 100\% = 0,30\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według miejsca zamieszkania wyniosła przeciętnie 0,30% i jest to wynik gorszy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 0,33%.
Kategoria: ochrona środowiska		
Nazwa wskaźnika	Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	Wartość łączna dla podobszarów do rewitalizacji: Baranów Sandomierski i Skopanie
Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (2014)	68,7%	49,54% Obliczenia: $1085 / [926 + 1264] \times 100\% = 1085 / 2190 \times 100\% = 49,54\%$ Wniosek: Na obszarze do rewitalizacji odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej wyniósł przeciętnie 49,54% i jest to wynik gorszy niż wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego tj. 68,7%.

Źródło: opracowanie własne

Reasumując, obszar rewitalizacji spełnia **osiem** rekomendowanych wskaźników tj. po jednym wskaźniku w kategoriach: demografia, edukacja, podmioty gospodarcze, bezpieczeństwo publiczne, uwarunkowania przestrzenne, integracja społeczna i ochrona środowiska.

Tym samym spełniony jest wynikający z przywołanej wyżej Instrukcji wymóg, zgodnie z którym obszar rewitalizacji powinien spełniać przynajmniej 4 rekomendowane wskaźniki (nie więcej niż po 1 z każdej kategorii), w taki sposób, że oszacowane wskaźniki dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla całego województwa podkarpackiego.

7 Pogłębiona analiza problemów na podobszarach rewitalizowanych

Po wyznaczeniu dwóch podobszarów rewitalizowanych, w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu, przeprowadzono pogłębioną diagnozę występujących tam problemów. W tym celu posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji¹¹. Po wstępnej ocenie sytuacji na podobszarach rewitalizowanych, wskazującej na duże podobieństwo zidentyfikowanych czynników, przeprowadzono wspólnie analizę SWOT dla obu podobszarów rewitalizowanych, jak również dokonano pogłębionej analizy problemów i potencjałów dla tych podobszarów. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizowanym przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. wyniki badań ankietowych mieszkańców oraz wnioski z dyskusji przeprowadzonej podczas spotkań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji. Wyniki obu analiz przedstawiono w poniższych tabelach 21 i 22.

Tabela 21 Analiza SWOT dla podobszarach rewitalizowanych Baranów Sandomierski i Skopanie

Mocne strony	Słabe strony
1. Dobra dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie 872 i 985, droga krajowa nr 9 i linia kolejowa L25). 2. Relatywnie duży zasób osób w wieku produkcyjnych 3. Dobry dostęp do edukacji. 4. Atrakcyjność krajobrazowa obszarów cennych przyrodniczo i chronionych 5. Tradycje przemysłowe (COP, włókiennictwo, firankarstwo) 6. Cenne obiekty dziedzictwa historyczno-kulturowego np. zamek, kościół itp. 7. Dobre warunki do rozwoju różnych form turystyki np. myśliwskiej, wodniackiej i agroturystyki. 8. Bliskość stref ekonomicznych w Mielcu i Tarnobrzegu. 9. Wysoki poziom spójności społecznej.	1. Niski poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym (brak ciągów pieszo-rowerowych przy ruchliwych drogach wojewódzkich, w szczególności w obszarze zwartej zabudowy). 2. Relatywnie duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej. 3. Relatywnie duża liczba dzieci korzystających z dożywiania. 4. Niewystarczająca oferta lokalna w zakresie kultury, sportu i turystyki oraz spędzania czasu wolnego. 5. Zanik tradycji i folkloru w społeczności lokalnej jako objaw utraty dziedzictwa kulturowego. 6. Wysoki stopień degradacji i niewystarczające wyposażenie bazy oświatowej. 7. Relatywnie słabe wyniki w nauce uzyskiwane przez dzieci i młodzież. 8. Niedobór wykwalifikowanej kadry technicznej na lokalnym rynku pracy i niskie zainteresowanie kształceniem technicznym ze strony młodzieży 9. Niewystarczająca aktywność organizacji

¹¹ Analiza SWOT – technika analityczna pozwalająca na porządkowanie danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

	pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych i gospodarczych 10. Pasywność mieszkańców w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości 11. Niedobór uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz terenów budowlanych pod działalność gospodarczą na terenie gminy 12. Brak wystarczającego dostępu do infrastruktury wsparcia przedsiębiorczości (agencje, inkubatory, spółdzielnie socjalne, doradztwo gospodarcze, podatkowe, prawne itp. dla lokalnych przedsiębiorców itp.). 13. Niska jakość usług komunalnych. 14. Odczuwalna tzw. niska emisja i wysoki stopień degradacji środowiska. 15. Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej i infrastruktury komunalnej 16. Niknące poczucie tożsamości lokalnej
Szanse	Zagrożenia
1. Wdrożenie Krajowej Polityki Miejskiej i Narodowego Programu Rewitalizacji. 2. Rosnąca świadomość młodzieży w kierunku kształcenia powiązanego z kwalifikacjami zawodowymi. 3. Wzrost gospodarczy napędzający zapotrzebowanie na nowe miejsca pracy 4. Rosnąca aktywność inwestorów zewnętrznych 5. Wysoka dostępność funduszy unijnych, m.in. na rewitalizację społeczną, na inwestycje itp. 6. Wzrost popytu na turystykę krajową. 7. Budowa przeprawy na Wiśle w ciągu drogi Rzeszów-Kielce oraz wzrost dostępności tras szybkiego ruchu (klasy S i A) poprawiająca mobilność mieszkańców i dostępność terenów gospodarczych i turystycznych na tym obszarze.	1. Migracja edukacyjna i zarobkowa młodych ludzi poza teren gminy, bez planów powrotu 2. Brak systemowego podejścia do ochrony słabszych uczestników ruchu w pasie drogowym. 3. Niedobór kapitału społecznego i prywatnego na przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie gminy. 4. Niewystarczająca popularyzacja wśród społeczeństwa istoty procesów rewitalizacyjnych i ich znaczenia dla rozwoju lokalnego. 5. Zaostrzająca się konkurencja pomiędzy gminami w pozyskiwaniu funduszy unijnych. 6. Spadająca opłacalność produkcji rolnej. 7. Spadające zainteresowanie społeczeństwa kulturą, sportem i rekreacją 8. Zagrożenie powodziowe, duży obszar zalewowy.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 22 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów podobszarach rewitalizowanych Baranów Sandomierski i Skopanie

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	Niski poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego, przede wszystkim jeśli chodzi o rowerzystów i pieszych		Wysoki poziom akceptacji społecznej dla działań zmierzających do zmiany układu komunikacyjnego oraz dla podejmowania inwestycji związanych z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego na obu podobszarach do rewitalizacji
P2	Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjno-sportowa na obu podobszarach do rewitalizacji		Duże zapotrzebowanie społeczne na korzystanie z dóbr kultury oraz z oferty sportowo-rekreacyjnej w miejscu zamieszkania
P3	Niska jakość infrastruktury komunalnej związanej z rozwojem funkcji kulturalnej i rekreacyjno-sportowej na obu podobszarach do rewitalizacji		Duża aktywność lokalnego samorządu w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na poprawę warunków prowadzenia działalności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej na obu podobszarach do rewitalizacji
P4	Bierność społeczna na obu podobszarach do rewitalizacji		Organizacje pozarządowe działające na obu podobszarach do rewitalizacji, które stanowią potencjał do aktywizacji społecznej mieszkańców
P5	Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości oraz niewystarczająca aktywność mieszkańców w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych		Dziedzictwo historyczne i tradycje gospodarcze Centralnego Okręgu Przemysłowego; wysoka dostępność środków unijnych na rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową
P6	Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obu podobszarów do rewitalizacji		Wysoki potencjał terenów atrakcyjnych krajobrazowego oraz przestrzeni publicznej umożliwiającej rozwój oferty czasu wolnego
P7	Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej		Zainteresowanie samorządu lokalnego rozwojem współpracy z organizacjami pozarządowymi, wysoka dostępność środków unijnych na aktywizację społeczną

P8	Brak wyraźnej tożsamości branżowej która poprawiłaby konkurencyjność gospodarczą obu podobszarów przeznaczonych do rewitalizacji		Działania pilotażowe związane z wdrożeniem lokalnej marki „Kraina firan i żakardów”
P9	Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej		Dostępność obiektów, które można wykorzystać na potrzeby rozwoju usług komunalnych
P10	Odczuwalny wysoki poziom degradacji środowiska, w tym tzw. niskiej emisji		Determinacja lokalnego samorządu w poprawie efektywności energetycznej infrastruktury publicznej, jak też w podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców
P11	Niknące poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców obu podobszarów rewitalizowanych		Wysoki potencjał historycznych miejsc i zabytkowych ruchomości, które można wykorzystać do umacniania tożsamości lokalnej
P12	Niska estetyka przestrzeni publicznej		Wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny dla mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia, na obu podobszarach rewitalizowanych, liczba identyfikowanych „słabych” stron zdecydowanie przeważa nad liczbą „mocnych stron”, jednocześnie relatywnie zrównoważona jest liczba zdefiniowanych „szans” i „zagrożeń”. Oznacza to, iż mimo obecnych deficytów tych obszarów, istnieje szereg możliwości wykorzystania pojawiających się szans a także neutralizacji zdefiniowanych zagrożeń, przynajmniej w zakresie, który zależny jest od Gminy Baranów Sandomierski. Warto zaznaczyć, iż zaletą sytuacji kryzysowej, w jakiej znalazły się oba obszary wskazane do rewitalizacji jest jednorodność zidentyfikowanych tam problemów, co pozwala na bardziej kompleksowe i skoncentrowane działania pozwalające na przezwyciężenia tych zjawisk kryzysowych, przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów.

8 Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski do roku 2020

8.1 Wizja

Wizja rewitalizacji wyznaczonych obszarów do rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski stanowi docelowy rezultat wiązki procesów, zmierzających do długofalowego ożywienia tego terenu, przede wszystkim w wymiarze społecznym, ale również gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym.

Wizja rewitalizacji podobszarów: Baranów Sandomierski i Skopanie ma następujące brzmienie:

*Podobszary rewitalizowane trwale ożywione
oraz spójne społecznie, przestrzennie i gospodarczo,
wyposażone w wysokiej jakości infrastrukturę techniczną,
zapewniające wysoką jakość życia*

W działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów rewitalizowanych zaangażowane zostaną wszystkie zasoby i potencjały lokalne Miasta i Gminy Baranów Sandomierski. Proces ten będzie postępował w sposób zapewniający aktywizację społeczności lokalnej i odnowę zdegradowanej infrastruktury, służąc poprawie jakości życia i rozwoju kapitału społecznego na obszarze rewitalizowanym, przy zachowaniu zasad partnerstwa, równości szans i zrównoważonego rozwoju. W wyniku realizacji P nastąpi odbudowa więzi międzypokoleniowych, a osoby strukturalnie dotknięte zjawiskiem bezrobocia zostaną wyposażone w nowe kompetencje umożliwiające znalezienie trwałego zatrudnienia, możliwie blisko miejsca swojego zamieszkania. Pobudzone zostaną inicjatywy oddolne i wzmocniony zostanie potencjał rozwojowy organizacji pozarządowych, które rozszerzą współpracę z lokalnym samorządem. Poprzez dostarczenie wysokiej jakości infrastruktury, stworzony zostanie mechanizm zachęt do podejmowania wspólnych inicjatyw o charakterze kulturalnym i społecznym. Działania te będą realizowane dla mieszkańców, ale również przez mieszkańców, gdyż wdrożone zostaną na szeroką skalę narzędzia partycypacji społecznej i współdecydowania o dalszym rozwoju Miasta i Gminy, a przede wszystkim podobszarów do rewitalizacji.

Dzięki aktywności władz Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, jak też pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji, szybko postępować będą działania zmierzające do uczynienia podobszarów rewitalizowanych miejscami bezpiecznymi i przyjaznymi dla mieszkańców, odwrócone zostaną też negatywne trendy salda migracji na terenie Miasta. Przybędą nowi mieszkańcy, przedsiębiorcy i inwestorzy, czemu sprzyjać będzie również rozwój lokalnej marki gospodarczej „Kraina firań i żakardów”. Na obszarze do rewitalizacji oraz na terenach powiązanych z nim funkcjonalnie rozwinięte zostaną możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, powstaną nowe miejsca spotkań, odpoczynku i rekreacji oraz obiekty kultury, zaspokajające potrzeby wspólnoty lokalnej i gości.

Społeczność lokalna poczuje się silnie zintegrowana wokół miejsc i obiektów, którym dzięki procesom rewitalizacji nadane zostaną nowe funkcje. Wzmocniona zostanie spójność społeczna i podjęte zostaną konkretne działania na rzecz wyeliminowania wykluczenia społecznego oraz ubóstwa. Nastąpi to dzięki aktywizacji społecznej oraz rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i tworzeniu nowych miejsc pracy. Wzrośnie także liczba inicjatyw lokalnych i partycypacja społeczna w sprawach publicznych.

8.2 Cel strategiczny i cele operacyjne

Wielowątkowy proces rewitalizacji wymaga zdefiniowania nadrzędnego celu strategicznego oraz podlegających mu celów operacyjnych, odnoszących się do kluczowych obszarów problemowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz środowiskowej. Cel strategiczny i cele operacyjne określono na podstawie szczegółowych analiz i diagnozy obszarów kryzysowych, w oparciu o doświadczenie i wiedzę specjalistyczną, z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych.

Mając na uwadze powyższe, cel strategiczny został sformułowany w następujący sposób:

Ożywienie społeczno-gospodarcze podobszarów rewitalizowanych wraz z efektywnymi działaniami w sferze infrastruktury i środowiska

Cele operacyjne Programu, odnoszące się do sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej przedstawiono w poniższych tabelach: 23-26.

Tabela 23 Cele operacyjne – społeczne

Numer	Nazwa celu
CO1.	Poprawa warunków życia mieszkańców podobszarów do rewitalizacji
CO2.	Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost ich zaangażowania w sprawy lokalne, kulturę, sport i rekreację
CO3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu oraz włączenie grup problemowych w życie społeczności lokalnej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 Cel operacyjny – gospodarczy

Numer	Nazwa celu
CO4.	Rozwój przedsiębiorczości lokalnej w tradycyjnych i nowych branżach oraz poprawa kompetencji zawodowych mieszkańców obu podobszarów do rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25 Cele operacyjne – przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

Numer	Nazwa celu
CO5.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, w szczególności dla pieszych i rowerzystów
CO6.	Uporządkowanie architektoniczne oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej
CO7.	Poprawa spójności komunikacyjnej podobszarów rewitalizowanych
CO8.	Zapobieganie degradacji infrastruktury komunalnej oraz poprawa jej wykorzystania na cele lokalne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 26 Cel operacyjny – środowiskowy

Numer	Nazwa celu
CO9.	Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego, zapobieganie degradacji środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

8.3 Opis projektów ujętych w Lokalnym Programu Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023 wraz z odniesieniem do celów operacyjnych Programu i zdefiniowanych problemów

Po skonstruowaniu strategicznej wizji rozwoju obszaru zdegradowanego oraz identyfikacji celów procesu rewitalizacji, przystąpiono do określenia sposobów na ich spełnienie. Podstawowym narzędziem do rozwiązania danego problemu i osiągnięcia danego celu stanowi projekt. Projekty są działaniami dobrze zaplanowanymi, celującymi w realne potrzeby oraz nastawione na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów. Popierane przez różne grupy interesariuszy obszaru zdegradowanego, charakteryzują się czytelnym, realnym i mierzalnym celem, określonym terminem realizacji, zapewnionym źródłem finansowania oraz wyznaczonymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację danego działania.

Wszystkie przyjęte do realizacji projekty odpowiadają na zidentyfikowane problemy rewitalizacyjne oraz wynikają z celu strategicznego i celów operacyjnych, a zarazem oddziaływanie tych projektów ma przyczynić się do realizacji tych celów. Przedsięwzięcia te zostały zgłoszone do Programu przez wszystkich interesariuszy: lokalny samorząd, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

Poniżej przedstawiono listę projektów ujętych w Lokalnym Programu Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023 (Tabela 27), wraz z odniesieniem do zdefiniowanych powyżej celów operacyjnych i problemów.

Tabela 27 Wykaz projektów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski wraz z odniesieniem do problemów i celów rewitalizacji oraz rezultatów planowanych działań

Projekty podstawowe				
Numer	Tytuł / zakres	Planowane produkty i rezultaty projektu monitorowane w ramach Programu: (A) na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych prac; (B) na podstawie oceny jakościowej np. ankiety od mieszkańców, ocena grupy eksperckiej lub oceny ilościowej – dane z Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim lub od partnerów Programu	Zgodność problemami rewitalizacyjnymi (tabela 22)	Zgodność z celami rewitalizacyjnymi (tabele 23-26)
1	<i>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Skopanie i Baranów Sandomierski poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej 872</i>	- budowa ciągu pieszo-rowerowego – 1 szt. (A) - poprawa poczucia bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów (B) - spadek liczby wypadków (B) - wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości Baranów Sandomierski i Skopanie (B)	P1	CO1, CO5, CO7
	Zakres: - budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej 872			
2	<i>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Baranów Sandomierski poprzez budowę chodnika przy drodze wojewódzkiej 985</i>	- budowa chodnika – 1 szt. (A) - poprawa poczucia bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów (B) - spadek liczby wypadków (B) - wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości Baranów Sandomierski i Skopanie (B)	P1	CO1 CO5 CO7
	Zakres: - budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej 985			

3	<i>Rozwój oferty kulturalnej wraz z modernizacją obiektu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim</i>	- modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - rozszerzenie oferty kulturalnej obiektu o nowe propozycje adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)	P2 P3 P6	CO1 CO2 CO3
	Zakres: - modernizacja obiektu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim - zakup dodatkowego wyposażenia - program działań kulturalnych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizowanego np. koncerty i inne wydarzenia muzyczne, stałe zajęcia kulturalne – nowe rodzaje zajęć,	- wzrost liczby osób korzystających z oferty kulturalnej (B)		
4	<i>Aktywizacja społeczna mieszkańców Skopania poprzez rozwój oferty czasu wolnego – rozbudowa i przebudowa infrastruktury hali sportowej wraz z rozwojem nowych funkcji obiektu</i>	- modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - rozszerzenie oferty rekreacyjno-sportowej obiektu o nowe propozycje adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) - wzrost liczby osób	P2 P3 P6	CO1 CO2 CO3 CO6 CO8

	Zakres: - rozbudowa i przebudowa infrastruktury hali sportowej - zakup dodatkowego wyposażenia - program działań rekreacyjno-sportowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizowanego np. zawody sportowe, stałe zajęcia rekreacyjne – nowe rodzaje,	korzystających z oferty rekreacyjno-sportowej (B)		
5	<i>Modernizacja infrastruktury Domu Kultury w Skopaniu wraz z rozwojem funkcji społecznych obiektu</i>	- modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - rozszerzenie oferty kulturalnej obiektu o nowe propozycje adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) - wzrost liczby osób korzystających z oferty kulturalnej (B)	P2 P3 P4 P6	CO1 CO2 CO3 CO8
	Zakres: - modernizacja obiektu Domu Kultury w Skopaniu - zakup dodatkowego wyposażenia - program działań kulturalnych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizowanego np. koncerty i inne wydarzenia muzyczne, stałe zajęcia kulturalne – nowe rodzaje zajęć,			
6	<i>Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizowanego w oparciu o zabytkową infrastrukturę Fabryki Firanek Wisan i układu urbanistycznego miejscowości Skopanie Osiedle w ramach szlaku COP</i>	- spadek bezrobocia (B) - wzrost liczby nowych miejsc pracy w turystyce, - wzrost liczby lokalnych ofert turystycznych opierających się na wykorzystaniu potencjału zabytkowej infrastruktury	P5 P8	CO1 CO3 CO4

	Zakres: - rozwój usług turystycznych i okołoturystycznych świadczonych przez mieszkańców obszaru rewitalizowanego na rzecz turystów zwiedzających zabytkową infrastrukturę fabryki Firanek WISAN i układ urbanistyczny miejscowości Skopanie na szlaku COP (animacja działań i promocja tej oferty przez lokalny samorząd), - rozwój oferty kursów i szkoleń oraz innych działań z obszaru kształcenia zawodowego i kształcenia ustawicznego, a także reorientacja zawodowa osób bezrobotnych w kierunku wzmocnienia kadr obsługujących lokalne firmy turystyczne, - działania podejmowane przez lokalny samorząd w kierunku większej integracji wszystkich interesariuszy rozwoju lokalnego produktu turystycznego opartego na zabytkowej infrastrukturze fabryki Firanek WISAN i układ urbanistyczny miejscowości Skopanie na szlaku COP (np. rozwój oferty muzealnej i wystawienniczej, współpraca sieciowa pomiędzy interesariuszami, wspólna promocja oferty).	fabryki Firanek WISAN i układu urbanistycznego miejscowości Skopanie na szlaku COP (B) - wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego wykorzystujących rozwój lokalnej turystyki jako dodatkowe źródło dochodu (B), - umocnienie poczucia tożsamości lokalnej (B) - aktywizacja społeczna mieszkańców (B), - aktywizacja zawodowa mieszkańców (B)		
7	<i>Festyn sąsiedzki - „Święto ulicy Okulickiego” w Baranowie Sandomierskim</i>	- wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego uczestniczących	P4 P6 P11	CO1 CO2 CO3

	Zakres: - sąsiedzki turniej potraw z grilla - zawody dla drużyn ulicznych w przeciąganiu liny - turniej piłki nożnej pomiędzy reprezentacjami obszarów rewitalizowanych w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu, - pokazy strażackie, - wystawa prac seniorów, kół gospodyń wiejskich itp. - występy zespołów z domu kultury	w wydarzeniach lokalnych (B) - umocnienie poczucia tożsamości lokalnej (B) - integracja społeczna mieszkańców (B),		
8	<i>Rozwój oferty spędzania czasu wolnego w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski</i>	- wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego korzystających z lokalnej oferty spędzania czasu wolnego (B) - aktywizacja lokalnych organizacji pozarządowych (B) - umocnienie poczucia tożsamości lokalnej (B) - integracja społeczna mieszkańców (B), - aktywizacja społeczna mieszkańców (B).	P6 P7	CO1 CO2 CO3
	Zakres: - dla organizacji pozarządowych ogłoszony zostanie konkurs na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z animacją czasu wolnego mieszkańców obszaru rewitalizowanego (m.in. zajęcia hobbystyczne, zajęcia ruchowe, zajęcia plenerowe itp.)			
9	<i>Program kreacji i wsparcia lokalnej marki „Kraina firan i żakardów” na obszarze rewitalizowanym</i>	- spadek bezrobocia (B) - wzrost liczby nowych miejsc pracy w przemyśle firankarskim i branżach pokrewnych tj. tekstylia, - rozwój nowych i tradycyjnych branż pod wspólną marką „Kraina	P8	CO3 CO4

	Zakres: - działania lokalnego samorządu zmierzające do zainteresowania firm z branży firankarskiej i pokrewnych (tj. tekstylia) lokowaniem się w gminie i tworzeniem nowych miejsc pracy, - opracowanie strategii rozwoju lokalnej marki gospodarczej „Kraina firan i żakardów” m.in. pod kątem promocji lokalnych produktów w kraju i zagranicą, - edukacja mieszkańców obszaru rewitalizowanego w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z zatrudnieniem w branży firankarskiej i branżach pokrewnych (tj. tekstylia), - integracja lokalnych firm z branży firankarskiej i branż pokrewnych (tj. tekstylia) w celu rozwoju współpracy sieciowej np. rozwój wspólnej, komplementarnej oferty, wspólna promocja oferty, wspólne szkolenia z marketingu i obsługi sprzedaży, rozwój sprzedaży internetowej, nawiązanie współpracy z Zamkiem w Baranowie Sandomierskim w celu promocji lokalnych produktów wśród turystów, zbudowanie wspólnego centrum sprzedaży itp.),	firan i żakardów” (B) - umocnienie poczucia tożsamości lokalnej (B) - integracja społeczna mieszkańców (B), - aktywizacja społeczna mieszkańców (B),		
--	---	---	--	--

	- organizacja kiermaszów, wystaw itp. promujących lokalne wyroby firankarskiej, - stworzenie miejsca do wystawy i sprzedaży Sandomierski wyrobów firankarskich i ozdób do domu, firmy itp.			
10	Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną Baranowa Sandomierskiego i Skopania			
	Zakres: - organizacja przez OSP w Baranowie Sandomierskim przy wsparciu lokalnego samorządu wydarzeń integrujących i aktywizujących społeczność obszarów rewitalizowanych np. bal przebierańców, spotkanie wigilijne, spotkanie wielkanocne, spotkania z Radą osiedla itp. - organizacja przez lokalny samorząd uzupełniających działań np. wystawa prac plastycznych dzieci i młodzieży; pokazy rękodzieła regionalnego w wykonaniu seniorów; konkursy potraw regionalnych; turnieje rywalizacji rodzin, grup sąsiedzkich i ulic; wspólne śniadania na trawie, festyny sąsiedzkie itp.			
		- wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego uczestniczących w wydarzeniach lokalnych (B) - aktywizacja lokalnych organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw (B) - umocnienie poczucia tożsamości lokalnej (B) - integracja społeczna mieszkańców (B), - aktywizacja społeczna mieszkańców (B).	P4 P5 P11	CO1 CO2 CO3

Projekty uzupełniające				
Numer	Tytuł / zakres	Planowane produkty i rezultaty projektu monitorowane w ramach Programu: (A) na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych prac; (B) na podstawie oceny jakościowej np. ankiety od mieszkańców, ocena grupy eksperckiej lub oceny ilościowej – dane z Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim lub od partnerów Programu	Zgodność problemami rewitalizacyjnymi (tabela 22)	Zgodność z celami rewitalizacyjnymi (tabele 23-26)
11	Modernizacja stadionu sportowego Klubu Sportowego Wisan w Skopaniu wraz z rozwojem oferty rekreacyjnej dla mieszkańców Gminy	- modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - rozszerzenie oferty rekreacyjno-sportowej obiektu o nowe propozycje adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) - wzrost liczby osób korzystających z oferty rekreacyjno-sportowej (B)	P2 P3 P12	CO1 CO2 CO3 CO6 CO8
	Zakres: - modernizacja infrastruktury stadionu sportowego Klubu Sportowego Wisan w Skopaniu - zakup dodatkowego wyposażenia - program działań rekreacyjno-sportowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizowanego np. zawody sportowe, stałe zajęcia rekreacyjne – nowe rodzaje itp.			

12	Modernizacja układu komunikacyjnego w Skopaniu Osiedlu - budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu ulic: Słowackiego i Mickiewicza w miejscowości Skopanie	- budowa odcinka ciągu komunikacyjnego – 1 szt. (A) - budowa chodnika – 1 szt. - montaż oświetlenia – 1 kpl - poprawa poczucia bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów (B) - spadek liczby wypadków (B) - wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości Skopanie (B)		
	Zakres: - budowa ciągu komunikacyjnego (droga dwujezdniowa wraz z chodnikiem), - odwodnienie, - montaż oświetlenia,			
13	Modernizacja układu komunikacyjnego w obrębie Rynku w Baranowie Sandomierskim	- przebudowa układu komunikacyjnego – 1 szt. (A) - poprawa poczucia bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów (B) - spadek liczby wypadków (B) - wzrost dostępności komunikacyjnej Baranowa Sandomierskiego (B)	P1 P12	CO1 CO5 CO7
	Zakres: - modernizacja ciągu komunikacyjnego (droga dwujezdniowa wraz z chodnikiem), - odwodnienie, - montaż oświetlenia,			
14	Adaptacja budynku byłej spółdzielni ogrodniczo-pszczelarskiej na potrzeby usług komunalnych w Gminie Baranów Sandomierski	- przebudowa i modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - poprawa dostępności usług komunalnych dla mieszkańców obszaru	P9 P12	CO1 CO6 CO8

	Zakres: - przebudowa i modernizacja budynku zgodnie z wymogami wynikającymi z nadania mu nowych funkcji, - doposażenie budynku	rewitalizowanego (B) - wzrost jakości usług komunalnych (B).		
15	<i>Termomodernizacja Zespołu Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim</i>	- modernizacja obiektu publicznego – 1 szt. (A) - wzrost jakości usług edukacyjnych (B)	P10 P12	CO6 CO8 CO9
	Zakres: - termomodernizacja obiektu, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - założenie OZE	- poprawa komfortu cieplnego użytkowników obiektu (B), - poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B), - ograniczenie tzw. niskiej emisji (B)		
16	<i>Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim wraz z zagospodarowaniem terenu</i>	- modernizacja obiektów publicznych (A) - wzrost jakości usług publicznych (B)	P10 P12	CO6 CO8 CO9
	Zakres: - termomodernizacja obiektów, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - założenie OZE - zagospodarowanie terenu	- poprawa komfortu cieplnego użytkowników zmodernizowanej infrastruktury (B), - poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B), - ograniczenie tzw. niskiej emisji (B)		

17	<i>Dostosowanie kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy wraz ze wsparciem szkolnictwa zawodowego</i>	- spadek bezrobocia (B), - wzrost liczby nowych miejsc pracy (B), - aktywizacja zawodowa mieszkańców (B), - poprawa kompetencji i umiejętności zawodowych mieszkańców (B)	P5	CO3 CO4
	Zakres: - organizacja różnych form doskonalenia zawodowego mieszkańców obszaru rewitalizowanego pod kątem zapewnienia kadr dla branż tradycyjnych i nowoczesnych rozwijających się w Baranowie Sandomierskim np. staże i praktyki w lokalnych firmach dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych, kursy i szkolenia umożliwiające przekwalifikowanie zawodowe, realizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Tarnobrzegu oraz lokalnymi firmami			
18	<i>Integracja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski</i>	- spadek liczby osób samotnych (B), - wzrost liczby dostępnych form wsparcia różnych grup narażonych na marginalizację z uwagi np. na ubóstwo, uzależnienie, chorobę, długotrwałe	P4 P7 P11	CO1 CO2 CO3

	Zakres: - organizacja różnych form wsparcia dla seniorów, w tym osób niesamodzielnych, a także osób niepełnosprawnych, narażonych na marginalizację społeczną z uwagi na ubóstwo, uzależnienie, chorobę, długotrwałe bezrobocie itp.	bezrobocie itp. (B), - włączenie społeczne różnych grup narażonych na marginalizację z uwagi np. na ubóstwo, uzależnienie, chorobę, długotrwałe bezrobocie itp. (B),		
19	<i>Edukacja ekologiczna mieszkańców i przedsiębiorców w miejscowościach Skopanie i Baranów Sandomierski</i>	- poprawa stanu środowiska (B), - obniżenie kosztów degradacji środowiska (B), - oszczędność zasobów (np. woda, energia elektryczna itp.) (B), - ograniczenie zjawiska tzw. niskiej emisji (B)	P10 P12	CO6 CO9
	Zakres: - działania związane z ochroną powietrza, gleby i wody np. konkursy ekologiczne, konferencje i warsztaty ekologiczne dla różnych grup docelowych, eko-promocja, - działania prozdrowotne, wykształcające wśród mieszkańców nawyki życia w zgodzie z naturą i ochrony przyrody.			
20	<i>Mistrz ukwieconego ogródka – coroczny konkurs z nagrodami dla mieszkańców najbardziej dbających o otoczenie swoich domostw</i>	- poprawa stanu środowiska (B), - aktywizacja społeczna (B), - poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)	P4 P10 P12	CO2 CO6 CO9

	Zakres: - konkurs dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu, nagradzający najbardziej pomysłowo i estetycznie urządzone ogrody i balkony / tarasy - promocja najpiękniej urządzonych ogrodów, balkonów i tarasów w lokalnych mediach - promocja dobrych wzorców			
21	<i>Program porządkowania przestrzeni publicznej poprzez rozbiórki pustostanów i nowe nasadzenia w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu</i>	- poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) - poprawa stanu środowiska (B)	P10 P12	CO6 CO8 CO9
	Zakres: - wykonanie rozbiórek pustostanów i szpecących budynków (zgodnie z wymogami stanu prawnego), - wykonanie nasadzeń drzew i krzewów na obszarze rewitalizowanym.			
22	<i>Budowa siłowni napowietrznych, placów zabaw w Baranowie Sandomierskim oraz Skopaniu</i>	- wybudowane obiekty infrastruktury rekreacyjnej (A) - rozszerzenie oferty rekreacyjno-sportowej	P2 P3 P4 P6 P11	CO1 CO2 CO3 CO6

	Zakres: - zagospodarowanie przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizowanym w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu poprzez wykonanie placów zabaw i siłowni napowietrznych	- i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) - wzrost liczby osób korzystających z oferty rekreacyjno-sportowej i oferty spędzania czasu wolnego (B), - aktywizacja mieszkańców (B), - integracja mieszkańców (B), - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców (B),	P12	
23	<i>„Winnica – ocalić od zapomnienia” – archeologiczne miejsce dydaktyczne w Skopaniu</i>	- utworzenie miejsca związanego z budowaniem tożsamości lokalnej (A) - integracja społeczna (B) - nowe miejsca pracy w turystyce (B)	P5 P11 P12	CO2 CO4 CO9
	Zakres: - utworzenie stanowiska archeologicznego i miejsca dydaktycznego na potrzeby rozwoju turystyki, ale również w celu edukowania młodego pokolenia w zakresie dziedzictwa historycznego obszaru, na którym żyje (np. żywe lekcje historii, włączanie młodzieży i dorosłych w różne formy promocji tego miejsca wśród mieszkańców i turystów).			

24	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym poprzez modernizację ulic i chodników na ulicy Osiedle Zamkowa wraz z budową parkingów przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim	- modernizacja ciągów komunikacyjnych – 1 kpl. (A) - poprawa poczucia bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów (B) - spadek liczby wypadków (B) - wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości Baranów Sandomierski	P1 P12	CO1 CO5 CO6 CO7 CO8
	Zakres: - modernizacja ulic i chodników na ulicy Osiedle Zamkowa w Baranowie Sandomierskim (remont nawierzchni asfaltowej, odbudowa i budowa chodników) - budowa parkingów przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim			
25	Izba Regionalna Ziemi Baranowskiej	- utworzenie miejsca związanego z budowaniem tożsamości lokalnej (A) - integracja społeczna (B) - aktywizacja społeczna (B) - wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych (B) - nowe miejsca pracy w turystyce (B)	P11	CO1 CO2
	Zakres: - modernizacja obiektu gospodarczego na potrzeby ekspozycji artefaktów - gromadzenie eksponatów etnograficznych przy zaangażowaniu lokalnego samorządu oraz partnerów: parafialny Klub Sportowy, Rada Osiedla, Akcja Katolicka, Parafia w Baranowie Sandomierskim			

26	<i>Przystań do wodowania łodzi obok bazy WOPR na rzece Wiśle wraz z dojazdem w Baranowie Sandomierskim</i>	- budowa obiektu infrastruktury rekreacyjnej (A) - rozszerzenie oferty rekreacyjno-sportowej i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)	P2 P3 P6 P12	CO1 CO2 CO3 CO4 CO6 CO9
	Zakres: - wykonanie pomostu pływającego do wodowania łodzi, - wyposażenie bazy WOPR w urządzenia sanitarne i gospodarcze, - promocja aktywnych form spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego,	- wzrost liczby osób korzystających z oferty rekreacyjno-sportowej i oferty spędzania czasu wolnego (B), - aktywizacja mieszkańców (B), - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców (B),		
27	<i>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Rynku w Baranowie Sandomierskim</i>	- zagospodarowanie przestrzeni publicznej – 1 szt. - poprawa estetyki	P2 P3 P6 P12	CO1 CO2 CO3 CO4

	Zakres: - zagospodarowanie terenu na Rynku w Baranowie Sandomierskim na potrzeby integracji mieszkańców tj. ławeczki, pergole i klomby, kosze na śmieci, oświetlenie, pomnik odwołujący się do wartości lokalnych – wybór koncepcji w drodze otwartego konkursu, który rozstrzygać będą przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy rewitalizacji w Baranowie Sandomierskim	- przestrzeni publicznej (B), - integracja mieszkańców (B), - aktywizacja mieszkańców (B),		CO6 CO9
28	<i>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozbudowę bazy noclegowej i miejsca wypoczynku przy Agroturystyce Olszynka</i>	- stworzenie nowych miejsc pracy w turystyce (B) - poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B),	P5 P12	CO1 CO3 CO4

	Zakres: - rozwój oferty miejsc pobytu i noclegu przy ścieżce rowerowej, - budowa mini parku dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego i turystów, - zakup wyposażenia gospodarstwa agroturystycznego.				
Kierunki działań					
Numer	Tytuł / zakres	Planowane produkty i rezultaty projektu monitorowane w ramach Programu: (A) na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych prac; (B) na podstawie oceny jakościowej np. ankiety od mieszkańców, ocena grupy eksperckiej lub oceny ilościowej – dane z Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim lub od partnerów Programu	Zgodność problemami rewitalizacyjnymi (tabela 22)	Zgodność z celami rewitalizacyjnymi (tabele 23-26)	

I	<i>Działania integracyjne oraz aktywizujące społeczność lokalną do większego zaangażowania na rzecz rozwoju obszaru rewitalizowanego – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</i>	- wzrost liczby uczestników wydarzeń integrujących społeczność lokalną (B) - wzrost aktywności organizacji pozarządowych (B) - spadek liczby osób w grupach defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (B) - wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne (B) - wzrost liczby inicjatyw społecznych podejmowanych na obszarze rewitalizowanym (B)	P4 P7 P11	CO1 CO2 CO3
---	---	--	---	---

	Zakres przykładowych działań: - akcje społeczne, - wolontariat, - rozwój działalności organizacji pozarządowych, - programy wsparcia dla grup defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, - włączanie mieszkańców we współdecydowanie o prawach lokalnych, - włączanie mieszkańców w rozwój lokalnej turystyki i agroturystyki, - modernizacja i rozbudowa infrastruktury na powyższe cele.			
II	<i>Działania rekreacyjno-sportowe, kulturalne i społeczne rozwijające ofertę spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizowanym – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</i>	- rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) - wzrost liczby	P2 P3 P4 P6 P7	CO1 CO2 CO8

	Zakres przykładowych działań: - programy działań rozwijających ofertę kulturalną dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego wraz z wymaganą modernizacją i rozbudową infrastruktury kulturalnej na cele społeczne, - programy działań rozwijających ofertę rekreacyjno-sportową dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego wraz z wymaganą modernizacją i rozbudową infrastruktury kulturalnej na cele społeczne	mieszkańców obszaru rewitalizowanego korzystających z rozszerzonej oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej (B)	P11	
III	Kierunek działań: modernizacja i rozbudowa infrastruktury lokalnej, komunalnej i gospodarczej służąca rozwojowi obszaru rewitalizowanego - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne Zakres przykładowych działań: - projekty poprawiające dostępność wszelkich usług publicznych wraz z modernizacją i rozbudową infrastruktury komunalnej, - projekty służące poprawie bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz poprawie dostępności komunikacyjnej obszarów rewitalizowanych, - stworzenie przez Gminę Baranów Sandomierski dobrych warunków do rozwoju nowych firm (uzbrojone tereny inwestycyjne), - inne przedsięwzięcia służące rozwojowi obszaru rewitalizowanego	- rozwój oferty usług publicznych na obszarze rewitalizowanym (B) - wzrost liczby przedsiębiorstw na obszarze rewitalizowanym (B) - wzrost liczby miejsc pracy na obszarze rewitalizowanym (B) - rozwój oferty usług publicznych na obszarze rewitalizowanym (B)	P1 P3 P9 P12	CO1 CO3 CO4 CO5 CO6 CO7 CO8

IV	Kierunek działań: działania profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze służące zrównywaniu szans zawodowych i społecznych mieszkańców obszaru rewitalizowanego, w tym szczególnie grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	- rozwój programów kształcenia zawodowego na obszarze rewitalizowanym (B), - wzrost liczby miejsc pracy na obszarze rewitalizowanym (B) - wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizowanego rozwijających własną działalność gospodarczą (B) - wzrost liczby młodych ludzi korzystających ze staży i praktyk u przedsiębiorców (B) - rozwój kształcenia ustawicznego na obszarze rewitalizowanym (B) - spadek liczby młodzieży nie realizującej obowiązku szkolnego i nie pracującej (B),	P4 P5 P7	CO1 CO3 CO4
	Zakres przykładowych działań: - rozwój kształcenia zawodowego, - współpraca z przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu tworzenia nowych miejsc pracy na obszarze rewitalizowanym, - współpraca z przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu reorientacji zawodowej osób wymagających zmiany kwalifikacji i umiejętności zawodowych, - wszelkie formy wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży ukierunkowane na profilaktykę, edukację, wychowanie i kształtowanie właściwych postaw społecznych i zawodowych.			
V	Reorientacja zawodowa mieszkańców oraz wsparcie rozwoju nowych branż i sektorów	- wzrost liczby przedsiębiorstw na obszarach rewitalizowanych (B),	P5 P8	CO1 CO3 CO4 CO8

	Zakres przykładowych działań: - wszelkie działania zmierzające do wykreowania na obszarze rewitalizowanym nowej marki terytorialnej „Kraina firan i żakardów” , - wszelkie działania zmierzające do promowania udziału Gminy Baranów Sandomierski w szlaku turystycznym Centralnego Okręgu Przemysłowego, - wsparcie dla przedsiębiorców włączających się w markę „Kraina firan i żakardów” oraz w rozwój szlaku turystycznego Centralnego Okręgu Przemysłowego, - wsparcie dla mieszkańców zainteresowanych zdobyciem kwalifikacji do zatrudnienia w sektorze firanczarskim i tekstylnym oraz w sektorze turystycznym, - rozwój otoczenia okołobiznesowego wspierającego nową markę terytorialną „Kraina firan i żakardów” oraz promocja tej marki, jak również wspierającego rozwój szlaku turystycznym Centralnego Okręgu Przemysłowego.	- przyłączanie się do marki „Kraina firan i żakardów” nowych przedsiębiorców (B), - wzrost zainteresowania szlakiem turystycznym Centralnego Okręgu Przemysłowego (Wisan Skopanie) (B), - rozwój turystyki handlowej w gminie (B),		
VI	<i>Edukacja ekologiczna oraz inne projekty służące poprawie efektywności ekologicznej i energetycznej na obszarze rewitalizowanym - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</i>	- ograniczenie tzw. niskiej emisji (B), - rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej	P9 P10 P12	CO1 CO8 CO9

	Zakres przykładowych działań: - wszelkie działania mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie rewitalizowanym np. poprzez zmianę postaw mieszkańców używających nieekologicznych źródeł ciepła oraz popularyzację wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych, komercyjnych oraz budynkach mieszkalnych, - projekty rozwijające na terenie gminy sieć wodociągową, kanalizacyjną, gazową itp. - działania prospołeczne służące edukacji ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	(A), - zmiana postaw społecznych mieszkańców obszaru rewitalizowanego i działających na tym obszarze przedsiębiorców w kierunku szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenia stopnia zanieczyszczenia środowiska (B)		
--	--	---	--	--

Źródło: opracowanie własne

9 Źródła finansowania i harmonogram realizacji projektów

Tabela 28 Wykaz projektów podstawowych wraz z charakterystyką

Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Wnioskodawca	Budżet Gminy	Zewnętrzne źródło finansowania	Pozostałe źródła finansowania	Szacunkowy koszt realizacji projektu w zł	Okres realizacji (w latach)
1.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Skopanie i Baranów Sandomierski poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej 872	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	500 000,00	Samorząd Województwa 500 000,00	-	1 000 000	2017-2023
2.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Baranów Sandomierski poprzez budowę chodnika przy drodze wojewódzkiej 985	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	150 000,00	Samorząd Województwa 150 000,00	-	300 000	2017-2023
3.	Rozwój oferty kulturalnej wraz z modernizacją obiektu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	700 000,00	RPO: 2 800 000		3 500 000,00	2017-2023
4.	Aktywizacja społeczna mieszkańców Skopania poprzez rozwój oferty czasu wolnego – rozbudowa i przebudowa infrastruktury hali sportowej wraz z rozwojem nowych funkcji obiektu.	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	300 000,00	RPO WP: 1 200 000,00	-	1 500 000,00	2017-2023

5.	Modernizacja infrastruktury Domu Kultury w Skopaniu wraz z rozwojem funkcji społecznych obiektu	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski oraz partnerstwo z organizacjami pozarządowymi	800 000,00	RPO WP, NFOŚiGW termomodernizacja PROW Wyposażenie (LGD) 500 000,00	-	1 300 000	2017-2023
6.	Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizowanego w oparciu o zabytkową infrastrukturę Fabryki Firanek Wisan i układu urbanistycznego miejscowości Skopanie Osiedle w ramach szlaku COP	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: organizacje pozarządowe	15 000,00	PROW/LGD	-	30 000,00	2017-2023
7.	Festyn sąsiedzki - „Święto ulicy Okulickiego” w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: Stowarzyszenie Arkadia	3000	-	-		2017-2023

8.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: Stowarzyszenie Arkadia Klub Sportowy Wisan	10 000,00	Europejski Fundusz Społeczny (RPO WP, PO WER): 80 000,00 Budżet państwa, ASOS, FIO, LGD: 10 000,00	-	100 000,00	2017-2023
9.	Program kreacji i wsparcia lokalnej marki „Kraina firan i żakardów” na obszarze rewitalizowanym	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	20 000,00	-	Sponsorzy: 30 000,00	50 000,00	2017-2023
10.	Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną Baranowa Sandomierskiego	Ochotnicza Straż Pożarna w Baranowie Sandomierskim Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	-		Sponsorzy: 40000,00	40000,00	2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart projektów

Tabela 29 Wykaz projektów uzupełniających wraz z charakterystyką

Numer projektu	Tytuł projektu	Zgłaszający / Wnioskodawca	Budżet Gminy	Zewnętrzne źródło finansowania	Pozostałe źródła finansowania	Szacunkowy koszt realizacji projektu w zł	Okres realizacji (w latach)
11.	Modernizacja stadionu sportowego Klubu Sportowego Wisan w Skopaniu wraz z rozwojem oferty rekreacyjnej dla mieszkańców Gminy	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Klub Sportowy WISAN w Skopaniu	150 000,00	PROW / LGD 250 000,00	-	400 000,00	2017-2023
12.	Modernizacja układu komunikacyjnego w Skopaniu Osiedlu - budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu ulic: Słowackiego i Mickiewicza w miejscowości Skopanie	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	400 000,00	Budżet Państwa: 400 000,00 Budżet TSM: 200 000,00		1 000 000,00	2017-2023
13.	Modernizacja układu komunikacyjnego w obrębie Rynku w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	600 000,00	Budżet Państwa: 400 000,00		1 000 000,00	2017-2023
14.	Adaptacja budynku byłej spółdzielni ogrodniczo pszczelarskiej na potrzeby usług komunalnych w Gminie Baranów Sandomierski	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	500 000,00			500 000,00	2017-2023

15.	Termomodernizacja Zespołu Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	300 000,00	RPO: 1 500 000		1 800 000,00	2017-2023
161.	Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim wraz z zagospodarowaniem terenu	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	189 000,00	RPO WP: 765 000,00	-	1 260 000,00	2017-2023
17.	Dostosowanie kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy wraz ze wsparciem szkolnictwa zawodowego	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partner: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu	10 000,00	Europejski Fundusz Społeczny (RPO WP, PO WER): 180 000,00 Budżet państwa: 10 000,00	-	200 000,00	2017-2023
18.	Integracja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: - Klub Sportowy Wisan - Stowarzyszenie Arkadia - Stowarzyszenie Promyk - Stowarzyszenie Tor Rozwoju	15 000,00	Europejski Fundusz Społeczny (RPO WP, PO WER) POW/LGD Budżet państwa, ASOS, FIO, konkursy ministerialne 35 000,00	-	50 000,00	2017-2023

19.	Edukacja ekologiczna mieszkańców i przedsiębiorców w miejscowościach Skopanie i Baranów Sandomierski	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: organizacje pozarządowe	50 000,00	WFOŚiGW, FIO: 50 000,00	-	100 000,00	2017-2023
20.	Mistrz ukwieconego ogródka – coroczny konkurs z nagrodami dla mieszkańców najbardziej dbających o otoczenie swoich domostw	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Partnerzy: organizacje pozarządowe	3000		-	3000	2017-2023
21.	Program porządkowania przestrzeni publicznej poprzez rozbiórki pustostanów i nowe nasadzenia w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	30 000,00	-	-	30 000,00	2017-2023
22.	Budowa siłowni napowietrznych, placów zabaw w Baranowie Sandomierskim oraz Skopaniu	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	30 000,00	PROW/LGD: 50 000,00		80 000,00	2017-2023
22.	„Winnica – ocalić od zapomnienia” – archeologiczne miejsce dydaktyczne w Skopaniu	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	35000,00	PROW / LGD 35000,00		70000,00	2017-2023
23.	Program działań integracyjnych i wzmacniających tożsamość lokalną dla mieszkańców Baranowa Sandomierskiego	Ochotnicza Straż Pożarna Baranów Sandomierski Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski	5000,00	-	5000,00	10000,00	2017-2022

24.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym poprzez modernizację ulic i chodników na ulicy Osiedle Zamkowa wraz z budową parkingów przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Agencja Rozwoju Przemysłu SA	900000	900000		1800000	2017-2023
25.	Izba Regionalna Ziemi Baranowskiej	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Parafialny Klub Sportowy, Rada Osiedla Baranów Sandomierski, Akcja Katolicka, Parafia w Baranowie Sandomierskim	175000	175000		350000	2017-2023
26.	Przystań do wodowania łodzi obok bazy WOPR na rzece Wiśle wraz z dojazdem w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Rada Osiedla Baranów Sandomierski, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	40000	40000	-	80000	2017-2023
27.	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Rynku w Baranowie Sandomierskim	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski Rada Osiedla Baranów Sandomierski,	150000			150000	2017-2023

28.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozbudowę bazy noclegowej i miejsca wypoczynku przy Agroturystyce Olszynka	Agroturystyka Olszynka Maria i Józef Wdowiak			300 000	300 000	2017-2023
-----	---	--	--	--	---------	---------	-----------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart projektów

Tabela 30 Wykaz pozostałych kierunków działań wraz z charakterystyką

nr	Obszar	Rekomendowani realizatorzy	Planowany sposób finansowania	Okres realizacji
I	Działania integracyjne oraz aktywizujące społeczność lokalną do większego zaangażowania na rzecz rozwoju obszaru rewitalizowanego – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023
II	Działania rekreacyjno-sportowe, kulturalne i społeczne rozwijające ofertę spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizowanym – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023

III	Kierunek działań: modernizacja i rozbudowa infrastruktury lokalnej, komunalnej i gospodarczej służąca rozwojowi obszaru rewitalizowanego - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023
IV	Kierunek działań: działania profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze służące zrównywaniu szans zawodowych i społecznych mieszkańców obszaru rewitalizowanego, w tym szczególnie grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023

V	Kierunek działań: reorientacja zawodowa mieszkańców oraz wsparcie rozwoju nowych branż i sektorów	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023
VI	Kierunek działań: edukacja ekologiczna oraz inne projekty służące poprawie efektywności ekologicznej i energetycznej na obszarze rewitalizowanym - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne	Samorząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe i inni uprawnieni projektodawcy	dotacje, kredyty, partnerstwo-publiczno-prywatne, inne źródła zewnętrzne, środki własne	2017-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart projektów

10 Komplementarność

Dotychczas zrealizowane projekty Gminy Baranów Sandomierski finansowane były z różnych źródeł, m.in. z funduszy własnych oraz z różnych programów Unii Europejskiej. Zasadniczo realizowane działania dotyczyły głównie sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, miały także istotne odniesienie do sfery środowiskowej oraz gospodarczej. Niżej wyszczególnione projekty Gminy Baranów Sandomierski zostały już zakończone, bądź są w trakcie realizacji.

Jednym z takich przedsięwzięć jest projekt: **Termomodernizacja wraz z wymianą i dociepleniem pokrycia dachowego Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim**. Projekt ten uzyskał dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a jego wartość wyniosła 419149,84 zł. Był on realizowany w latach 2013-2014 i jest komplementarny m.in. kolejnej inwestycji dotyczącej tego obiektu tj. **Rozwój oferty kulturalnej wraz z modernizacją obiektu Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim**.

Kolejnym komplementarnym projektem jest zadanie inwestycyjne: **Budowa chodnika w miejscowości Skopanie**, dofinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jego wartość wyniosła 121124,00 zł. Projekt został zrealizowany w roku 2015 i stanowi przedsięwzięcie komplementarne do zadań wymienionych w LPR tj.

- **Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Skopanie i Baranów Sandomierski poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej nr 872.**
- **Modernizacja układu komunikacyjnego w Skopaniu Osiedlu – budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu ulic: Słowackiego i Mickiewicza w miejscowości Skopanie.**

Z kolei projekt: **Stworzenie centrum rozrywki, rekreacji i wypoczynku w Skopaniu Osiedle poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie parku**, dofinansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, o wartości 518359,79 zł jest komplementarny do ujętych w LPR przedsięwzięć o podobnym charakterze tj.:

- **Modernizacja infrastruktury Domu Kultury w Skopaniu wraz z rozwojem funkcji społecznych obiektu**
- **Rozwój oferty spędzania czasu wolnego w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski.**
- **Program wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną Baranowa Sandomierskiego i Skopania.**

Projekt: **Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego przy Zespole Szkół w miejscowości Skopanie**, dofinansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, o wartości 398 573,85 zł jest komplementarny do poniższych zadań inwestycyjnych ujętych w LPR:

- **Aktywizacja społeczna mieszkańców Skopania poprzez rozwój oferty czasu wolnego – rozbudowa i przebudowa infrastruktury hali sportowej wraz z rozwojem nowych funkcji obiektu**
- **Modernizacja stadionu sportowego Klubu Sportowego Wisan w Skopaniu wraz z rozwojem oferty rekreacyjnej dla mieszkańców Gminy,**
- **Budowa siłowni napowietrznych i placów zabaw w Baranowie Sandomierskim i Skopaniu,**
- **Przystań do wodowania łodzi obok bazy WOPR na rzece Wiśle wraz z dojazdem.**

Komplementarność wobec zadań wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji zapewnia też zrealizowany w 2010 r., za kwotę 1.160.293,97 zł projekt - **Przebudowa ciągu dróg gminnych w m. Skopanie Gmina Baranów Sandomierski w celu poprawy powiązań komunikacyjnych i dostępności podmiotów gospodarczych** (dofinansowanie RPO PK 2007-2013). Ta inwestycja pod względem tematycznym jest spójna z poniższymi projektami wpisanymi do LPR:

- **Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizowanego w oparciu o zabytkową infrastrukturę Fabryki Firanek Wisan i układu urbanistycznego miejscowości Skopanie Osiedle w ramach szlaku COP,**
- **Program kreacji i wsparcia lokalnej marki „Kraina firan i żakardów” na obszarze rewitalizowanym,**
- **Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dostępności komunikacyjnej miejscowości Skopanie i Baranów Sandomierski poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego przy drodze wojewódzkiej nr 872.**
- **Modernizacja układu komunikacyjnego w Skopaniu Osiedlu – budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu ulic: Słowackiego i Mickiewicza w miejscowości Skopanie.**

Komplementarność z LPR wykazuje również projekt: Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy Baranów Sandomierski szansą na rozwój, dofinansowany z RPO PK 2007-2013, o wartości 666 666,65 zł, którego kontynuacją jest m.in. zadanie: **Integracja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w drodze współpracy z organizacjami pozarządowymi na terenie Gminy Baranów Sandomierski.**

Wymienione wyżej inwestycje, finansowane lub współfinansowane ze środków własnych Gminy Baranów Sandomierski, przede wszystkim zaś zadania realizowane na terenie Skopania i Baranowa Sandomierskiego, poprzez swoje oddziaływanie na teren zdegradowany, przyczyniają się do wzmocnienia efektu projektów rewitalizacyjnych.

11 Opis konsultacji społecznych wraz z raportem

Konsultacje społeczne LPR dla Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023 ogłoszone zostały w dniu 14 lutego i trwały do dnia 28 lutego 2017 r. Do udziału w konsultacjach uprawnieni byli:

- mieszkańcy gminy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Konsultacje zaplanowano w opisanych niżej formach:

- Zbieranie uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze można było przesłać drogą elektroniczną na adres gminy lub drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski. Uwagi i opinie można było składać w terminie od 14.02.2017 r. do 28.02.2017 r.
- Zbieranie uwag ustnych. Osobą wyznaczoną do udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii był pracownik zatrudniony na stanowisku: Inspektor ds. rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE, w godzinach pracy Urzędu od 14.02.2017 r. do 28.02.2017 r.
- Konsultacje indywidualne w budynku Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, w dniu 17.02.2017 r. w godz. 13.00 - 14.30
- Prezentacja dokumentu i dyskusja o LPR w budynku Miejsko- Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim, w dniu 17.02.2017 r.; godz. 16.00 – 17.00.
- Prezentacja dokumentu LPR i dyskusja w sali budynku Zespołu Szkół w Skopaniu, w dniu 17.02.2017 r.; godz. 17.30
- Konsultacje indywidualne w sali budynku Zespołu Szkół w Skopaniu, w dniu 17.02.2017 r. w godz. 18.30 - 20.00.

Materiały do konsultacji, tj.: Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski do 2023 r. udostępniono od dnia 14.02.2017 r. do dnia 28.02.2017 r. na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy pod adresem <http://www.baranowsandomierski.pl> w zakładce bocznej - Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski na lata 2015-2022. Na stronie

zamieszczony został także formularz elektroniczny umożliwiający dokonanie oceny LPR bezpośrednio przez Internet w terminie od 14 do 28 lutego br.

Wyniki konsultacji społecznych podane zostaną w raporcie opublikowanym po ich zakończeniu.

12 Zgodność dokumentu z dokumentami strategicznymi

12.1 Strategia „Europa 2020”

Istotnym dokumentem, który określa ramy dla opracowania i wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Barnowa Sandomierskiego jest Strategia Europa 2020.

Strategia „Europa 2020” jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej realizowanym przez Komisję Europejską oraz kraje członkowskie, który zastąpił Strategię Lizbońską. W opublikowanym 3 marca 2010 r. Komunikacie „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreślona została potrzeba wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny (*smart growth*), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony (*sustainable growth*), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (*inclusive growth*), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Komisja Europejska zaproponowała wskaźniki umożliwiające monitorowanie postępów w realizacji ww. priorytetów za pomocą pięciu nadrzędnych celów, określonych na poziomie całej UE, w tym:

- osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%;
- poprawę warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój;
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe;

- wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.

Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie (flagship initiatives), realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych.

12.2 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest, zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (art. 9 ust 1) – dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno–gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego realizuje następujące cele Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030:

cel 6 - *Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”*. Kierunki interwencji:

Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia.

cel 7 - *Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska*. Kierunki interwencji:

Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne;

Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

cel 8 - *Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych*. Kierunki interwencji:

Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach;

cel 11 - *Wzrost społecznego kapitału rozwoju*. Kierunki interwencji:

Przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji, w perspektywie uczenia się przez całe życie;

Promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych.

12.3 Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2020 roku)

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK) jest elementem systemu zarządzania rozwojem kraju, którego podstawy zostały określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie pn. „Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski”.

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego wpisuje się w następujące obszary strategiczne, cele oraz działania Strategia Rozwoju Kraju 2020:

obszar strategiczny I Sprawne i efektywne Państwo,

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, poprzez rozwój kapitału społecznego;

obszar strategiczny II Konkurencyjna gospodarka,

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego, oraz następujące działania:

II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej,

II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego,

II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej

obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna:

Cel III.1 Integracja społeczna oraz działania:

III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,

III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych,

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

12.4 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego wpisuje się w cel Strategii, którym jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Planowany do realizacji program rewitalizacji wpisuje się zarówno w cel główny, jak i we wszystkie cele szczegółowe strategii.

12.5 Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 została opracowana przez Rząd RP w odpowiedzi na wyzwania, jakie identyfikuje Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Wskazuje ona, iż polityka rozwoju powinna wspierać procesy i inicjatywy, które wzmacniają wolę działania obywateli na rzecz dobra wspólnego i przyczyniają się do wzmocnienia zaufania, jako jednego z podstawowych komponentów życia społecznego, gospodarczego i kulturowego. Dokument obejmuje cel główny oraz cztery cele strategiczne:

Cel główny - Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski

Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji

Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie

Cel szczegółowy 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy

Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego poprzez działania dotyczące szeroko rozumianej sfery społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem

inkluzji wpisuje się w zapisy (cel główny oraz cele szczegółowe) Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

12.6 Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) jest podstawowym dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument ten wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

- 1) Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- 2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- 3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Niniejszy dokument wpisuje się w realizację KSRR poprzez działania mające na celu wzrost konkurencyjności Gminy Baranów Sandomierski, budowanie spójności społecznej i terytorialnej oraz tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych.

12.7 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi określono także wynikające z KPZK 2030 ustalenia i zalecenia dla przygotowywania planów zagospodarowania przestrzennego województw. Dokument zwraca uwagę na potrzebę poprawy spójności wewnętrznej oraz terytorialne równoważenie rozwoju kraju, któremu służyć powinny: tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się rozwoju (m.in. przez wsparcie miast subregionalnych i budowanie potencjału specjalizacji terytorialnej), wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, a także wspomaganie różnorodnych obszarów problemowych (w tym poprzez restrukturyzację i rewitalizację ośrodków

miejskich i terenów zdegradowanych). Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne sprzyjające rozwojowi wpisuje się w realizację koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, w szczególności w odniesieniu do miast subregionalnych i mniejszych jednostek.

12.8 Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020¹²

„Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji” jest programem rozwoju, w rozumieniu art. 15, ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.1). Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii Rozwoju Kraju 2020” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego wpisuje się w realizację celu głównego Strategii, którym jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrost spójności społecznej. Ma on być osiągnięty do końca 2020 r. przez realizację poniższych celów operacyjnych:

- Cel operacyjny 1 Usługi dla aktywności i profilaktyki,
- Cel operacyjny 3 Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalnie środowisko,
- Cel operacyjny 4 Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
- Cel operacyjny 5 Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

12.9 Krajowa Polityka Miejska 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Krajowa Polityka Miejska (KPM) jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego (art. 21b). Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju.

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego wpisuje się w cel strategiczny Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2023, zgodnie z którym dążeniem

¹² www.mpips.gov.pl/download/gfx/.../2/.../KPPUiWS_1707_na_RM_.pdf

wszystkich aktorów dokumentu musi być stworzenie miasta sprawnego, zwartego i zrównoważonego oraz spójnego, a w efekcie również konkurencyjnego i silnego.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez trzy cele przedmiotowe:

- Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych;
- Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji;
- Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich
- i dwa cele podmiotowe:
- Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia
- Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.

12.10 Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji

Ustawa określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Za obszary zdegradowane ustawa przyjmuje obszary, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz dodatkowo negatywne zjawiska gospodarcze (np. słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw), środowiskowe (np. przekroczenie standardów jakości środowiska), przestrzenno-funkcjonalne (np. brak dostępu do podstawowych usług albo ich niska jakość) lub techniczne (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych).

Jako obszar rewitalizacji określono całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja. Ustawa ogranicza zasięg obszaru rewitalizacji przesądzając, że nie może on obejmować łącznie terenów większych niż 20 proc. powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30 proc. mieszkańców gminy, przy czym może być podzielony na podobszary.

Dla obszaru rewitalizacji opracowuje się Gminny Program Rewitalizacji (GPR), który jest podstawą do stosowania na obszarze rewitalizacji specjalnych rozwiązań ustawowych – Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR) oraz miejscowego programu rewitalizacji.

GPR przyjmuje rada gminy w formie uchwały, jako dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego, wiążący organy gminy w podejmowanych działaniach. GPR zawiera szczegółową analizę obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacji

oraz odpowiadające im kierunki działań, listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ramy finansowe programu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.

SSR ustanawia Rada Gminy w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego. Strefa jest obszarem stosowania szczególnych norm prawnych z zakresu planowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, mieszkalnictwa, prawa podatkowego oraz cywilnego. Ustawa przewiduje również szczególną formę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - miejscowy program rewitalizacji, który może być uchwalony wyłącznie dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy. Niniejszy dokument opracowany został w oparciu o Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczące opracowywania Lokalnych Planów Rewitalizacji.

12.11 Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju

Celem *Wytycznych* jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji, zwanych dalej „*projektami rewitalizacyjnymi*”.

Ujednolicenie warunków i procedur ma zapewnić, że procesy rewitalizacji finansowane w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, jako instrumenty służące realizacji Umowy Partnerstwa będą bardziej skuteczne, zintegrowane, kompleksowe i skoordynowane.

Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują również instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.

Wytyczne wskazują warunki i sposoby zapewnienia komplementarności interwencji dla projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z funduszy EFRR, EFS i FS w ramach różnych celów tematycznych, priorytetów inwestycyjnych, zarówno w ramach RPO, jak i KPO.

Zalecenia zawarte w *Wytycznych* są spójne z rozwiązaniami w przedmiotowym zakresie zawartymi w innych wytycznych horyzontalnych wydawanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w tym zwłaszcza z rozwiązaniami zawartymi w poszczególnych wytycznych horyzontalnych dotyczących realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w poszczególnych celach tematycznych.

Wytyczne są skierowane do instytucji zarządzających regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi, które mogą opracować szczegółowe wytyczne w zakresie realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków UE.

Sformułowane w *Wytycznych* wymogi realizacji projektów rewitalizacyjnych są powiązane z warunkami dopuszczenia danego projektu do dofinansowania lub uzyskania preferencji w dofinansowaniu środkami UE.

Wytyczne wskazują priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach regionalnych programów operacyjnych do których należą:

- Cel Tematyczny 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP;
- Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;
- Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
- Cel tematyczny 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.

Lokalny Program Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego koncentruje się szczególnie na realizacji celu 6, 8 i 9.

12.12 Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020

Działania rewitalizacyjne wpisują się bezpośrednio w kontekst Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego. Działanie 3.5 Strategii Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu odnosi się wprost do rewitalizacji, jako działania o charakterze strategicznym, którego wdrażanie ma koncentrować się nie tylko w obszarze funkcjonalnym Rzeszowa, ale również w ośrodkach subregionalnych, do których należy Tarnobrzeski Obszar Funkcjonalny. Poddziałanie 3.5.4 Rewitalizacja oraz poprawa ładu przestrzeni, sprzyjające rozwojowi ośrodków miejskich, wymienia obszar funkcjonalny Tarnobrzega wraz z Baranowem Sandomierskim jako Obszar Strategicznej Interwencji w ramach poddziałania 3.5.4.

Tabela 31 Korelacja celów Gminy Baranów Sandomierski z celami Województwa Podkarpackiego, zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020, związanych z ochroną środowiska.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022
Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa	[Cel 1] Rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi
	[Cel 3] Poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury
	[Cel 4] Rozwój warunków dla zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem BRD mieszkańców
	[Cel 5] Adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

12.13 RPO Województwa Podkarpackiego 2014-2020

Zakres Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. Program formułuje ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w głównym dokumencie kierunkowym dla polityki spójności, jakim jest Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020. Cele i zakres wsparcia RPO WP 2014-2020 są odpowiedzią na wyzwania rozwojowe nakreślone w Umowie Partnerstwa. Podstawą wyboru celów tematycznych realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020, uwzględniającą zarówno wnioski z diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego, jak również szerokie uwarunkowania europejskie i krajowe, są przede wszystkim zapisy *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, w której określone zostały obszary koncentracji potencjałów i barier rozwojowych regionu na tle strategicznych kierunków rozwoju. Dlatego też celem głównym RPO WP 2014-2020 jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa. Preferencje z tytułu realizacji projektu wpisanego do LPR można uzyskać w następujących osiach priorytetowych:

- Oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka .
Działanie 1.3 Promowanie przedsiębiorczości
- Oś priorytetowa III. Czysta energia
Działanie 3.2 Modernizacja energetyczna budynków
Działanie 3.3 Poprawa jakości powietrza
- Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego
Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa
- Oś priorytetowa V. Infrastruktura komunikacyjna
Działanie 5.4 Niskoemisyjny transport miejski
- Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna
Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej

Tabela 32 Korelacja celów Miasta i Gminy z osiami priorytetowymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, związanych z rynkiem pracy.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022
Oś priorytetowa 7. Regionalny rynek pracy	[Cel 1] Rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi
	[Cel 2] Stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy
	[Cel 6] Budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmacnianiem potencjału i kapitału ludzkiego

Źródło: opracowanie własne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 obejmuje cele powiązane z rynkiem pracy, takie jak:

- stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy
- budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmacnianiem potencjału i kapitału ludzkiego
- stworzenie szans rozwoju dla lokalnej przedsiębiorczości i poprawy struktury zatrudnienia
- poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury.

Tabela 33 Korelacja celów Miasta i Gminy z osiami priorytetowymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, związanych z ochroną środowiska:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022
Oś priorytetowa 4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	[Cel 3] Poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury
	[Cel 5] Adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

12.14 Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

Projekty przewidziane do realizacji w ramach Programu są zgodne z wizją i celami rozwojowymi oraz typami przedsięwzięć ujętymi w powyższym dokumencie. Aktualnie trwa procedura uwidoczniania tych projektów w strategii.

12.15 Strategia Rozwoju powiatu tarnobrzeskiego na lata 2015 - 2020

Cele Strategii Rozwoju powiatu tarnobrzeskiego na lata 2015 - 2020 podzielono tematycznie w następujący sposób:

- Obszar: Infrastruktura techniczna Powiatu
 1. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej.
- Obszar: Środowisko, ład przestrzenny i bezpieczeństwo w Powiecie
 1. Wysoka jakość środowiska naturalnego.
 2. Harmonijny ład przestrzenny.
- Obszar: Kapitał ludzki i Włączenie społeczne
 1. Wysoka jakość szkolnictwa, usług medycznych, usług publicznych i dostępność kultury.
 2. Kompleksowe wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu problemów społecznych.
 3. Wzrost adaptacyjności mieszkańców na tarnobrzeskim rynku pracy.
- Obszar: Gospodarka – innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu
 1. Zwiększone znaczenie gospodarcze Powiatu w skali wojewódzkiej.

Wyżej wymienione obszary i cele znajdują odzwierciedlenie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego, albowiem zaprojektowane działania wpisują się w potrzeby rozwojowe powiatu, szczególnie w obszarach infrastruktury technicznej, włączenia społecznego i zatrudnienia.

12.16 Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski na lata 2016-2022 zbudowana została na czterech kluczowych dla rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski obszarach:

Obszar 1: Społeczeństwo obywatelskie i aktywizacja mieszkańców Gminy

Obszar 2: Przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy

Obszar 3: Jakość życia mieszkańców

Obszar 4: Specjalizacja, pozycjonowanie i budowa wizerunku.

Zagadnienia związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych ukierunkowane na trwałe efekty społeczne mieszczą się w Obszarze 1. Dodatkowo w tym obszarze uwzględniono potrzebę budowy społeczeństwa obywatelskiego w ramach wzmacniania lokalnej demokracji. Koncentruje się on wokół zagadnień budowy kapitału społecznego mieszkańców miasta i gminy.

Obszar 2 zawiera elementy związane również z rewitalizacją obszarów kryzysowych i wspomaganiem osób wykluczonych do powrotu na rynek aktywności zawodowej i gospodarczej.

Obszar 3 obejmuje swoim zakresem rozwój infrastruktury w celu poprawy dostępności w zakresie m.in. gospodarki wodno-ściekowej, poprawy mobilności i bezpieczeństwa mieszkańców, poprawy jakości i dostępności usług publicznych.

Na podstawie zidentyfikowanych obszarów strategicznych zdefiniowano sześć celów strategicznych rozwoju Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do roku 2022:

- CEL STRATEGICZNY 1: Rewitalizacja obszarów zdegradowanych z trwałymi efektami społecznymi.
- CEL STRATEGICZNY 2: Stworzenie szans i warunków rozwoju gospodarczego w celu poprawy warunków rozwoju zawodowego i zrównoważenia w strukturze zatrudnienia na terenie Gminy.
- CEL STRATEGICZNY 3: Poprawa jakości przestrzeni i usług publicznych oraz dostępności opartej na rozwoju infrastruktury.
- CEL STRATEGICZNY 4: Rozwój warunków dla zrównoważonej mobilności i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem BRD (Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego).
- CEL STRATEGICZNY 5: Adaptacja funkcjonowania Miasta i Gminy Baranów Sandomierski do nowych zjawisk społecznych i gospodarczych, oparta na zrównoważonym rozwoju i poprawie ładu przestrzennego.

- CEL STRATEGICZNY 6: Budowa społeczeństwa obywatelskiego z równoczesnym wzmocnieniem potencjału i kapitału ludzkiego.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz podjęcie działań rewitalizacyjnych zostało wpisane literalnie jako 8 przedsięwzięcie, mające priorytetowe znaczenie dla rozwoju Miasta i Gminy.

Sam program rewitalizacji jest pochodną potrzeb określonych w obszarach 1, 2 i 3 oraz CS 1.

12.17 Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Baranów Sandomierski na lata 2014 – 2022

Koncentracja na problemach społecznych jest jednym z warunków powodzenia i kompleksowego podejścia do problematyki rewitalizacji. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych* jest więc dokumentem komplementarnym wobec Lokalnego Programu Rewitalizacji, który niektóre działania ujmuje w bardziej interdyscyplinarnym kontekście, przy czym koncentrują się one na ograniczonym terytorialnie obszarze miasta i gminy, na którym stwierdzono występowanie szczególnego nasilenia zjawisk negatywnych zarówno w sferze społecznej, jak i technicznej, środowiskowej i gospodarczej. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Baranów Sandomierski obejmuje przede wszystkim zorganizowanie zintegrowanego wsparcia dla bezrobotnych mieszkańców gminy. W latach 2007 – 2015 w powiecie tarnobrzesckim przeprowadzona została strategia rozwoju, która obejmowała przede wszystkim taki cel związany z rynkiem pracy – tworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy, w tym także cele operacyjne:

- rozwijanie systemów edukacji i szkoleń ukierunkowanych na rozwój osobowości, przedsiębiorczości i potrzeb rynku pracy
- wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób poszukujących pracy i bezrobotnych w grupach narażonych na wykluczenie społeczne
- tworzenie warunków dla rozwoju samoprzsiębiorczości oraz inicjowanie nowych kierunków działalności
- dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.

Cele określone w Strategii (C1 – C5) zakładają wdrażanie działań w sferze społecznej na całym obszarze gminy, w możliwie szerokich partnerstwach samorządu, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych oraz lokalnego biznesu. Beneficjentami Strategii – podobnie jak Lokalnego Programu Rewitalizacji są osoby szczególnie narażone na wykluczenie społeczne: dotknięte ubóstwem, niepełnosprawne, z długotrwałą chorobą, w podeszłym wieku, pozostające w rodzinach z dysfunkcjami, jak również dzieci i młodzież, narażone na czerpanie negatywnych wzorców. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji na

ograniczonym obszarze stanowić będzie więc dopełnienie realizacji Strategii w skali całej gminy i miasta.

13 System zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

System zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego ulokowany zostanie w ogólnym systemie zarządzania Gminą i Miastem, co umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu gminy oraz powiatu, jak również wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, z zapewnieniem nienaruszalności zasady subsydiarności.

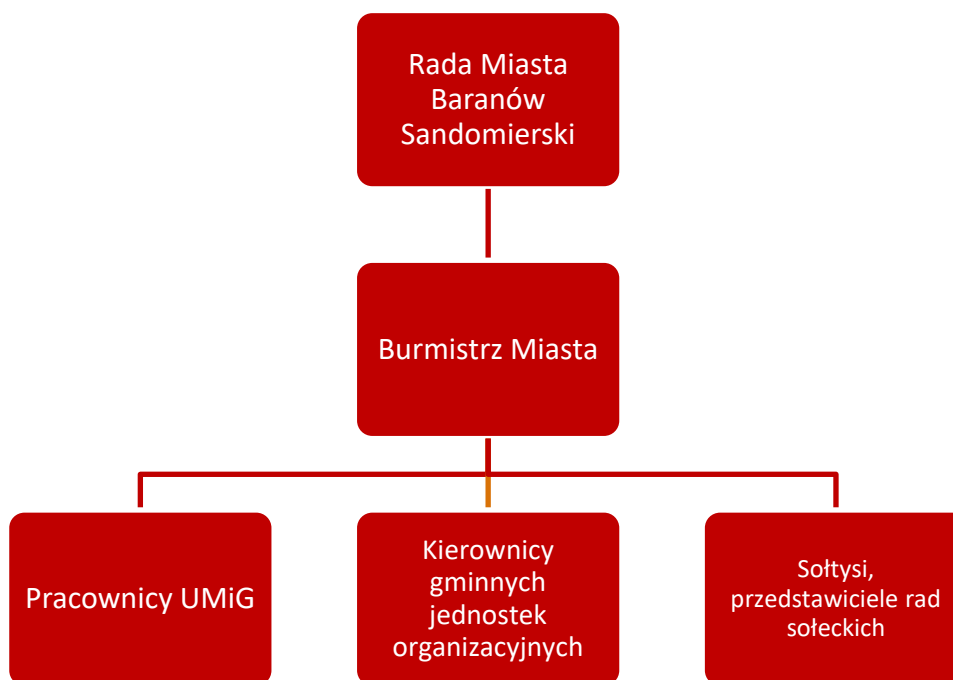
System zarządzania Programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, jakie działają w Urzędzie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, przy czym zorientowany został na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy:

- Rada Miasta – zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego, uwzględnia procesy rewitalizacji w projektowaniu budżetu samorządu, uchwała program, akceptuje jego zmiany,
- Burmistrz Miasta – jednoosobowy organ wykonawczy w gminie, odpowiedzialny za wdrażanie programu,
- Pracownicy miejskich jednostek organizacyjnych – jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Burmistrz Miasta wykonuje swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastruktury i sferze przestrzennej,
- Sołtysowie, przedstawiciele rad sołeckich – w ramach realizacji swoich zadań w sołectwach.

Osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie tej struktury jest Burmistrz Miasta. Poniżej przedstawiono wycinek struktury organizacyjnej ds. rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego.

Rysunek 2 Schemat organizacyjny

Za wdrożenie Programu odpowiadać będzie pracownik zatrudniony na stanowisku: Inspektor ds. rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE. Pracownik ten będzie jednocześnie pełnić funkcję pełnomocnika burmistrza ds. rewitalizacji.

Do zadań tego pracownika należeć będzie:

- prowadzenie i aktualizacja bazy projektów rewitalizacyjnych ujętych w LPR,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć ujętych w LPR oraz wskaźników produktów i rezultatów tych przedsięwzięć (tabela 27),
- koordynacja projektów rewitalizacyjnych realizowanych przez Gminę pod względem zgodności z LPR,
- gromadzenie i agregacja danych do monitorowania sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej, przestrzennej na terenie Gminy pod kątem okresowej oceny stopnia wdrożenia LPR oraz stopnia osiągnięcia założonych celów rewitalizacji,
- okresowe wykonywanie raportu ewaluacyjnego (co 3 lata), który opierał się będzie na ocenie stopnia korzystnych zmian na obszarze rewitalizowanym, zgodnie z wykazem wskaźników przedstawionych w tabeli 27 oraz wykazem wskaźników przedstawionych tabeli 34,
- udział w konsultacjach społecznych i warsztatach, na rzecz modelowania procesów rewitalizacyjnych, określonych w LPR,
- prowadzenie działań informacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie Gminy,

- organizacja i prowadzenie działań partycypacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie Gminy,
- upowszechnianie wiedzy o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji w Gminie,
- prowadzenie dokumentacji i obsługi administracyjnej Komitetu Sterującego Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Dla potrzeb koordynacji działań rewitalizacyjnych oraz podejmowania strategicznych decyzji powołany zostanie Komitet Sterujący, któremu przewodniczyć będzie Burmistrz. Członków Komitetu powołuje burmistrz spośród pracowników urzędu oraz jednostek miejskich, jak również na wniosek przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz samorządu gospodarczego, działającego w gminie.

Do szczególnych zadań Komitetu należeć będzie:

- określenie ram i zasad wprowadzania projektów do bazy projektów rewitalizacyjnych, stosownie do potrzeb i sytuacji panującej w gminie,
- monitorowanie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej, przestrzennej na terenie miasta (monitoring obszarów kryzysowych), na podstawie danych dostarczonych przez pracownika urzędu,
- ocena potrzeb i inicjowanie aktualizacji LPR,
- udział w konsultacjach społecznych i warsztatach, na rzecz modelowania procesów rewitalizacyjnych, określonych w LPR,
- zgłaszanie propozycji zadań do realizacji w ramach LPR,
- ocena propozycji projektów rewitalizacyjnych, grupowanie projektów (podstawowe, uzupełniające),
- tworzenie warunków dla aktywnej i sprawnej współpracy wszystkich interesariuszy LPR.

Monitorowanie LPR polegać będzie na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu wiarygodnych danych dotyczących wyznaczonych obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi oraz formułowaniem na ich podstawie ocen skuteczności i efektywności tychże procesów. Prowadzone w ramach monitoringu czynności będą miały na celu przede wszystkim zapewnienie zgodności działań wynikających z LPR względem przyjętych założeń, na tle zdiagnozowanej sytuacji problemowej. Proces monitorowania odnosił się będzie zarówno do wskaźników które pozwalają określić stan obszarów objętych rewitalizacją, tempo i kierunek zachodzących zmian w wymiarze ogólnym, jak również postęp w zakresie wdrażania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Ocena stopnia realizacji LPR opierała się będzie na powiązanej ze sobą analizie i ocenie:

- wartości wskaźników wymienionych w tabeli 34, określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji, szczegółowo przedstawionych w tabelach nr 23-26,
- wartości wskaźników określających produkty i rezultaty poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które określono w tabeli 27.

Ustalanie wartości bazowych wskaźników określonych w tabeli 27 dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych odbywać się będzie przed ich realizacją, zaś ustalanie wartości docelowych tych wskaźników po zakończeniu realizacji.

Poniżej przedstawiono wykaz wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji wraz z odniesieniem do źródeł ich pomiaru. Wartość bazowa wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji, ujętych w Tabeli 34 zostanie określona w momencie rozpoczęcia procesu rewitalizacji tj. rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, które ma istotny wpływ na wartość danego wskaźnika. Dla wskaźników nie wyznaczono wartości docelowej, badana będzie ich zmiana w stosunku do wartości początkowej (wzrost lub spadek).

Tabela 34 Charakterystyka wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023

Lp.	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian do roku 2023	Źródła danych do oceny wskaźnika	Powiązanie z celami rewitalizacji
1	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie rewitalizowanym	Spadek	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim	CO 1 CO 3 CO 4
2	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Spadek	Urząd Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim	CO 1 CO 2 CO 3
3	Liczba osób objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki stałe)	Spadek	Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim	CO 1 CO 2 CO 3
4	Poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego (ankieta elektroniczna)	CO 1 CO 3 CO 5

5	Wzrost uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizowanego w wydarzeniach lokalnych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego (ankieta elektroniczna)	CO 1 CO 2 CO 3 CO 5 CO 7 CO 8
6	Liczba organizacji pozarządowych na terenie rewitalizowanym	Wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim	CO 1 CO 2 CO 3 CO 4 CO 5 CO 9
7	Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy	Wzrost	Urząd Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim	CO 1 CO 3 CO 4
8	Poziom estetyki przestrzeni publicznej	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego (ankieta elektroniczna)	CO 1 CO 6 CO 7 CO 8
9	Poziom degradacji infrastruktury komunalnej	Spadek	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego (ankieta elektroniczna)	CO 1 CO 6 CO 8 CO 9
10	Poziom degradacji środowiska naturalnego	Spadek	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego (ankieta elektroniczna)	CO 1 CO 6 CO 9

Źródło: opracowanie własne

14 Zasady współpracy z partnerami

Udział partnerów w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Baranowa Sandomierskiego jest warunkiem koniecznym dla sukcesu rewitalizacji, ale również wpływa pozytywnie na efektywność zaplanowanych działań, zwiększa skuteczność zaplanowanego procesu. Zaangażowanie partnerów będzie czynnikiem sprzyjającym efektywnemu wykorzystaniu środków finansowych. Partycypacja społeczna jest jedną z podstawowych zasad w oparciu o którą stworzono niniejszy dokument. Tworzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji zostało skoordynowane przez władze samorządowe i poddane konsultacjom w oparciu o diagnozę lokalnych problemów.

Partnerów, biorących udział w realizacji programu, można podzielić na trzy główne grupy:

- 1) instytucje publiczne - przede wszystkim władze samorządowe Gminy i Miasta, powiatu tarnobrzskiego, agendy i agencje rządowe, gminne jednostki organizacyjne (np. instytucje kultury, jednostki pomocy społecznej), przedsiębiorstwa komunalne, itp.
- 2) przedsiębiorcy, samorząd gospodarczy i instytucje otoczenia biznesu (lokalne firmy, spółdzielnie, banki spółdzielcze, izby gospodarcze, cech rzemiosł, stowarzyszenia gospodarcze),
- 3) organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje, związki zawodowe, grupy nieformalne), społecznicy, przedstawiciele kościołów i zarejestrowanych związków wyznaniowych, organizacje charytatywne działające w strukturze kościołów.

Zastosowanie zasady partnerstwa i partycypacji umożliwi osiągnięcie następujących korzyści:

- zwiększenie jakości współpracy pomiędzy wszystkimi zidentyfikowanymi powyżej grupami interesariuszy,
- zwiększenie koherencji działań instytucji, podmiotów oraz osób zaangażowanych w realizację określonych celów,
- transparentność procesu decyzyjnego,
- uproszczenie systemu zarządzania,
- synergia wiedzy i doświadczenia partnerów,
- wspólna realizacja przedsięwzięć,
- łączenie kapitału finansowego i społecznego,
- zwiększenie stopnia zaangażowania społeczności lokalnej w proces podejmowania decyzji,
- zwiększenie trafności, celowości i ukierunkowanie wykorzystania środków finansowych w ramach montażu wielu źródeł,
- uzyskanie wysokiej jakości precyzyjnych i użytecznych informacji w zakresie diagnozy potrzeb oraz osiąganych rezultatów działań,
- zwiększenie potencjału i zaangażowania osób, grup i podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji.

15 Komunikacja i partycypacja społeczna

Istotnym dla powodzenia procesu rewitalizacji zagadnieniem jest budowanie świadomości interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023 poprzez działania w sferze komunikacji społecznej i public relations. W tym obszarze planuje się realizację następujących aktywności:

- rozwój i aktualizacja podstrony do strony Gminy Baranów Sandomierski dedykowanej rewitalizacji i wdrażaniu LPR, na której publikowane będą bieżące wiadomości o projektach i Programie,
- wykorzystanie mediów społecznościowych w zakresie komunikowania o realizacji projektów, jak i bieżących wiadomości,
- spotkania z interesariuszami, przede wszystkim w związku z rocznymi ocenami stopnia wdrożenia Programu,
- cykliczne badania jakościowe tj. ankieta ewaluacyjna służąca ocenie przynajmniej niektórych wskaźników stopnia realizacji celów rewitalizacji,
- publikacja artykułów prasowych w czasopismach lokalnych i na lokalnych portalach internetowych,
- montaż tablic informacyjnych po zakończeniu realizacji projektu, iż jest on przedsięwzięciem rewitalizacyjnym, wynikającym z wdrażania LPR.

Za komunikację społeczną programu odpowiedzialny będzie pracownik zatrudniony na stanowisku: Inspektor ds. rozliczania projektów współfinansowanych ze środków unijnych, który będzie podejmował działania w tym zakresie we współpracy z Burmistrzem, radnymi, sołtysami, pracownikami służb samorządowych i partnerami programu. Należy zadbać o to, aby informacje przekazywane były w sposób zaplanowany i skoordynowany.

16 Spis tabel

<i>Tabela 1 Populacja Gminy Baranów Sandomierski w latach 2005 – 2015.....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 2 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Baranów Sandomierski w latach 2009-2014.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 3 Wykaz zabytków w Gminie Baranów Sandomierski</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 4 Charakterystyka imprez w Gminie Baranów Sandomierski (2014, 2015) ..</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 5 Podmioty gospodarcze w Gminie Baranów Sandomierski według sektorów własnościowych.....</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 6 Podmioty – wskaźniki</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 7 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 8 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru rewitalizowanego na terenie Gminy Baranów Sandomierski</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 9 Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 10 Czynniki gospodarcze, techniczno-infrastrukturalne i środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 11 Syntetyczne zestawienie czynników służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 12 Wykaz podobszarów terenu zdegradowanego Gminy Baranów Sandomierski.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 13 Koncentracja czynników społecznych w wyznaczonych podobszarach. .</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 14 Koncentracja czynników gospodarczych w wyznaczonych podobszarach.</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 15 Koncentracja czynników techniczno-infrastrukturalnych w wyznaczonych podobszarach.</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 16 Koncentracja czynników środowiskowych w wyznaczonych podobszarach.</i>	<i>92</i>
<i>Tabela 17 Syntetyczne zestawienie negatywnych czynników w podobszarach</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 18 Obszar rewitalizacji wyznaczony z obszaru zdegradowanego.</i>	<i>95</i>
<i>Tabela 19 Dane pomocnicze do ustalenia wskaźników dotyczących podobszarów rewitalizowanych w Baranowie Sandomierskim i w Skopaniu</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 20 Podobszary rewitalizacji w Gminie Baranów Sandomierski na tle</i>	

<i>wskaźników referencyjnych RPO WP 2014-2020.....</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 21 Analiza SWOT dla podobszarach rewitalizowanych Baranów Sandomierski i Skopanie</i>	<i>103</i>
<i>Tabela 22 Poglębiona diagnoza problemów i potencjałów podobszarach rewitalizowanych Baranów Sandomierski i Skopanie</i>	<i>105</i>
<i>Tabela 23 Cele operacyjne – społeczne.....</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 24 Cel operacyjny – gospodarczy.....</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 25 Cele operacyjne – przestrzenno-funkcjonalne i techniczne</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 26 Cel operacyjny – środowiskowy.....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 27 Wykaz projektów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski wraz z odniesieniem do problemów i celów rewitalizacji oraz rezultatów planowanych działań</i>	<i>111</i>
<i>Tabela 28 Wykaz projektów podstawowych wraz z charakterystyką.....</i>	<i>135</i>
<i>Tabela 29 Wykaz projektów uzupełniających wraz z charakterystyką.....</i>	<i>138</i>
<i>Tabela 30 Wykaz pozostałych kierunków działań wraz z charakterystyką</i>	<i>143</i>
<i>Tabela 31 Korelacja celów Gminy Baranów Sandomierski z celami Województwa Podkarpackiego, zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020, związanych z ochroną środowiska.....</i>	<i>159</i>
<i>Tabela 32 Korelacja celów Miasta i Gminy z osiami priorytetowymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, związanych z rynkiem pracy.</i>	<i>161</i>
<i>Tabela 33 Korelacja celów Miasta i Gminy z osiami priorytetowymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, związanych z ochroną środowiska:.....</i>	<i>161</i>
<i>Tabela 34 Charakterystyka wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Baranów Sandomierski do roku 2023.....</i>	<i>169</i>

17 Spis map

Mapa 1 Liczba dzieci objętych dożywianiem w przeliczeniu na 100 mieszkańców. .	47
Mapa 2 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	48
Mapa 3 Liczba osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	49
Mapa 4 Rzeczywista liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	50
Mapa 5 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych.	50
Mapa 6 Poziom aktywności społecznej.	51
Mapa 7 Poziom przedsiębiorczości.	55
Mapa 8 Liczba pustostanów (lokali użytkowych) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	56
Mapa 9 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego.	58
Mapa 10 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej.	60
Mapa 11 Poziom tzw. niskiej emisji.	61
Mapa 12 Poziom zagrożenia hałasem.	62
Mapa 13 Syntetyczne podsumowanie czynników.	65
Mapa 14 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	66
Mapa 15 Liczba dzieci objętych dożywianiem w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	69
Mapa 16 Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	69
Mapa 17 Liczba osób pobierających zasiłek celowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	70
Mapa 18 Poziom zainteresowania sprawami lokalnymi.	71
Mapa 19 Poziom zagrożenia przestępczością w przestrzeniach publicznych	72
Mapa 20 Poziom aktywności społecznej.	72
Mapa 21 Liczba dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	73
Mapa 22 Liczba aktów wandalizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	74
Mapa 23 Liczba sklepów alkoholowych i gier w przeliczeniu na 100 mieszkańców.	75
Mapa 24 Poziom przedsiębiorczości	77

<i>Mapa 25 Liczba pustostanów (lokalu użytkowych) w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....</i>	<i>78</i>
<i>Mapa 26 Zbywalność nieruchomości.....</i>	<i>80</i>
<i>Mapa 27 Poziom cen wynajmu i sprzedaży nieruchomości.....</i>	<i>81</i>
<i>Mapa 28 Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej</i>	<i>82</i>
<i>Mapa 29 Poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego.....</i>	<i>83</i>
<i>Mapa 30 Poziom degradacji infrastruktury komunalnej.</i>	<i>84</i>
<i>Mapa 31 Poziom degradacji sieci drogowej.....</i>	<i>85</i>
<i>Mapa 32 Dostępność chodników i bezpiecznej infrastruktury dla pieszych.</i>	<i>86</i>
<i>Mapa 33 Uciążliwość ruchu tranzytowego.....</i>	<i>87</i>
<i>Mapa 34 Poziom tzw. niskiej emisji.</i>	<i>89</i>
<i>Mapa 35 Poziom zagrożenia hałasem.....</i>	<i>90</i>
<i>Mapa 36 Skupiska nielegalnie wyrzucanych śmieci.</i>	<i>90</i>
<i>Mapa 37 Syntetyczne zestawienie czynników służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji</i>	<i>94</i>
<i>Mapa 38 Wyznaczony obszar rewitalizacji</i>	<i>96</i>

18 Spis wykresów

<i>Wykres 1 Piramida wieku mieszkańców Gminy Baranów Sandomierski w 2014 roku</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 2 Struktura ludności Gminy Baranów Sandomierski według grup wieku w 2014 roku</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 3 Małżeństwa i rozwody na 1 000 ludności Gminy Baranów w latach 2002 – 2014</i>	<i>12</i>
<i>Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminy Baranów Sandomierski w latach 2009 – 2014</i>	<i>13</i>
<i>Wykres 5 Szacunkowa stopa bezrobocia zarejestrowanego w gminie Baranów Sandomierski w latach 2004 – 201</i>	<i>15</i>
<i>Wykres 6 Przeciętne wynagrodzenie brutto w Baranowie Sandomierskim w latach 2002 – 2015</i>	<i>15</i>
<i>Wykres 7 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w gminie Baranów Sandomierski w latach 2012 – 2014</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 8 Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Baranów Sandomierski (2011)</i>	<i>19</i>

19 Spis rysunków

<i>Rysunek 1 Główne elementy Lokalnego Programu Rewitalizacji</i>	<i>44</i>
<i>Rysunek 2 Schemat organizacyjny.....</i>	<i>167</i>